

Xalq qəzeti

Xalqın qəzeti!

№ 162 (30566) 2 avqust 2024-cü il, cümə

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

1919-cü ildən çıxır Təsisçi: Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsi və qəzetin redaksiya heyəti

Azərbaycan sülh müqaviləsi olmadan da yaşaya bilər

Qalib Azərbaycan sülhün tərəfdarıdır. Biz 2024-cü ilin sülh ili olmasını arzulayırıq. Rəsmi Bakı bunun üçün əlindən gələn hər şeyi edir. Vasitəçilər, moderatorlar, sülh danışıqlarının platforması dəyişsə də, bizim sülh niyyətimiz dəyişməz qalır. Postmüharibə dövrünün ortaya qoyduğu realıq bundan ibarətdir: Ermənistan özünün məntiqə və hüquqa sığmayan iddialarından əl çəkməli, Bakının hər iki tərəf üçün məqbul saydığı şərtlərlə sülhə razılmalıdır. İrəvan hazırda sülh prosesinin gözlənilən sonluğa çatmasından ötrü siyasi iradə və səy göstərməlidir. Dedi-yimiz kimi, bu məsələdə Azərbaycanın mövqeyi istər Ermənistan, istərsə də vasitəçi tərəflər üçün tamamilə aydındır.

Moskvanın ardınca Brüssel də sülh danışıqlarının növbəti raunduna evsahibliyi etmək üçün öz platformasını təklif etməyə

cəhd göstərir. Görünən odur ki, Avropa İttifaqı Şurasının (AİŞ) prezidenti Şarl Mişel Ermənistan və Azərbaycan arasında davamlı

sülhün bərqərar olmasına yönəlmiş səyləri təzələmək qərarına gəlib. Bu barədə "Politico" nəşri məlumat yayıb. Öyrənirik ki, AİŞ-nin ali diplomatı hər iki tərəfə məktub yazaraq, onları danışıqlar masasına qayıtmağa və sərhədlərin delimitasiyası kimi məsələlərdə irəliləyiş əldə etməyə çağırıb. Ən önəmlisi isə Aİ Şurasının prezidenti tərəflərə müraciətində "sülh razılaşmasını tamamlamağın" vacibliyini nəzərə çatdırıb.

(ardı 3-cü səhifədə)

Rəsmi Ankaranın dəyişməz tələbləri...

Səhifə → 3

Ermənəcə dərs kitablarının adı dəyişə bilər...

Səhifə → 6

Maliyyə boşluqları global enerji böhranını dərinləşdirir

Səhifə → 8

Gözdən Əlillər Cəmiyyətinin əmlakını kimlər ələ keçiriblər?

Səhifə → 9

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Zelim Kotsoyevi təbrik ediblər

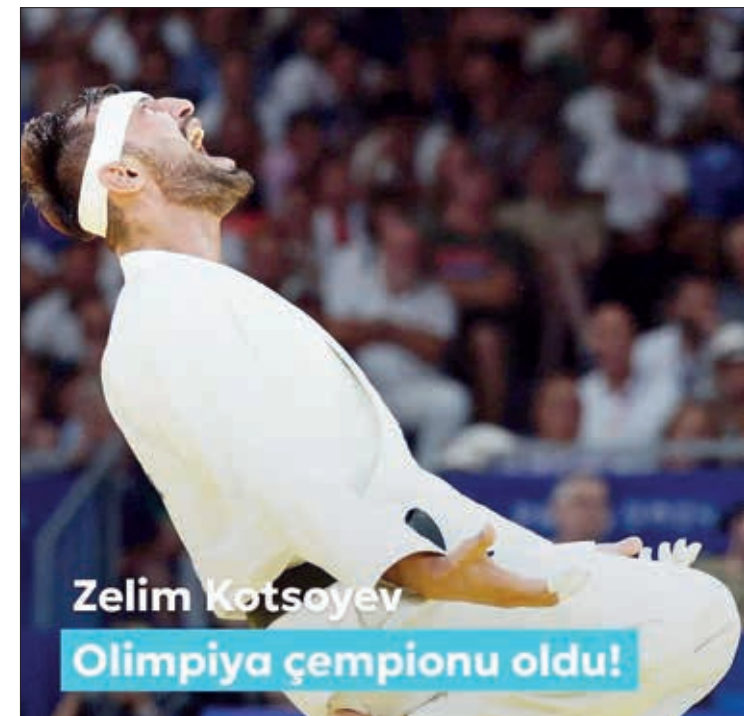
Avqustun 1-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva "Paris-2024" XXXIII Yay Olimpiya Oyunlarında Olimpiya çempionu olmuş azərbaycanlı cüdoçu Zelim Kotsoyevə zəng ediblər.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Olimpiadının qızıl medalını qazanması münasibətilə Zelim Kotsoyevi təbrik edib, ona gələcəkdə də yeni uğurlar arzulayıblar. Dövlətimizin başçısı Azərbaycan idmançılarının Olimpiya Oyunlarında cüdo idman növü üzrə ilk dəfə iki Olimpiya qızıl medalını qazandıqlarını qeyd edərək, bu münasibətlə təbriklərini eyni zamanda komandanın məşqçilərinə və Cüdo Federasiyasının rəhbərliyinə çatdırıb.

Telefon zənginə və səmimi təbriklərə görə dövlətimizin başçısına və birinci xanıma minnətdarlığını bildirən Zelim Kotsoyev öz qələbəsi ilə Azərbaycan Bayrağını ucaltmaqdan və Himnimizi səsləndirməkdən fəxr hissi keçirdiyini deyib. O, yeni qələbələr qazanmaq üçün bundan sonra da bütün səylərini əsirgəməyəcəyini vurğulayıb.

Prezidentin Mətbuat Xidməti

Birinci vitse-prezident Zelim Kotsoyevlə bağlı paylaşım edib

Zelim Kotsoyev Olimpiya çempionu oldu!

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva rəsmi "Instagram" hesabında Zelim Kotsoyevin Olimpiya çempionu olması ilə bağlı paylaşım edib.

Paylaşımında deyilir: "Cüdoçu Zelim Kotsoyev Paris Yay Olimpiya Oyunlarında Azərbaycana növbəti – 2-ci qızıl medalı qazandırdı! İdmançımızı səmimi-qəlbədən təbrik edir, ona güc, enerji, yeni-yeni nailiyyətlər və qələbələr arzulayıram!"

AZƏRTAC

"Paris-2024": Möhtəşəm qələbə, 2-ci qızıl medal!

Cüdoçularımız tarix yazdı

Paris Yay Olimpiya Oyunlarında Azərbaycanın cüdo komandası tarix yazmaqda davam edir. Olimpiya komandamızın aktivinə növbəti qızıl medalı da tatami ustalarımız yazdırıblar. Millimizin üzvü, 100 kiloqram çəki dərəcəsində mübarizə aparan Zelim Kotsoyev bir-birinin ardınca inamlı qələbələrini sayəsində fəxri kürsüyə yüksəlib.

Dünya çempionu 1/8 final mərhələsində Pyotr Kuçera (Polşa) üzərində ipponla qələbə qazandıqdan sonra, növbəti rəqibi Peter Palçiki (İsrail) olub. İstedadlı tatami ustamız Dünya çempionatının bürünc mükafatçısı olan rəqibini də məğlubiyəyə uğradaraq yarımfinala çıxıb. Bu mərhələdə özbəkistanlı Muzaffarbek Turobovəvə də gücünü göstərən Kotsoyev finala yüksəlib. Çempionluq görüşündə gürcüstanlı İlya Sulamanidzeni məğlub edən cüdoçumuz Olimpiya çempionu adına layiq görülüb.

(ardı 12-ci səhifədə)

Rusiya-Ukrayna savaşı: Kəssə hər kim tökülən qan izini!

Səhifə → 11

İsveçrə Konfederasiyasının Prezidenti Zati-aliləri xanım Viola Amherdə

Hörmətli xanım Prezident,

İsveçrə Konfederasiyasının milli bayramı münasibətilə Sizə və bütün xalqınıza öz adından və Azərbaycan xalqı adından səmimi təbriklərimi çatdırıram.

İnanıram ki, Azərbaycan ilə İsveçrə arasında münasibətlər xalqlarımızın mənafelərinə uyğun olaraq bundan sonra da həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli müstəvidə dostluq və əməkdaşlıq zəminində inkişaf edəcəkdir. Ölkəmizin noyabr ayında ev sahibliyi edəcəyi COP29 çərçivəsində iqlim

dəyişmələri ilə mübarizə sahəsində İsveçrə ilə sıx əməkdaşlıq edəcəyimizə ümidvaram.

Belə bir əlamətdar gündə Sizə möhkəm cansağlığı, işlərinizdə uğurlar, İsveçrə Konfederasiyasına daim rifah və firavanlıq diləyirəm.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 29 iyul 2024-cü il

Azərbaycan kino işçilərinin təltif edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Azərbaycan kinematografiyasının inkişafında xidmətlərinə görə aşağıdakı şəxslər "Tərəqqi" medalı ilə təltif edilsinlər:

Cilqanlı Rəmziyə Əkrəmovna Quliyeva Gülsən Rəsul qızı Məmmədov Rövşən İsa xan oğlu Nəcəfov Bayram Hidayət oğlu Yunusov Ədalət Məmməd oğlu.

2. Azərbaycan kinematografiyasının inkişafında uzunmüddətli səmərəli fəaliyyətinə görə aşağıdakı şəxslərə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdü verilsin:

Qurbanova Firəngiz Ağa Dadaş qızı Rüstəmov Akif Zabi oğlu.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 1 avqust 2024-cü il

Daxili işlər naziri sıra baxışı keçirib

Daxili işlər naziri general-polkovnik Vilayət Eyvazov avqustun 1-də respublikanın şəhər, rayon polis orqanlarında sırası və kiçik reis heyəti vəzifələrində xidmət etmək arzusunda olan gənclərin növbəti sıra baxışını keçirib.

Bu barədə Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Sıra baxışında DİN-ə onlayn qaydada müraciət etmiş gənclərdən daha hazırlıqlı olan 122 nəfər seçilməmişdir. Növbəti mərhələsinə buraxılıb ki, onlardan da 15 nəfəri Vətən müharibəsi iştirakçısıdır.

Gənclər qarşısında çıxış edən nazir V.Eyvazov seçim turunun digər mərhələlərindən də uğurla keçərək daxili işlər orqanlarında xidmətə qəbul ediləcək gənclərə gələcək fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıb, tapşırıq və tövsiyələrini verib.

XQ

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı

№ 359

"Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 19 aprel tarixli 1134-VIQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin bəzi qərarlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2024-cü il 19 aprel tarixli 1134-VIQD nömrəli Qanununun icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. "Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsindən irəli gələn bəzi məsələlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2002-ci il 2 mart tarixli 36 nömrəli Qərarında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 3, maddə 140 (Cild I) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 3-cü hissədə "tərcüməçi və hal şahidləri" sözləri "və tərcüməçi" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.2. 4-cü hissədə "onların qanuni nü-

mayəndələri və hal şahidləri" sözləri "və onların qanuni nümayəndələri" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.3. 5-ci hissədə "tərcüməçilərin və hal şahidlərinin" sözləri "və tərcüməçilərin" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.4. həmin Qərarla təsdiq edilmiş "İcraatında inzibati xəta haqqında iş olan hakim yanında, səlahiyyətli orqana (vəzifəli şəxsən yanında) gəlməklə əlaqədar olaraq zərər çəkmişlərin, şahidlərin, onların qanuni nümayəndələrinin, ekspertlərin, mütəxəssislərin, tərcüməçilərin və hal şahidlərinin cəzəlikləri xərclərin ödənilməsi Qaydası" üzrə:

1.4.1. adımda və 1-ci hissədə "tərcüməçilərin və hal şahidlərinin" sözləri "və tərcüməçilərin" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.4.2. 2-ci hissədə "tərcüməçilərə və hal şahidlərinə" sözləri "və tərcüməçilərə" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.4.3. 3-cü hissədə və 5-ci hissənin birinci və ikinci abzaslarından "hal şahidlərinə" sözləri çıxarılsın.

2. "Azərbaycan Respublikasının vahid bütdcə təsnifatının təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 11 oktyabr tarixli 440 nömrəli Qərarında (Azərbaycan Respublikasının

Bakı şəhəri 25 iyul 2024-cü il

Qanunvericilik Toplusu, 2018, № 10, maddə 2155 (Cild I); 2024, № 1, maddə 84; Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2024-cü il 8 fevral tarixli 77 nömrəli, 23 fevral tarixli 97 nömrəli, 9 mart tarixli 130 nömrəli, 27 mart tarixli 182 nömrəli və 27 iyun tarixli 320 nömrəli qərarları) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. həmin Qərarla təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının bütdcə xərclərinin funksional təsnifatına əlavə"nin "3.5.0. "Hüquqi yardım" köməkçi bölməsində", "tərcüməçilərin və hal şahidlərinin" sözləri "və tərcüməçilərin" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.2. həmin Qərarla təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının bütdcə xərclərinin iqtisadi təsnifatına əlavə"nin "222970. "Məhkəmə və mediasiya prosesi ilə bağlı xidmətlərin ödənilməsi" maddəsinin birinci cümləsində və "222972. "Məhkəmə prosesi ilə bağlı digər xidmətlər" yarım maddəsində "şahid və hal şahidlərinə" sözləri "və şahid" sözləri ilə əvəz edilsin.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının
Baş naziri

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı

№ 361

"Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 21 oktyabr tarixli 337 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Qeyri-hökumət təşkilatları, habelə xarici dövlətlərin qeyri-hökumət təşkilatlarının filial və ya nümayəndəlikləri tərəfindən xarici maliyyə mənbələri hesabına xidmətlərin göstərilməsi və ya işlərin görülməsi haqqında müqavilələrin qeydiyyata alınması Qaydası"nda dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, "Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın ləqəlləşdirilməsinə və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə

haqqında" və "Hədəfli maliyyə sanksiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikası qanunlarının icrası ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında və Sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 7 mart tarixli 17 nömrəli Fərmanının 11.2-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 21 oktyabr tarixli 337 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 11, maddə 1408 (Cild I); Azərbaycan Respublikası Na-

Bakı şəhəri 26 iyul 2024-cü il

zirlər Kabinetinin 2024-cü il 29 may tarixli 290 nömrəli Qərarı) ilə təsdiq edilmiş "Qeyri-hökumət təşkilatları, habelə xarici dövlətlərin qeyri-hökumət təşkilatlarının filial və ya nümayəndəlikləri tərəfindən xarici maliyyə mənbələri hesabına xidmətlərin göstərilməsi və ya işlərin görülməsi haqqında müqavilələrin qeydiyyata alınması Qaydası"nın 3.1.4-cü yarımbəndinə "Nazirliyinə" sözlərindən sonra "və Ədliyyə Nazirliyinə" sözləri əlavə edilsin.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının
Baş naziri

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı

№ 362

"Araşdırmanın nəticələrinə dair aktın forması"nın təsdiq edilməsi haqqında

"Azərbaycan Respublikası Rəqabət Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 8 dekabr tarixli 1051-VIQ nömrəli Qanununun

təbii və bununla əlaqədar bəzi məsələlərin tənzimlənməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 23 yanvar tarixli 2451 nömrəli Fərmanının 2.5.12-ci yarımbəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

Bakı şəhəri 29 iyul 2024-cü il

"Araşdırmanın nəticələrinə dair aktın forması" təsdiq edilsin (əlavə olunur).

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının
Baş naziri

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı

№ 363

"Azərbaycan Respublikası Rəqabət Məcəlləsinin 30.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan ərizənin forması"nın təsdiq edilməsi haqqında

"Azərbaycan Respublikası Rəqabət Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 8

dekabr tarixli 1051-VIQ nömrəli Qanununun təbii və bununla əlaqədar bəzi məsələlərin tənzimlənməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 23 yanvar tarixli 2451 nömrəli Fərmanının 2.5.7-ci yarımbəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

Bakı şəhəri 29 iyul 2024-cü il

"Azərbaycan Respublikası Rəqabət Məcəlləsinin 30.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan ərizənin forması" təsdiq edilsin (əlavə olunur).

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının
Baş naziri

Qeyd: Qərarlara edilmiş əlavələrin tam mətni ilə www.nk.gov.az və www.xalqgazeti.com saytlarında tanış ola bilərsiniz.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərarı

№ 364

Bakı şəhəri 29 iyul 2024-cü il

"İnzibati icraat haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 20 dekabr tarixli 727-VIQD nömrəli Qanununun icrasını təmin edilməsi ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin bəzi qərarlarında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, "İnzibati icraat haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 20 dekabr tarixli 727-VIQD nömrəli Qanununun icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2013-cü il 17 oktyabr tarixli 306 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013, № 10, maddə 1224 (Cild I); 2024, № 2, maddə 237, № 3, maddə 301) ilə təsdiq edilmiş "Aviasiya təhlükəsizliyi personalının seçilməsi Qaydası"-na aşağıdakı məzmununda 4.1-1-ci bənd əlavə edilsin:

"4.1-1. Müsahibədə iştirak etmək üçün zəruri olan sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) əldə edilməsi mümkün olduqda, həmin sənədlər və ya məlumatlar namizəddən tələb edilmir. Belə sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə əldə edilməsi mümkün olmadıqda hallarda onların təqdim edilməsi namizədin razılığı ilə sorğu əsasında müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) tələb olunur və ya namizəd tərəfindən təmin edilir."

2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 18 mart tarixli 84 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 4, maddə 457 (Cild I)) ilə təsdiq edilmiş "Şəxsin Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlığına mənsub-

biyyətinin müəyyənləşdirilməsi Qaydası"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 3.2-ci bənd üzrə:

2.1.1. birinci cümləyə "əlavə edilir" sözlərindən sonra "(bu Qaydanın 3.4-1-ci bəndinin tələbləri nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin;

2.1.2. ikinci cümləyə "təqdim edilir" sözlərindən sonra "(bu Qaydanın 3.4-1-ci bəndinin tələbləri nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin;

2.2. 3.3-cü bəndə "əlavə edir" sözlərindən sonra "(bu Qaydanın 3.4-1-ci bəndinin tələbləri nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin;

2.3. aşağıdakı məzmununda 3.4-1-ci bənd əlavə edilsin:

"3.4-1. Bu Qaydanın 3.4-cü və 3.6-3.8-ci bəndlərində nəzərdə tutulan (bu Qaydanın 3.2-ci bəndinin ikinci cümləsi nəzərə alınmaqla) sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) əldə edilməsi mümkün olduqda, həmin sənədlər və ya məlumatlar müraciət edən şəxsə tələb edilmir. Belə sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə əldə edilməsi mümkün olmadıqda hallarda onların təqdim edilməsi bu Qaydanın 3.3-cü bəndinə münasibətdə müraciət edən şəxsin razılığı ilə sorğu əsasında müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) tələb olunur və ya müraciət edən şəxs tərəfindən təmin edilir."

2.4. 3.5-ci bəndə "tutuşdurulması" sözlərindən sonra "(bu Qaydanın 3.4-1-ci bəndinin tələbləri nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin.

3. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 14 avqust tarixli 279 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 8, maddə 965 (Cild I); 2024, № 2, maddə 237) ilə təsdiq edilmiş "Jurnalistlərin cəbhəboyu zonada akkreditasiyası və cəbhəboyu zonaya xidməti

əzamiyyətliyinin Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi ilə razılaşdırılması Qaydası"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. aşağıdakı məzmununda 2.2-ci bənd əlavə edilsin:

"2.2. Akkreditə olunma üçün bu Qaydanın 2.1-ci bəndində nəzərdə tutulan sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) əldə edilməsi mümkün olduqda, həmin sənədlər və ya məlumatlar media subyektlərindən tələb edilmir. Belə sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə əldə edilməsi mümkün olmadıqda hallarda onların təqdim edilməsi media subyektlərinin razılığı ilə sorğu əsasında müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) tələb olunur və ya media subyekti tərəfindən təmin edilir."

3.2. 4.5-ci bəndin birinci cümləsinə "aradan qaldırılması" sözlərindən sonra "(bu Qaydanın 2.2-ci bəndinin tələbləri nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin.

4. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 16 oktyabr tarixli 451 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018, № 10, maddə 2165) ilə təsdiq edilmiş "Gənclər siyasəti ilə bağlı proqram və layihələrin qrant maliyyələşdirilməsi üzrə müsabiqələrin keçirilməsi Qaydası"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

4.1. aşağıdakı məzmununda 4.3-1-ci bənd əlavə edilsin:

"4.3-1. Müsahibədə iştirak etmək üçün nəzərdə tutulan sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) əldə edilməsi mümkün olduqda, həmin sənədlər və ya məlumatlar ərizəçidən tələb edilmir. Belə sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə əldə edilməsi mümkün olmadıqda hallarda onların təqdim edilməsi ərizəçinin razılığı ilə sorğu əsasında müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) tələb olunur və ya ərizəçi tərəfindən təmin edilir."

5. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 16 yanvar tarixli 11 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 1, maddə 68 (Cild I)) ilə təsdiq edilmiş "Əlilliyin qiymətləndirilməsi Qaydası"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

5.1. aşağıdakı məzmununda 2.11-1-ci bənd əlavə edilsin:

"2.11-1. Bu Qaydanın 2.10-cu və 2.11-ci bəndlərində göstərilən sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) əldə edilməsi mümkün olduqda, həmin sənədlər və ya məlumatlar əlilliyi olan şəxslərdən və ya onların qanuni nümayəndələrindən tələb edilmir. Belə sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə əldə edilməsi mümkün olmadıqda hallarda onların təqdim edilməsi əlilliyi olan şəxslərin və ya onların qanuni nümayəndələrinin razılığı ilə sorğu əsasında müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) tələb olunur və ya onların qanuni nümayəndəsi tərəfindən təmin edilir."

5.2. 3.2-ci bəndin birinci cümləsinə "təqdim olunur" sözlərindən sonra "(bu Qaydanın 2.11-1-ci bəndinin tələbləri nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin.

6. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2022-ci il 8 dekabr tarixli 434 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 12, maddə 1538 (Cild I)) ilə təsdiq edilmiş "Enerji auditinin həyata keçirilməsi üçün ixtisas təstibatının forması, verilməsi qaydası, onun qüvvədə olma müddətinin dayandırılması və ləğv edilməsi, eləcə də enerji auditorlarının və enerji audit üzrə təşkilatların reyestrinin aparılması və onların fəaliyyətinə nəzarətin həyata keçirilməsi Qaydası"nın 3.5-ci bəndin birinci cümləsinə "təqdim olunmadıqda" sözlərindən sonra "(İnzibati icraat haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 30.5-ci maddəsinin tələbləri nəzərə alınmaqla)" söz-

ləri əlavə edilsin.

7. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2022-ci il 8 dekabr tarixli 436 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 12, maddə 1540 (Cild I)) ilə təsdiq edilmiş "Enerji idarəçisi (meneceri) dair tələblər, habelə onların attestasiyadan keçirilməsi Qaydası"nın 5.3-cü bəndinin birinci cümləsinə "aradan qaldırılması" sözlərindən sonra "(İnzibati icraat haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 30.5-ci maddəsinin tələbləri nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin.

8. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-ci il 14 sentyabr tarixli 327 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2023, № 9, maddə 1348 (Cild I)) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Agentliyi tərəfindən qeyri-hökumət təşkilatlarının qrant maliyyəyələməsi ilə bağlı müsabiqələrin keçirilməsi Qaydası"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

8.1. aşağıdakı məzmununda 7.5-1-ci bənd əlavə edilsin:

"7.5-1. Bu Qaydanın 7.5-ci bəndində qeyd olunan sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) əldə edilməsi mümkün olduqda, həmin sənədlər və ya məlumatlar ərizəçidən tələb edilmir. Belə sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə əldə edilməsi mümkün olmadıqda hallarda onların təqdim edilməsi ərizəçinin razılığı ilə sorğu əsasında müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) tələb olunur və ya ərizəçi tərəfindən təmin edilir."

8.2. 7.10-cü bəndin birinci cümləsinə "çatışmazlıqlar" sözlərindən sonra "(bu Qaydanın 7.5-1-ci bəndinin tələbləri nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının
Baş naziri

Türkiyə-Ermənistan münasibətlərinin normallaşması üzrə iki ölkənin xüsusi nümayəndələri – Sərdar Kılıç və Ruben Rubinyan arasında iyulun 30-da sərhəddə keçirilən görüş təkcə Türkiyə və Ermənistanda deyil, dünyanın bir çox ölkəsində, o cümlədən Azərbaycanda diqqətlə izlənilirdi. Bu da təsadüfi deyil. Çünki Türkiyə Azərbaycanın ən yaxın müttəfiqidir. Qardaş ölkə ilə əlaqələrimiz 2021-ci il iyunun 15-də müttəfiqlik münasibətləri haqqında imzalanmış Şuşa Bəyannaməsi ilə daha üstün səviyyəyə qalxıb. Hazırda dünyada münasibətləri bu dərəcədə sıx olan başqa iki ölkə tapmaq mümkün deyil. Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri haqlı olaraq “Bir millət, iki dövlət” düsturu ilə ifadə olunur.

Ölkəmizdə görüşə diqqətin böyük olmasının digər səbəbi müzakirələrdə tərəf müqabilin Ermənistan olmasıdır. Yəni, söhbət Azərbaycana qarşı separatçılıq əməlləri, sonra işğalçı müharibə başlatmış, 30 ilə yaxın torpaqlarımızı əsarət altında saxlamış bir ölkədən gəlir. Azərbaycan 2020-ci ildə işğala son qoydu. 2023-cü ildə isə Qarabağ iqtisadi rayonunun bütün ərazisi üzərində suverenliyi bərpa etdi. Yalnız bundan sonra Türkiyə və Ermənistan arasında əlaqələrin qurulması istiqamətində danışıqlar başlandı. Bu nüansın özü Ankara ilə Bakının hər bir məsələdə olduğu kimi bu məsələdə də koodinasiyalı şəkildə hərəkət etdiklərinin daha bir göstəricisidir.

İndi də Türkiyənin əvvəlki mövqeyindən fərqli yanaşma nümayiş etdirəcəyi, Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh müqaviləsi imzalanmadan sərhədləri açacağı gözlənilən deyil. Çünki Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh sazişi imzalanmadan belə bir addımın atılması, təbii ki, ölkəmizdə müəyyən narahatlıq doğura bilər. Ölkəmizin bu həssaslığın qardaş dövlətdə də anlayışla qarşıyırlar. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, informasiya məkanında Türkiyənin heç bir rəsmisinin sülh sazişi imzalanmadan Ermənistanla sərhədlərin açılacağına dair açıqlamasına rast gəlmədik.

Bu çərçivədə Türkiyənin Xarici işlər naziri Hakan Fidanın “Sabah” qəzetinə verdiyi müsahibədəki fikirlər diqqəti cəlb edir. Nazir bildirib ki, Azərbaycanla Ermənistan arasında görüşlər davam edir.

Rəsmi Ankaranın dəyişməz tələbləri...

O qeyd edib ki, hazırda münasibətlərin normallaşması istiqamətində fəaliyyətlər davam edir və əlaqələrin normallaşacağı təqdirdə Ankaranın da müəyyən sənəni hazırlaması lazım olacaq: “Yekunda pozitiv sənəni həyata keçirə, yəni Ermənistanla sərhədi açə bilər”.

Bununla belə, qeyd etmək lazımdır ki, Ermənistan hazırda Azərbaycana və Türkiyəyə qarşı ərazi iddialarından əl çəkmiş kimi görünməyə, əvvəlki iddialar qanunvericilik müstəvisində hələ də qalmaqdadır. Yəni, Ermənistan konstitusiyasında istinadın yer aldığı müstəqillik bəyannaməsində hələ də işğalçı siyasətə hüquqi əsas yaradan müddəalar mövcuddur. Türkiyə ərazisində yerləşən, qardaş ölkənin beynəlxalq hüquqla tanınmış sərhədləri çərçivəsindəki Ağrı dağı hələ də Ermənistanın dövlət gerbində “Ararat dağı” kimi öz əksini tapmaqdadır. Bu isə o deməkdir ki, Ermənistan Azərbaycan və Türkiyəyə qarşı ərazi iddiasından əl çəkməyib. Düzüdü, İrəvan “dəmir yumruğu”nı gücünü göstərdikdən sonra əməli addımlardan geri çəkilib, ancaq hüquqi müstəvidə müvafiq addımlar atmağa tələsir.

Görüşün nəticələrinə dair fikirlərini bölüşən Türkiyədən olan xüsusi nümayəndə Sərdar Kılıç müzakirələrin konstruktiv adlandırılıb. “X” platformasında paylaşılan S.Kılıç yazıb: “Biz konstruktiv qarşılıqlı anlaşma şəraitində münasibətlərin normallaşdırılması prosesinin bütün aspektlərini və gələcək tərəqqinin mümkün lüyünü müzakirə etdik”.

Ruben Rubinyan isə fikirlərini bu şəkildə ifadə edib: “Ermənistan-Türkiyə sərhədində cənab Kılıçla yaxşı görüşümüz oldu. Biz əvvəllər əldə edilmiş razılaşmaları təsdiqlədik və ölkələrimiz arasında dəmir yolu əlaqəsinin fəaliyyətini təmin etmək üçün texniki tələblərin qiymətləndirilməsi də daxil olmaqla yeni etimad qurulduğu tədbirləri barədə razılığa gəldik”.

ABŞ Dövlət Departamenti isə 30 iyul görüşünə münasibət bildirməyib. ABŞ xarici siyasət idarəsinin mətbuat katibinin müavini Vedant Patel görüşdən əvvəl keçirdiyi brifinqdə jurnalistin bununla bağlı sualına cavab olaraq deyib: “Şərhim yoxdur. Mən müvafiq iki ölkəyə məsələ ilə bağlı mövqelərini açıqlamalara imkan verədim”.

Bu arada Ermənistanın yeni dövlət tələblərinin tərtib edilməsi üçün idarələrarası işçi qrupunun yaradılacağı məlum olub. Müvafiq qərarı baş nazirin müavini Tigran Xaçatryan imzalayıb. Qrupun tərkibinə milli təhlükəsizlik xidmətinin əməkdaşları, müdafiə nazirliyinin, eləcə də digər nazirlik və dövlət qurumlarının nümayəndələri daxil olacaq.

Onu da qeyd etmək ki, 2022-ci il iyunun 1-də Vyanada keçirilən görüşdə xüsusi nümayəndələr Ermənistan və Türkiyəyə səfər edən üçüncü ölkə vətəndaşları üçün ən qısa müddətdə Ermənistan-Türkiyə quru sərhədini keçmək imkanını yaratmaq barədə razılığa gəlmişdilər. Razılaşmadan sonra S.Kılıç Ermənistanla sərhədə getmiş, orada texniki baxış keçirmişdi. Hiss olunur ki, həmin razılaşmanın indiyədək həyata keçirilməməsi Ermənistanla narazılıq doğurur. Ölkənin dövlət gəlirləri komitəsinin sədri Rüstəm Badasyanın avqustun 1-də hökumətin iclasından sonra jurnalistlərə verdiyi açıqlamadan gələnən qənaət budur. Onun sözlərinə görə, Türkiyə ilə sərhədə yerləşən “Marqara” nəzarət-buraxılış məntəqəsi çöxdürüldü ki, üçüncü ölkə vətəndaşlarına və diplomatik pasportu olan şəxslərə xidmət göstərməyə hazırdır. Badasyan məntəqənin nə vaxt işə başlayacağı ilə bağlı suala cavab olaraq deyib ki, bunun üçün siyasi qərar lazımdır: “Gömrük məntəqəsi bu və ya digər şəkildə tikilməli idi və tikildi. İlk razılıq var idi, biz o çərçivədə işlədik, məntəqəni hazır vəziyyətə gətirdik, siyasi qərar olanda isə bu kateqoriyalardan olan vətəndaşlara xidmətə başlamağa hazırıq”.

Mövzu üzrə fikirlərini “XQ” ilə bölüşən Cənubi Qafqaz Tədqiqatlar Mərkəzinin direktoru, politoloq Fərhad Məmmədov diqqəti Türkiyənin Xarici işlər naziri Hakan Fidanın açıqlamasına yönəldi. Bildirdi ki, cənab Fidan yalnız Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh müqaviləsi imzalandıqdan sonra Türkiyə-Ermənistan münasibətlərinin normallaşması bəyannaməsinə əsaslanaraq deyib: “F.Məmmədovun sözlərinə görə, ancaq sonuncu Kılıç-Rubinyan görüşünün yekunlarına dair

hər iki tərəfdən yayılan bəyanatda xüsusi nümayəndələrin son məqsədi tam normallaşma olan bu prosesi heç bir ilkin şərt olmadan davam etdirməyə hazır olduqları qeyd edilib: “Bu iki mövqə arasında təzad var. Bir tərəfdən Türkiyənin Ermənistanla münasibətləri normallaşdırması Bakı və İrəvan arasında sülh müqaviləsinin imzalanması ilə şərtləndirilir. Digər tərəfdən isə bu, sənədə öz əksini tapmır. Bu isə həm Ermənistanla, həm ABŞ-də fərqli yozumlara gətirib çıxarır. Artıq bir neçə ildir ki, bu proses davam edir. Daha yaxşı və səmərəli olardı ki, Türkiyə öz mövqeyini birmənalı şəkildə bildirsin. Yəni, belə bir şərt var və ancaq həmin şərti yerinə yetirdikdən sonra Ermənistan-Türkiyə münasibətlərinin normallaşdırılması mümkündür”. Politoloq qeyd etdi ki, Türkiyənin bu şərti 1993-cü ildən indiyədək qüvvədə olub. 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra da bu şərt reallıqda var.

Türkiyənin Azərbaycanla sayələrini əlaqələndirmiş şəkildə hərəkət etdiyi Ermənistanla da anlayırlar. Onlar başa düşürlər ki, Bakı ilə danışıqlarda irəliləyişə nail olmadan Ankara ilə münasibətləri normallaşdırma bilməyəcəklər. Ermənistan parlamentindəki müxalifəti “Şərəfim var” fraksiyasının katibi Tigran Abramyanın fikirləri bundan xəbər verir. O qeyd edib ki, Ermənistan-Türkiyə münasibətlərindəki hazırkı proseslər həmişəkindən daha çox birbaşa Ermənistan-Azərbaycan danışıqlar prosesi ilə bağlıdır. Abramyanın sözlərinə görə, buna uyğun olaraq, Ermənistan-Türkiyə münasibətlərinin normallaşması birbaşa Azərbaycanla razılaşmalardan asılıdır. Göründüyü kimi, danışıqlarda, hətta, radikal müxalifət də reallığı dərk etməyə başlayıb. Ermənistan hakimiyyəti də əgər Ankara ilə münasibətləri qaydaya salmaq istəyirsə, ilk növbədə ölkəmizlə sülh müqaviləsinin imzalanması istiqamətində real addımlar atmalıdır.

Səxavət HƏMİD
XQ

Azərbaycan sülh müqaviləsi olmadan da yaşaya bilər

Bəs Ermənistan?

(əvvəlki 1-ci səhifədə)

İlk baxışda keçmiş vasitəçinin yenidən öz missiyasını davam etdirmək yönündə söyləri başadüşüldür. Təki, bu müraciətin altında yalnız xoş niyyətin dayandığına əmin olaq. Müqəddəs kitablarda yazıldığı kimi, “Sülhə gələnlərlə sülhü yaradanlar bəxtiyardırlar”. Fəqət burada nəzərə almağa məcbur olduğumuz bir incə nüans var. Azərbaycan üçün istənilən tərəfin sülh təşəbbüsü narahatlıq yaratmasa da, hər halda, Aİ rəsmisinin bununla, əslində, nəyə nail olmağa çalışdığını diqqətə diqqət vacibdir. Bu məqamda AİŞ prezidenti Şarl Mişelin özüni deyil, yüksək səviyyəli başqa diplomatın dediklərinə diqqət yetirək: “Britaniyadakı görüşlər Azərbaycanla Qarabağ geri almaq üçün “hərbi hücum” başlayandan cəmi 9 ay sonra baş tutub. Bu, Şarl Mişelin rəhbərlik etdiyi və aylarla davam edən danışıqlardan sonra, Qərbin münasibətlərini yalnız diplomatik həllərinin bölgəyə sülh gətirə biləcəyi barədə xəbərdarlıqlarına baxmayaraq baş verdi”.

Bölgəyə sülhün yalnız diplomatik yolla gələ biləcəyini bəyan edənlər bunun alternativini qəbul etməsələr də reallıqda məhz, bu, baş verdi. Danılmaz fakt ondan ibarətdir ki, bölgəyə sülhü diplomatik danışıqlar deyil, Azərbaycan Silahlı Qüvvələri gətirdi. Bununla da “boz zona”lar həmişəlik qa-

padıldı, separatizm epidemiyasının kökü birdəfəlik kəsildi. Azərbaycan uzun illər gözlədi və beynəlxalq hüququn danışıqlar masası arxasında qələbə çalmaq istəyənə əmin olandan sonra, işğalçı məhz silah gücü ilə torpaqlarımızı tərks etməyə məcbur edildi. Ardınca Cənubi Qafqazda yaranmış yeni reallıqla barışmaq istəməyən kənar vasitəçi-aktorların iküzlülüyü ilə üzleşdik. Artıq açıq söyləyə bilirik ki, Aİ-nin marağı heç də Ermənistanla Azərbaycan arasında “uzun və davamlı sülhün bərqərar olmasında” deyil, qitələrarası nəqliyyat dəhlizlərinə nəzarəti ələ keçirməkdir.

“Biz görürük ki, bu gün beynəlxalq hüquq normaları kobud şəkildə pozulur. Biz görürük ki, beynəlxalq hüquq selektiv tətbiq edilir. Biz uzun illər bu yanaşmaya məruz qalmışıq. Biz səsimsiz ucaldırdıq və deyirdik BMT Təhlükəsizlik Şurası 4 qətnamə qəbul edib ki, Ermənistan qoşunları dərhal və qeyd-şərtsiz Azərbaycanın ərazisindən çıxarılmalıdır. Ancaq o qətnamələrə riayət edilmirdi və bu gün həmin o tendensiya davam edir. Beynəlxalq hüquq işləməyə, imza o qədər də əhəmiyyətə malik olmayanda sülhün təminatı yalnız gücdür. Bunu deyərək, əlbəttə, biz gələcəkdə yarana biləcək təhlükələri istisna etməməliyik, çünki dünya və bizim regionu-

muz bu gün çətin proqnozlaşdırılır. Ancaq hazırda xaricdən qaynaqlanan təhlükə səviyyəsi o qədər də yüksək deyil. Yəqin, bu, ona görədir ki, biz həmin təhlükənin öhdəsindən gələ bilirik”. Bu sözləri Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev iyulun 21-də Şuşa Qlobal Media Forumunda çıxışında deyib.

Bəli, bu gün sülhün təminatçısının yalnız güc olduğunu təkcə Cənubi Qafqazın ən uzunömürlü münasibətinin həlli təminatında deyil, eləcə də dünyanın digər qaynar nöqtələrində müşahidə etdiyimiz tendensiyalarda görürük. Biz, Zəngəzur üzərində nəzarəti yalnız ona görə güzəştə etməliyik ki, Aİ regiondakı qüvvədir? Bundan savayı, unutmamaq olmur ki, Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh danışıqlarında Aİ və ya ABŞ-nin vasitəçiliyi heç də “adət, humanizm və beynəlxalq hüquq normaları ilə” mütənəşib gəlmir. Bəlkə də, bu, Ermənistan tərəfdən Azərbaycana qarşı düşünülmüş bir oyundur? Yaxın təcürbə bizi belə gümanlara düşməyə vadar edir.

Aİ Şurası rəhbərliyinin sülh çağırışlarının səmimiyyətinə xələl gətirən əsas amil isə iyulun 22-də bu qurumun Sülh Fondu vasitəsilə Ermənistan ordusuna 10 milyon avro həcmində maliyyə yardımının ayrılması barədə qərarı oldu. İndi biz Aİ-nin “lokomotivi” sayılan Fransanın Ermənistanla birmənalı hərbi-texniki dəstəyini görəndən, Parisdə Olimpiya Oyunlarının

açılışının canlı yayımında sərhəcinin “Ermənistan tarixən fransızların ürəyinə yaxın olan ölkədir” xitabını, ardınca “ermənilər Azərbaycan Ordusundan əziyyət çəkib, Dağlıq Qarabağ itiriblər” kimi avantürist açıqlamasını eşidəndən sonra bu quruma necə etimad göstərək? Axı, Azərbaycanın səmimi münasibətini, etimadını onlar özləri itiriblər.

Bütün bunlar azmış kimi, bu yaxınlarda Fransanın Ermənistandakı səfiri Olivye Dekotininin sosial şəbəkələrdə yazdığı “Dağlıq Qarabağ ermənilərinin Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsi tərəfindən tanınan hüquqları var. Bu, ilk növbədə geri qaytmaq hüququna aiddir” təxribatçı-separatçı açıqlamasını hansı diplomatik müstəvidə yozmaq olar? Bəlkə biz də ermənilərin Azərbaycana qayıtması mövzusunda soydaşlarımızın Ermənistandakı doğma yurdlarına qayıdırdıqdan sonra baxılacağı tələb edək? Hər halda, baş verən son hadisələr bizi bu barədə düşünməyə vadar edir.

İstənilən danışıqların məzhi təkcə tərəflər arasında hansısa razılaşmaya gəlmək deyil. Bu, həm də düşməyə başa salmaq fürsətidir ki, o, istənilən halda vurduğu ziyanı əvəzini ödəyəcək. Məsələyə bir qədər geniş rəqərdən yanaşsaq, deyə bilirik ki, müasir dünyada silahsız diplomatiya musiqi alətləri olmayan orkestr kimi bir şeydir. Bu diplomatik silah isə ordunun gücü ilə təmin edilir. Acı həqiqət həm də ondan xəbər verir ki, bütün Avropa və ümumşəəri dəyərlərin bir araya gəlməsinə baxmayaraq, dünya güc üzərində bərqərar olub. Nə gizlədik ki, güc hazırda Avropada və dünyada, doğrudan da, ən mühüm və universal dəyərdir. Məhz həm də buna görə Ermənistan konstitusiyasına düzəlişlər edilməyincə sülh müqaviləsi olmayacaq. Azərbaycan həmin müqaviləsinə də yaşamağa və inkişaf etməyə hazırdır. Amma daxili siyasi tarazlığı pozulmuş, logistika və infrastrukturuna dalana dırənmiş Ermənistanın isə sonda ayağımıza qapanımda imdad dilyəcəyi gün uzaqda deyil. Onu bu duruma salanlara da təkcə Cənubi Qafqazın sülhü, dünyanın siyasi xəritəsinə diqqətlə baxmalarını tövsiyə edirik.

İmran BƏDİRANLI
XQ

Ekspert rəyi

Fikrət SADIXOV,
Qərbi Kaspi Universitetinin
professoru, politoloq:

– Ola bilsin ki, Şarl Mişelin təşəbbüsü yeni təkliflərə, yaxud düşünülmüş hansısa addımlarla bağlıdır. Amma şəxsən mən buna müəyyən qədər tərəddüdlə yanaşıram. Burada, sadəcə olaraq, özünü siyasi xal qazandırmaq niyyətinin silueti görünür. Çox güman ki, Şarl Mişelin vasitəçilik edəcəyi yeni görüş də heç bir nəticə verməyəcək. Çünki Azərbaycan və Ermənistan arasında bir çox məsələlər öz həllini tapıb. Həllini gözləyən məsələlərin də nədən ibarət olduğu İrəvana yaxşı məlumdur. Həmin məsələləri bir daha Brixelsdə müzakirəyə çıxarmağa ehtiyac varmı? Düşünürəm ki, belə bir təşəbbüsə bir qədər şübhə ilə yanaşmalıyıq.

Azərbaycan heç vaxt obyektiv və ədalətli danışıqlardan imtina etməyib. Bizi bu platformaya dəvət edən dövlət başçısı, yaxud beynəlxalq təşkilatın rəhbəri olsa da, əsas göstərici nəticədir. Arzu olunan nəticəni əldə etməkdən ötrü isə müəyyən şərtlər yerinə yetirilməlidir. Bu zaman Azərbaycana qarşı hər hansı şərt irəli sürülməz. Çünki bizim qonşularımıza, başqalarına qarşı ərazi iddialarını ölkəmizə qarşı ərazi iddialarını hələ durur. Əvvəlcə bu məsələlər uyğun formada öz həllini tapmalı, sonra müzakirələr danışıqlar masası arxasında davam etdirilə bilər. Düşünürəm ki, təcrübəli diplomat kimi, Şarl Mişel bunu anlamalı və sülh dialoqunda real nəticəyə nail olmaq istəyirsə, bunları nəzərə almalıdır.

Ruslar “Zvartnots” dan çıxır, amma Ermənistandan yox

Rusiyanın Sərhəd Xidməti 32 ildən sonra İrəvanın “Zvartnots” beynəlxalq hava limanını tərk edir

Erməni mediası bu barədə xəbərləri böyük sevinclə, əsl “qələbə müjdəsi” kimi tirajlamışdır. “Zvartnots” aeroportunun sərhəd-keçid məntəqəsinin mühafizəsinin İrəvana təhvil verilməsi haqqında protokolu Rusiya Federal Təhlükəsizlik Xidmətinin Ermənistandakı sərhəd idarəsinin rəisi, general-leytenant Roman Qolubitski və Ermənistan Təhlükəsizlik Xidmətinin sərhəd qoşunlarının komandanı Edqar Hunanyan imzalayıblar.

Ermənistan sərhəd qoşunlarındakı yüksək vəzifəli mənəbin jurnalistlərə verdiyi özəl açıqlamasında bildirib ki, proses yaxın vaxtlarda başa çatacaq. Rəsmi şəxs bununla bağlı qərarın nədən qaynaqlandığını səbəblərini açıqlamasa da, onun siyasi xarakter daşdığını təsdiqləyib.

Qeyd edək ki, Rusiya sərhədçilərinin “Zvartnots” hava limanında yerləşdirilməsi hökumətlərarası razılaşma ilə tənzimlənir. Ermənistan Milli Təhlükəsizlik Xidmətinin sərhəd qoşunları ilə Rusiya Federal Təhlükəsizlik Xidməti arasında imzalanmış sənədə əsasən, Rusiya sərhədçiləri hava limanında xidməti həyata keçirir.

Ermənistan milli təhlükəsizlik xidmətindən mediaya məsələ ilə bağlı heç bir açıqlama verə bilməyəcəkləri deyilib. Rusiya sərhəd qoşunlarının Ermənistan əra-

zində statusunu və fəaliyyətini tənzimləyən sənəd 1992-ci ildə imzalanıb. Lakin bu müqavilədə sərhədçilərin hava limanında xidməti ilə bağlı bənd yoxdur.

Yəni, 32 il bundan əvvəl imzalanmış sənədə əsasən, Rusiya sərhədçiləri Ermənistanın Türkiyə və İranla sərhədlərini, eləcə də “Zvartnots” beynəlxalq hava limanının təhlükəsizliyini qorumaqla məşğul olub.

Oxuculara xatırladaq ki, bir müddət öncə Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyan Rusiya sərhədçilərinin 2024-cü il avqustun 1-də hava limanını tərk edəcəyini bildirmişdi. Deməli, işlər razılaşdırılmış plana uyğun şəkildə həyata keçirilib.

Protokolda, həmçinin qeyd olunur ki, Ermənistan tərəfi “Zvartnots” hava keçid məntəqəsində sərhəd nəzarətinin təmin edilməsi üzrə uzunmüddətli birgə xidmətə

görə Rusiya tərəfinə təşəkkür edir. Bundan başqa, sənədə yerli hakimiyyətin Rusiya tərəfinə qarşı heç bir şikayətinin olmadığını da öz əksini tapıb.

Ermənistan mediası ölkədən çıxan rus sərhədçilərinə iki istiqamətdə xidmətə göndərilməsi üçün tapşırıq verdiyini yazır. Sərhədçilərin bir hissəsinin Ermənistanın Türkiyə ilə, digər hissəsinin isə İranla sərhəd xətti boyu yerləşdiriləcəyi planlaşdırılır. Xatırladaq ki, İrəvan hələ neçə ay bundan əvvəl “Zvartnots” hava limanına nəzarəti tam ələ almaqdan ötrü Moskvaya rəsmi məktubla müraciət etmişdi. Kreml əvvəlcə bu məsələ ilə razılaşmadığını açıqlasa da, danışıqlar nəticəsində rus hərbiçilərinin hava limanını sadəcə Ermənistanın sərhəd zolağında xidməti davam etdirəcəyi təqdirdə tərk etməsi şərtini irəli sürüb. Rusiya sərhədçilərinin beynəlxalq statusu “Zvartnots” hava limanından tez zamanda çıxmasını istəyən baş nazir Nikol Paşinyanın sonda Kremlin bu şərti ilə razılaşmaq məcburiyyətində qalıb.

I.HƏSƏNQALA
XQ

Sabitliyə hədə törədən addımlar hələ də qalmaqdadır

Avqustun 1-də xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov ölkəmizdə səfərdə olan Türkiyə Xarici İşlər Nazirliyinin Şərqi Avropa və Cənubi Qafqaz Baş İdarəsinin rəisi Mehmet Samsarın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Görüşdə Azərbaycan ilə Türkiyə arasında mövcud mütəfiqlik münasibətlərindən irəli gələn məsələlər, çoxtərəfli formatlar çərçivəsində əməkdaşlıq, habelə regional və beynəlxalq təhlükəsizlik məsələləri müzakirə olunub.

Belə qarşılıqlı səfərlərin və XİN-lərə rəsmi məsləhətləşmələrin iki ölkə arasında gündəlikdə duran ikitərəfli və regional məsələlər üzrə ətraflı müzakirələrin aparılması baxımından əhəmiyyətli olduğu vurğulanıb.

Ceyhun Bayramov Azərbaycan ilə Ermənistan arasında normalaşma prosesi barədə qarşı tərəfi ətraflı məlumatlandırıb. Sülh prosesinin qarşısında duran çətinliklərin, o cümlədən ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyinə qarşı davam edən və Ermənistan konstitusiyasında iddiaların, üçüncü dövlətlər tərəfindən Ermənistanın hərbi təhlükəsinə dəstək verərək regional sabitliyə hədə törədən addımların hələ də qalmaqda olduğu diqqətə çatdırılıb.

XQ

“Sərhədsiz Reportyorlar”ın əli boş qalıb, köhnə hesabatını yenidən yayıb

Qərbin “təbliğət şəbəkəsi”nə daxil olan KİV-lər “Sərhədsiz Reportyorlar” təşkilatının 2024-cü il üzrə mətbuat azadlığı indeksini açıqladığı barədə məlumat yayıblar. İnformasiyanın məzmunundan belə anlaşılır ki, həmin hesabatda Azərbaycanın adı neqativ fonda göstərilib.

Amma diqqətlə yanaşanda görürük ki, dünən açıqlanmış hesabat Azərbaycanın üzərində köklənməyib. Hədəf ümumilikdə Şərqi Avropa və Mərkəzi Asiya regionuna daxil olan dövlətlər, həmçinin, bu regionlarla qonşuluqda yerləşən ölkələrdir. Bu sıradan Rusiyanın adı hesabatda 162-ci yerdə, Belarus 167-ci yerdə, Türkmənistan 175-ci yerdə, Gürcüstan 103-cü yerdə qərarlaşıb. Yəni, onlardan hər biri neqativ tonda verilib. Macarıstan, Türkiyəyə qarşı da bənzər münasibət göstərilib. Azərbaycan isə 164-cü yerdə təqdim edilib.

Elə ilk müşahidədən aydın olur ki, siyahının “media azadlığı” ilə əlaqələndirilməsi sadəcə az idarəetmədir. Hesabat və oradakı yerlər siyasi mülahizələr əsasında tərtib edilib. Avropa İttifaqı və ABŞ-nin mürtəce siyasətini bölüşməyən, onlara boyun əyməyən nə qədər ölkə və ittifaq varsa, hamısı “Sərhədsiz Reportyorlar”ın hesabatında qara fonda göstərilir.

Hesabatın şərh bölümündə qeyd edilir ki, Şərqi Avropada və Mərkəzi Asiyada media azadlığı üzrə vəziyyət pisləşib: “Mətbuat azadlığına təminat verilmir, KİV-dən dezinformasiya yaymaq üçün istifadə olunur”. Diqqətli oxucular yaqın ki, söhbətin nədən getdiyini anladılar. Cəmi bir həftə öncə – iyulun 21–23-də Şuşada Qlobal Media Forumu keçirildi. Həmin Forumun mövzusu dezinformasiyaya qarşı mübarizə vasitələri üzərində quruldu. 4 qitədən gələn, foruma qatılan peşəkar jurnalistlər vurğuladılar ki, yaşadığımız günlərdə qlobal problemlə çevrilən dezinformasiyanın əsas mənbələrindən biri Qərbdəki ölkələrdir. Üzərindən bir həftə keçib, indi də Fransa “cavab tədbiri” görür. Onlar da Azərbaycanı və Azərbaycanın mütəfiqi olan ölkələri dezinformasiya yaymaqda ittiham edirlər. Bir şərtlə ki, bunu açıq mətnlə, öz dillərindən deməyə cəhd edirlər. Çünki, əllərində fakt və sübutlar yoxdur.

“Sərhədsiz Reportyorlar” qismində peyk təşkilatları önə verirlər. Görünür, prezident Makron özünü ünvanına səslənən iradlara cavab vermək, əks arqumentlər səsləndirmək iqtidarında deyil. Əlinin altında olan təşkilatları önə verir, vəziyyətdən çıxmağa çalışır.

Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, “Sərhədsiz Reportyorlar”ın təcrübəsində “regional hesabatlar” yaymaq ənənəsi yoxdur. “Şərqi Avropada və Mərkəzi Asiyada media azadlığı indeksi” bu mənada ilk nümunələrdən biridir. Təşkilat, adətən, ildə bir dəfə “Dünya media azadlığı indeksi”ni hazırlayaraq yayır. Bundan kənarında isə, media identitləri üzrə gündəlik xəbərlər yayaraq, bəyanatlar verir. Yəni “regional media azadlığı indeksi”nə önəm vermir.

Təşkilat 2024-cü il üzrə dünya media azadlığı indeksini cəmi 3 ay öncə – may ayında yayıb. Məsələ ondadır ki, indi “Şərqi Avropada və Mərkəzi Asiyada me-

Müşfiq ƏLƏSGƏRLİ,
XQ-nin media eksperti

dia azadlığı indeksi” üzrə təqdim edilən məqamlar da həmin hesabatda, yəni 3 may 2024-cü il tarixdə ictimaiyyətdə “Dünya media azadlığı indeksi-2024” hesabatında olduğu kimi verilib. İndi açıqlanan hesabat 3 mayda yayımlanmış hesabatın bir fəslidir (<https://rsf.org/en/index?year>). Onu “yeni” hesabat adı altında təkrar olaraq tirajlayıblar.

“Sərhədsiz Reportyorlar”ı belə addım atmağa, bir dəfə açıqlanmış hesabatı 3 ay sonra təkrarən yaymağa nə məcbur edib? Suala başqa cavab tapmaq mümkün deyil. Bütün xətlər onu göstərir ki, təşkilat Fransanı tənqid edən, Avropa İttifaqının və ABŞ-nin mürtəce siyasətinə boyun əyməyən dövlətləri tənqid etmək üçün sifariş alıb. Faktlar axtarılıb, tapmayıb, əli boş qalıb. “Köhnə hesabatı” yeni hesabat adı ilə yaymaqla vəziyyətdən çıxmağa çalışıb. Bir sözlə, “Sərhədsiz Reportyorlar” Fransa xarici siyasət kursunun icraçısına çevrilib.

“Sərhədsiz Reportyorlar”ın mərkəzi ofisi Paris şəhərində yerləşir. Bu baxımdan öz siyasətində Fransanın maraqlarını nəzərə alır. Müstəqil hərəkət edən beynəlxalq təşkilat adlandırılma da, öz fəaliyyətini Fransanın maraqları üzərində qurur, tendensiyalı davranır. Fransa xarici siyasətini, prezident Emmanuel Makronun Azərbaycana yanaşmasını hansı tərzdədirsə, “Sərhədsiz Reportyorlar”ın yanaşması da eynidir. “Sərhədsiz Reportyorlar” Parisin siyasi ambisiyalarının rəpudur.

İndiki hesabatdan aydın olur ki, “Sərhədsiz Reportyorlar” təkəv Azərbaycanı qarşı deyil, ümumilikdə Fransanın hədəfində olan ölkələrə qarşı qərəzli davranır. Azərbaycanla yanaşı, Türkiyəyə qarşı da daimi olaraq düşmən münasibət sərgiləyir. Türk Dövlətləri Təşkilatına qoşulandan sonra Macarıstanı da hədəfə çevirib. Macarıstanın adı qeyri-demokratik ölkələrin sırasında yerləşdirib. Türkiyə və Macarıstanın adı “Sərhədsiz Reportyorlar”ın indeksində Azərbaycan kimi geri sıralarda göstərilir. Ermənistan isə öndə, demokratik ölkələrin sırasında, Türkiyədən 100 pillə öndə təqdim edilib. Türkiyədən medianın vəziyyətini Ermənistandan 100 pillə geridə, qeyri-demokratik ölkələrin sırasında göstərmək “Sərhədsiz Reportyorlar”ın “Ümumdünya Mətbuat Azadlığı İndeksi”nin mahiyyətini açıq.

Birgə Hökumətlərarası Komissiyanın 9-cu iclası

Şuşada iqtisadiyyat naziri, Azərbaycan Hökuməti və Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri Hökuməti arasında iqtisadi, ticarət və texniki əməkdaşlıq üzrə Birgə Hökumətlərarası Komissiyanın həmsədri Mikayıl Cabbarov və BƏƏ-nin iqtisadiyyat naziri, Komissiyanın həmsədri Abdulla Bin Touq Al Marri arasında görüş keçirilib.

Görüşdə Azərbaycan–BƏƏ arasında münasibətlərin qarşılıqlı dostluq və hörmət prinsiplərinə əsaslandığı, hər iki ölkənin dövlət başçıların siyasi iradəsinin əməkdaşlığın inkişafında mühüm rolunu vurğulanıb.

Görüşdə əməkdaşlığın inkişafı üçün böyük potensial olduğu diqqətə çatdırılıb, qarşılıqlı ticarət həcminin daha da artırılması və strukturunun şaxələndirilməsinin önəmi vurğulanıb. Yaşıl enerji və turizm üzrə potensial investisiya layihələri, Azərbaycan–BƏƏ arasında Hörtərəfli İqtisadi Tərəfdaşlıq Sazişinin imzalanması istiqamətində həyata keçirilən danışıqlar barədə müzakirələr aparılıb.

Daha sonra Azərbaycan Respublikası

Hökuməti və Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri Hökuməti arasında iqtisadi, ticarət və texniki əməkdaşlıq üzrə Birgə Hökumətlərarası Komissiyanın 9-cu iclası keçirilib.

Hazır Mikayıl Cabbarov Azərbaycanla BƏƏ arasında tərəfdaşlığın istər dövlətlərarası, istərsə də işgüzar dairələr arasında uğurla inkişaf etdiyini, ticarət dövriyyəsinin həcminin artdığını və birgə təşəbbüslərin müsbət nəticələr verdiyini diqqətə çatdırıb.

Nazir Abdulla Bin Touq Al Marri Azərbaycana səfərindən və komissiyanın iclasının Şuşa şəhərində təşkilindən məmnunluğunu ifadə edərək, ölkəmizin böyük inkişafa nail olduğunu, Azərbaycanın təşəbbüsü ilə əhəmiyyətli enerji, nəqliyyat

və logistika layihələrinin reallaşdırıldığını vurğulayıb. Ölkələrimiz arasında çoxsahəli əməkdaşlığın gücləndirilməsi üçün həyata keçirilən tədbirlərin yeni birgə layihələrin reallaşdırılmasına, iqtisadi-ticarət münasibətlərimizin inkişafına töhfə verəcəyinə əminlik ifadə edilib.

Sonda iclasın yekunlarına dair Protokol imzalanıb. Sənədi Hökumətlərarası Komissiyanın həmsədrliyi – Azərbaycanın iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cabbarov və BƏƏ-nin iqtisadiyyat naziri Abdulla Bin Touq Al Marri imzalayıblar. Sənəddə ticarət-investisiya, KOB-ların dəstəklənməsi, innovasiya və rəqəmsallaşma, enerji, o cümlədən yaşıl enerji, sənaye, kənd təsərrüfatı, qida təhlükəsizliyi, ətraf mühit, meliorasiya və su idarəçiliyi, nəqliyyat-logistika, rabitə və yüksək texnologiyalar, elm və təhsil, turizm, səhiyyə, mədəniyyət və s. sahələrdə əməkdaşlığın genişləndirilməsi nəzərdə tutulur.

Şəhidin nəşi Gəncədə torpağa tapşırıldı

Birinci Qarabağ müharibəsində itkin düşən və 31 ildən sonra şəxsiyyəti müəyyənləşdirilən şəhid hərbi Sürxay Rza oğlu Məmmədovun nəşinin qalıqları Gəncə Şəhidlər Xiyabanında dəfn olunub.

Şəhidin cənəzə namazı ailəsinin yaşadığı evdə qılınıb, ruhuna dualar oxunub. Sonra nəşi Gəncə Şəhidlər Xiyabanında torpağa tapşırılıb, məzarı üstünə gül dəstələri düzülüb.

Qeyd edək ki, Sürxay Məmmədov 1974-cü ildə Daşkəsən rayonunun Qabaqtopə kəndində anadan olub. O, könüllü

olaraq Qarabağda gedən döyüşlərə qatılıb. 1993-cü ildə Ağdərə rayonunun Mehman kəndi ərazisində erməni silahlı dəstələri ilə

gedən döyüşlərdə müqəddəs şəhidlik zirvəsinə ucalıb.

XQ

Milli Məclisə seçkilərə 29 gün qaldı

SEÇKIYƏ GƏL, SƏS VER, SEÇİLMİŞLƏRDƏN OL!

Əsrin yaşadı Qəndab nənə:

Seçkiyə getməyənlə döyüşdən qaçanın fərqi yoxdur

Naxçıvan Muxtar Respublikası Şərur rayonunun Danyeri kəndində doğulub, burada ailə qurub, Vətəna layiqli övladlar bəxş etmiş Qəndab nənə ömrünün son 30 ilinin müstəqillik dövrünə düşməsinə Ulu Tanrının ən böyük bəxşişi sayır. Bu ilin 7 fevralında Prezident seçkilərində səs verənlərin sırasında birincilərdən olan Qəndab nənə oxucularımıza yaxşı tanışdır.

Yaşı ilə əlaqədar qismən passiv görünən Qəndab nənə, göz dəyməsin, danışmaq və məntiqdə, xüsusən də siyasi məkəmlərində olduqca fəal təsir bağışlayır. Bu dəfə Naxçıvanda olarkən onunla görüşüb həmsöhbət olduq.

Qəndab nənə Nobel mükafatçısı Əziz Səncərlə görüşündən danışdı:

– Əziz Səncər Naxçıvana gələndə bizim evdə oldu. Onunla qısa söhbətdə hiss etdim ki, Azərbaycanca, eləcə də Naxçıvana böyük sevgisi var. Bu, əslində bir türk oğlunun sevgisi idi. Deyəndə ki, buraları öz vətənim qədər sevdim, inanım, zərəcə təccüb etmədim. Əslində onun Türk dünyasının birliyini görmək istəyi hər birimizin arzusu.

– İncə, o günləri də görmək qismət olar...

– Mən dünyanın hər üzünü görmüşəm, Zəngəzurdan didərgin salındığımız günlər, yaşadığımız ağır-acılar nə qədər yazılısən yəni azdır. Bu günümüzdə min şükürlər olsun! Amma onu da bilirəm ki, bizim bu xoş günlərimizi istəməyənlər də çoxdur. Əminəm ki, arzuları gözəlində qalacaq. Oğul, ağılınız kəməndən dünyanın çox dard-sərinə gördük. Dünya savaşının ağır-açılırlarından keçdik. Bir qarnı aç, bir qarnı tox olsaq belə, mətinliyimizlə qoymaq ki, torpaqlarımız düşmənlə tapdağında olsun. Amma 90-cı illər Naxçıvanın ən fəlakətli dövrü oldu. Ermənilərlə mübarizədə də səpi özümüzdən olan baltaların mane olması bizləri çox sarsıtdı. Allah rəhmət eləsin, Heydər Əliyev olmasaydı bilmirəm axırıncı nə olardı. İnanım, bəlkə də yurd-yuvasından didərgin olanların sırasında bizlər də var idik.

– İndi onlara son qoyulub, ermənilərin yurd-yuvasından didərgin saldıq köçkünlərimiz də doğma evlərinə qayıdılar...

– Bilirəm, oğul, savadım olmasa da, oxuyub-yazmaq bilməsəm də, televiziya-da, radiodan bütün xəbərləri alıram. Sağ olsunlar, dünyanın o başından olan xəbərləri elə tez verirlər ki, məhəttol qalır. Torpaqlarımızın, Şuşanın azad olunması xəbərini eşidəndə əvvəlcə inanmadım. Günlərlə dua edirdim ki, Allahım, doğrudanmı, sən bu xalqa bu qədər əzab-əziyətdən, 20 yanvar, Xoçalı soyqırımından sonsa mərhəmət etdin?! Sevincimdən hicqura-hicqura ağladım... Uşaqlar elə bildilər ki, mənə nəse olub, həkim çağırmaq istədilər. Dedim, ay bala, bu göz yaşlarım illərdir canımda gözdirdiyim ağrıların yası idi, axdı getdi, həkimlik deyiləm.

– Qəndab nənə, savadsızam deyirsiniz, amma məşallah, hələm-hələm siyasətçilərdən ötdənizsəniz...

– Çox sağ ol, oğul (gülürək cavab verir). Təhsilim, diplomum olmayıb ki, deyim savadlıyam. Amma yaşanlar mübarizliyimizi, sayıqlığımızı elə artırdı və hamımızı elə səfərbər etdi ki, arvadlı-kişili bir olduq. 90-cı illərin Naxçıvanı qaynar qazan kimi idi, sovetlərdən ilk ayrılan da biz olduq, üçrəngli bayrağımızı qaldıran da. Heydər Əliyevin elinə-obasına dönüşü ilə Naxçıvan ayaq üstə durdu. Naxçıvan da o böyük insanı qorudu və onun ətrafında səfərbər oldu. İnanım, bəlkə də Heydər Əliyev Naxçıvana gələndə qədər buranın yolunu-səmtini belə dünyada tanıyan yox idi. Şükürlər olsun ki, o xoş günlərimizi də görə bildik. Dövlətimizdən çox razıyıq.

pensiyalarımız vaxtı-vaxtında verilir, hər il də üstünə artım gəlir.

– Yeddi fevral prezident seçkilərində bütün Azərbaycan sizdən danışırdı. Yaşlı bir insanın təkidlə seçki məntəqəsinə getməyinin səbəbi nə idi?

– İndi zaman dəyişib, çox dəyişib. Həm də fikirləşirəm ki, mən dövlətim, qəhrəman və xilaskar xalqım üçün bu gündən sonra nə edə bilərəm?! Ölümdən gələn ən böyük iş səsvərmədə iştirak etməkdir. Fevralda havalar Naxçıvanda çox soyuq idi, onda arzu edirdim ki, qar-çovğun olmasın, gedim məntəqədə səs verim. Şükürlər olsun, bu arzuma da çatdım, bu işdə mənə kömək edən övladlarıma minnətdaram. Ən böyük minnətdarlığım isə bizlərə bu günləri bəxş edən, Qarabağı xalqımıza qaytaran dövlətimizdir. Bir də heç kəs inciməsin: seçkiyə getməyən insanla döyüşdən qaçanın fərqi yoxdur. Biz bu seçkiyə dostlarımızı sevimli, düşmənləri bir daha xar etməli idik. Belə də oldu. Fəxr və qürurla deyirəm ki, İlham Əliyevə səs verdim.

– Yəqin bilirsiniz ki, qarşıdan parlament seçkiləri gəlir. Bu barədə fikriniz nədir?

– Biz ailəlikə dövlətə, dövlətçiliyə xidmət edən adamlar olmuşuq. Bu yolda həmişə səfərbər olduğumuzu da borc bilmişik. Çox sevinirəm ki, bu seçki müstəqil Azərbaycanımızın bütün ərazisini əhatə edir. İnanıram ki, yeni parlament Prezidentimizin həyata keçirdiyi siyasətin gerçəkləşməsində onun ən etibarlı və yaxın köməkçisi olacaq. Həm də hesab edirəm ki, parlament seçkiləri xalqımız üçün bir sınaqdır və qəhrəman Azərbaycan xalqı bu sınaqdan da uğurla çıxacaq.

Sonda Qəndab nənənin kənddə yaşayan oğlu Həbib Həbibbəyli və bura istirahətə gələn nəvəsi-ADA Universitetinin məzununu Tuncayla da həmsöhbət olduq. Dövlətçiliyə və milli dəyərlərə bütün varlıqları ilə bağlı olan bu insanlarla münasibət bizdə olduqca xoş təəsürat yaratdı. Həbib müəllim dedi ki, kəndimizin ən yaşlı seçicisi olan anamın dilavərliyi, fikirlərindəki dəqiqlik həmişə diqqətdə olub: "Bizim ailəni yaxından tanıyanlar, vaxtı ilə evimizin qonağı olan çox məşhur adamlar da onun bu fəallığına heyranlıqlarını gizlətməyiblər. Hotta Nobel mükafatçısı Əziz Səncər də bu fikirdə olduğunu gizlətmədi. İndi sizinlə söhbətində anamın "səsvərmədə iştirak etməliyəm, məntəqəyə gedim, səs verim" – təkidli də bu düşüncənin əməli davamıydı".

...Bəli, Qəndab ananın səsi, əslində, onun Vətən sevgisinin və suveren Azərbaycanın ucalan səsidir. Doğrudan da, siyasi fəallığı ilə çoxlarına nümunə olan bu cür insanların mövqeyi həmişə milləti ayıq-sayıq və mübariz olmağa səfərbər edib. Bir də onu fikirləşdik ki, 44 günlük savaşı qazanan qəhrəman oğullarımız məhz Qəndab nənələrin övladlarıdır...

**Söhbəti qələmə aldı:
Namiq QƏDİMOĞLU
XQ**

8 825 yerli, 94 beynəlxalq müşahidəçi qeydə alınıb

Sentyabrın 1-də keçiriləcək Milli Məclisə seçkilərlə əlaqədar 23 ölkə və beş qurumdan ümumilikdə 94 beynəlxalq müşahidəçi qeydiyyatdan keçib.

Seçkilərlə əlaqədar qeydiyyata alınan 8 825 yerli müşahidəçidən 4 622 nəfəri MSK-da, 4 203-ü Dairə Seçki Komissiyalarında (DSK) qeydə alınıb.

Ödənişli təşviqata görə 54 media subyektdən müraciət daxil olub

Parlament seçkilərində iştirak edən namizədlərin ödənişli əsaslarla təşviqatı üçün Mərkəzi Seçki Komissiyasına (MSK) 54 media subyekti müraciət edib. Bu barədə məlumat verən MSK-nın sədr müavini Rövşat Qasımov qeyd edib ki, bütün namizədlərə bərabər şəraitin yaradılması üçün addımlar atılıb.

Məlumatlar dünən MSK-nın internet sahifəsində yerləşdirilib.

Seçki xəbərləri

Mərkəzi Seçki Komissiyasının növbəti iclası

Avqustun 1-də Məzahir Pənahovun sədrliyi ilə Mərkəzi Seçki Komissiyasının növbəti iclası keçirilib.

Əvvəlcə Komissiyanın iyulun 27-də keçirilmiş iclasının protokolu təsdiq edilib. Sonra sentyabrın 1-nə təyin edilmiş Milli Məclisə növbədənəkar seçkilərdə Yeni Azərbaycan Partiyası tərəfindən MSK-ya təyin olunan məsvərəti səs hüquqlu üzvün təsdiq edilməsinə qərar verilib.

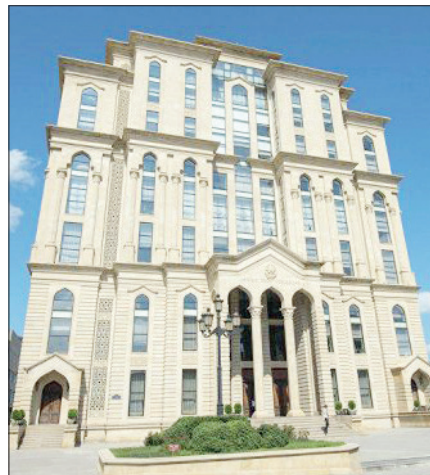
Daha sonra iclasda 23 sayılı Nəsimi – Səbail, 69 sayılı Biləsuvar və 96 sayılı Goranboy – Naftalan seçki dairələri dairə seçki komissiyalarının tərkibində dəyişik-

lik edilib.

Beynəlxalq müşahidə missiyası və media subyektləri nümayəndələrinin qatıldığı iclasda qarşıdan gələn seçkilərlə əlaqədar Mərkəzi Seçki Komissiyasına daxil olmuş müraciətə də baxılıb. Seçki qanunvericiliyi ilə müəyyənləşdirilmiş müddətdə və qaydada iclasa çıxarılan müraciət, maraqlı subyektdən də iştirakı ilə Komissiya üzvləri tərəfindən geniş müzakirə edildikdən sonra müvafiq qərar qəbul olunub.

Deputatlığa namizədlərin qeydiyyat müddəti bu gün bitir

Avqustun 2-də deputatlığa namizədlərin qeydiyyatı üçün sənədlərin DSK-lara təqdim edilməsi müddəti başa çatır

Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 58.1, 94.3.1-ci maddələrinə əsasən, səsvərmə gününə ən çoxu 50 və ən

azı 30 gün qalmış saat 18:00-dək namizəd və ya onun səlahiyyətli nümayəndəsi, siyasi partiyanın, siyasi partiyalar blokunun səlahiyyətli nümayəndəsi namizədin qeydə alınması üçün tələb olunan seçki sənədlərinin dairə seçki komissiyasına təqdim etməlidir.

Yəni, Seçki Məcəlləsinin şərtlərinə uyğun olaraq, bu gün növbədənəkar parlament seçkiləri ilə əlaqədar deputatlığa namizədlərin qeydə alınması üçün zəruri olan seçki sənədlərinin dairə seçki komissiyasına təqdim edilməsi üçün ayrılan müddət başa çatır.

Xatırladaq ki, Milli Məclisə sentyabrın 1-nə təyin edilmiş növbədənəkar seçkilərlə əlaqədar deputatlığa namizədlərin qeydə alınması müddəti 2024-cü il iyulun 13-dən 2024-cü il avqustun 2-si saat 18:00-dək olan dövrü əhatə edib.

481 nəfərin deputatlığa namizədliyi qeydə alınıb

"Sentyabrın 1-də keçiriləcək Milli Məclisə növbədənəkar seçkilərdə iştirak etmək üçün 1489 nəfər müraciət edib. Onlardan 459 nəfərin namizədliyi 25 siyasi partiya tərəfindən irəli sürülüb. 1389 nəfərin namizədliyinin irəli sürülməsi təsdiqlənib".

Bu sözləri Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) sədri Məzahir Pənahov komissiyanın avqustun 1-də keçirilən iclasında söyləyib. MSK sədri əlavə edib ki, deputatlığa namizədliyini irəli sürənlərdən

1333 nəfəri imza vərəqəsi alıb, 802 nəfər isə imza vərəqələrini qaytarıb.

M.Pənahov 481 nəfərin deputatlığa namizədliyinin qeydə alındığını bildirib.

Seçki media mərkəzi yaradılır

"Milli Məclisə sentyabrın 1-nə təyin edilmiş növbədənəkar seçkilərlə əlaqədar media mərkəzinin açılışı istiqamətdə hazırlıq işləri davam edir. Media mərkəzində yerli və xaricdən gələn jurnalistlərin təmsilçiliyi nəzərdə tutulur.

**Səhifəni hazırladı:
İmran BƏDİRANLI
XQ**

Qohumlarına görə DSK üzvlükləri ləğv edildi

Yaxın qohumları deputatlığa namizəd olan Dairə Seçki Komissiyaları (DSK) üzvlərinin fəaliyyətinə müvəqqəti xitam verilib. MSK katibinin təqdimatına əsasən,

69 sayılı Biləsuvar dairə seçki komissiyasının həlledici səs hüquqlu üzvü Zaur Ədalətli və 96 sayılı Goranboy–Naftalan dairə seçki komissiyasının həlledici səs hüquqlu üzvü Soyayz Quliyevin fəaliyyətinə xitam verilib.

Siyasi liderlik

V MƏQALƏ

Mən İlham Əliyevə özüm qədər inanıram...

Heydər ƏLİYEV,
Ümummilli lider

Liderin ünsiyyət qabiliyyəti

Ümumiyyətlə, siyasi liderin kommunikaabelliği (müsbət ünsiyyət qura bilmək qabiliyyəti) müasir fəlsəfi və politoloji ədəbiyyatda yüksək qiymətləndirilir. Filosoflar və politoloqlar XXI əsrdə bu keyfiyyəti siyasi liderin uğurlu olmasını təmin edən əsas kimi xarakterizə edirlər. Onların sırasındakı liderin ictimaiyyətlə, yəni bütövlükdə, cəmiyyətlə "publik" ünsiyyəti çox ciddi faktor sayılır. İlham Əliyevin ictimai ünsiyyətdə malik olduğu keyfiyyətləri aydın dərk etmək üçün həmin kontekstdə iki faktorun rolunu vurğulamaq lazımdır.

Onlardan biri sosiumla ünsiyyətdə liderin cəlbədiciyi ilə təsirediciliyi arasında düzgün nisbət müəyyən edə bilməsidir. İkinci isə bu məqamı qlobal miqyasda ictimai ünsiyyəti qurmaq prosesinə səmərəli transformasiya etməsidir. Bu iki faktorun birlikdə liderin imicinə ciddi təsir etdiyini müasir siyasi təcrübə təsdiq edir. Hətta, bir sıra filosof və politoloqlar ünsiyyət kültürünü müasir uğurlu liderliyin əsas amili hesab edirlər.

Cəlbədici, təsiredicilik və inandırma

Konkret olaraq ictimai ünsiyyətdə isə lider cəlbədici olmaqla yanaşı, dialoq iştirakçısının şüuruna və psixologiyasına ciddi təsir etməyi bacarmalıdır. Burada onun ən təsirli "silahı" inandırma qabiliyyətidir. Bütövlükdə, inandırmanın fəlsəfi anlamı aktual hesab olunur. Bu əsasda "inandırma etikası" deyilən bir elmi istiqamət də formalaşmışdır. Yeni lider yalnız qarşı tərəfi inandırmamalıdır, həm də öz inancının etik, faydalı, kimsəyə zərər olmayan hədisə olduğunu sübut etməlidir. Bu isə heç də asan məsələ deyildir. İlham Əliyev yerli və əcnəbi jurnalistlərlə ünsiyyətində irəliləyici fikirlərlə onları həm cəlb edir, həm də fikirlərinin şüurun dərin qatlarına nüfuz etməsinə nail olur.

Prezidentin andiçmə mərasimindən təqribən ay yarım əvvəl yerli jurnalistlərlə ünsiyyətdə olarkən irəliləyici əsas tezisləri xatırlayaq. İlham Əliyev onda yeni milli ideyanın müəyyən edilməsindən, yeni gənc nəslin vətənpərvər ruhda tərbiyəsindən, yeni texnologiyaların geniş tətbiqindən, ailə sisteminin daha da gücləndirilməsindən, ölkənin müdafiə qüdrətinin daim artırılmasından, xarici siyasəti yeni tarixi mərhələnin özəlliklərinə uyğun qurmaqdan, sosial-iqtisadi tərəqqiyə davamlı olaraq istiqamətlənməkdən, Türk dünyası ilə əlaqələrin daha da inkişafından bəhs etmişdir.

Bu tezislərin hər biri Azərbaycan üçün 2023-cü ilin sentyabrından (antiterror tədbirlərindən) başlayan yeni tarixi mərhələdə həyata keçirilməli olan başlıca istiqamətləri ifadə edir. Onun tərkibində hər bir istiqamətə daxil olan və konkret məzmun kəsb edən çox sayda altıistiqamətli müəyyən edilmişdir. Lakin andiçmə mərasimində bu inamı yaratmaq lazım idi.

Cənab İlham Əliyev həmin tezisləri

inquirasiya zamanı söylədiyi nitqində yeni milli ideyaya ehtiyacı bütövlükdə Azərbaycan dövlətçiliyinin bundan sonrakı inkişaf kontekstində tədqim edə bildi. Həmin aspektdə əsas fikirlərdən biri ondan ibarət idi ki, Azərbaycan böyük zəfər əldə etmişdir və çox məqsədə nail olmuşdur. Ancaq, bu, yerində dayanmağa rəvac verməməlidir, çünki Azərbaycan ələ bir dəyişiklik etmişdir ki, yeni tarixi mərhələdə üstünə gələn çox olacaqdır. Buna tab gətirmək və hətta yeni inkişaf mərhələsinə keçmək üçün mütləq yeni milli ideya lazımdır. Biz əldə olumuzu nailiyyətlərdə "qalsaq", onda qarşıdan gələn yeni məqamları görə bilmərik. Bu səbəbdən yeni milli ideya başlıca məqsəd olmalıdır.

Bununla yanaşı, Prezident cəmiyyətə yeni nəslin vətənpərvər ruhda tərbiyə olunmasının strateji əhəmiyyətini dərinlən izah etdi. Müasir dünyada ideologiyalararası mübarizə və informasiya savaşı elə vüsət almışdır ki, zəiflər gərginliyə tab gətirmirlər. Bundan başqa, cəmiyyətin birliyi və hamrəyliyi üçün gənclərin milli ruhda tərbiyəsi ilkin şərtidir. Azərbaycan gəncliyi II Qarabağ savaşında öz şücaətini və Vətən sevgisini göstərdi. Lakin postmüharibə dövründə gənclər həm də intellektual və mədəniyyət sahələrində öcünü ölməlidirlər. Onların tərbiyəsində ailə, məktəb, elm, ali məktəb zənciri mütləq səmərəli olmalıdır. Prezident bunun üçün lazım olan iki şərti də açıqladı – azərbaycançılıq və multikulturalizm.

Yeni tarixi dövrdə Azərbaycan üçün əhəmiyyəti çox olan başqa bir məsələ təhsildir. Gənclər yüksək səviyyəli təhsil almalı və ən yeni texnologiyaları öyrənməlidirlər. Bura süni intellekt, müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyaları, kompüterlər və s. daxildir. Yüksək təhsilli, savadlı gənclər dövlət quruculuğunda səmərəli iştirak etməklə cəmiyyətin daha da irəliləməsinə motivasiya edə bilərlər.

Prezidentin vurğuladığı digər mühüm məsələ Azərbaycanın Türk dünyası ailəsinin üzvü olması ilə bağlı oldu. Ümumiyyətlə, bu məsələ indi çox aktualdır. Azərbaycan Prezidenti ilk dəfə idi ki, onu əsas prinsiplərdən biri kimi irəliləyirdi. Dövlət başçısının arqumentləri çox inandırıcıdır. Onların sırasındakı demoqrafik perspektiv, iqtisadi potensial, vahid tarixi kök, geniş coğrafi ərazi, əlverişli geosiyasi mövqe, zəngin təbii resurslar, geniş nəqliyyat-loqistika imkanları kimi əhəmiyyətli faktorlar vardır. Bütün bunlar sistem halında Türk Dövlətləri Təşkilatı (TDT) çox perspektivli edir.

Azərbaycan Prezidenti bu qənaətinə həm də uzun müddət araşdırması, təcrübəsi və tarixi gerçəklikləri nəzərə alaraq əldə etdiyini ayrıca vurğuladı. Bunların fonunda İlham Əliyevin TDT daxilində fəaliyyət təcrübəsi çox mühüm yer tutur. Andiçmə mərasimində dövlət başçısı bütün bu məqamları o dərəcədə inandırıcı ifadə etdi ki, cəmiyyət tərəfindən dərhal qəbul olundu.

Ünsiyyətin qlobal miqyasda uğur formulu

İlham Əliyev ictimaiyyətlə dialoq prosesini II Şuşa Qlobal Media Forumunda yeni səviyyəyə yüksəltdi. Bu, çox maraqlı və yeniliklərlə dolu bir proses idi. Azərbaycan Prezidenti eksklüziv olaraq həm yerli KİV, həm də 49 ölkənin media nümayəndələri ilə fikirlərini bölüşdü. İlham Əliyevin dialoqunun məntiqi daxilində vahidlik xarakterizə olunurdu. Bunun əsas əlaməti irəliləyən məsələnin milli, regional və qlobal miqyaslarda eyni dərəcədə əhəmiyyətli olmasından ibarət idi. Lider ələ mövzulari aktuallaşdırmalıdır ki, vurğulanan hər üç miqyas üçün real olaraq aktual sayılsın. İlham Əliyev məhz bu məqamı məharətli dialoq iştirakçılarna çatdırmağı bildi.

Konkret olaraq, Azərbaycan Prezidenti istənilən dövlətə qarşı yalan narrativlər uydurmağın zərərli olduğunu və xeyli risk yaratdığını izah etdi. Bunun üçün Azərbaycanı nümunə göstərdi. İllərlə xalqımıza və dövlətimizə qarşı yalan hekayələr uydurdular və onların hamısı 2020-ci ildə 44 günə sabun köpüyü kimi dağıldı. Azərbaycan iqtidarı, cəmiyyəti və sadə vətəndaşları byalanlara qarşı təkimi, səbirlilə oldular, lakin sosial-psixoloji duruma mənfə təsir etdi. İlham Əliyev bu məqamı gözəl ifadə etmişdir: "onlar istəsək də, istəməsək də həyat tərzimizə təsir etmişdir". Eyni halı regionun və dünyanın istənilən ölkəsi yaşaya bilər.

Bundan başqa, regional miqyasda dezinformativ, tərbiyəçi fəaliyyətin burada yaşayan hər bir xalqa ziyan vurduğunu Prezident İlham Əliyev konkret faktlarla sübut etdi. Azərbaycanın Ermənistanın təcavüzkarlığına baxmayaraq, qələbədən sonra əməkdaşlıq əlini ona uzatdığını aydın ifadə etdi. Məhz bu prizmada İlham Əliyev Oksfordda N.Paşinyanın onunla görüşdüyü imtina etməsinə bütövlükdə region üçün risk yaratdığını bəyan elədi.

Azərbaycan liderinin bütün bunlara rəğmən region dövlətlərinin mövqeyinə və seçiminə hörmətlə yanaşdığını daqiq fikirlə bəyan etdi. İlham Əliyev Gürcüstan və Ermənistanın xarici siyasət doktrinalarını necə quraçaqlarını, hansı geosiyasi seçimi edəcəklərini səbirlilə gözləyəcəyini bildirdi. Yalnız ondan sonra regiondakı geosiyasi mənərə ilə bağlı öz fikrini ifadə edəcəyini söylədi.

Şübhə yoxdur ki, Prezidenti dinləyənlər onun məntiqinin iki cəhətinə çox maraqlı göstərdilər.

Birincisi, İlham Əliyevin region miqyasında çox olan müxtəlif xarakterli problemlərin içindən ən aktualını Azərbaycanın milli maraqlarına uyğun təsnif edə bilməsi qabiliyyəti heyranlıq yaradır. Çünki dövlət başçısı həmin çəşidlər sırasından Azərbaycanı dövlətçiliyi üçün müsbət rol oynaya biləcək məqamlarla dövlətin inkişafı üçün uyğun mühit yarada biləcək faktorları seçərək onlar arasında harmoniya yaratmağı öna çəkmişdir.

İkincisi, İlham Əliyevin bütün çətinliklərə və qeyri-müəyyənliklərə baxmayaraq region hər bir dövlətinin müstəqilliyinə və azad geosiyasi seçiminə hörmətlə yanaşdığını nümayiş etdirdi. Bu, peşəkər və centlmen münasibət KİV nümayəndələləri üçün olduqca aktualdır. Onlar özləri də daxil olmaqla insan haqları məsələsinə məhz bu prizmadan yanaşırlar.

İlham Əliyevin vurğulanan üç miqyasda uğurlu dialoq qura bilməsi faktiki olaraq yeni tarixi dövr üçün fəaliyyət proqramının hazır olduğu anlamına gəlir. Bu, İlham Əliyevin tarixi liderliyinin strateji məqamını ifadə edir. Yeni növbəti tarixi dövrdə liderliyin tarixi məhiyyəti yeni reallıqları nəzərə almaqla yeni məzmunla transformasiya olacaq. Vurğulanan əzəllik, ümumiyyətlə, tarixi liderliyin Azərbaycan təcrübəsinin əsas üstünlüyünü əks etdirir!

Son

İlham Əliyevin tarixi liderlik missiyasının təhlili, şübhəsiz, məsuliyyəti işdir. Hər şeydən öncə ona görə ki, regional və qlobal miqyasda geosiyasi proseslərin dinamika çox dəyişməkdədir. Meydana gələnlərdən hadisələr çıxmaqla bəli ki, onlar da, bütövlükdə, ümumi mənzərənin dəyişməsinə yol aç bilər. Buna görə də ündi real görünən hadisələr yeniləşə bilər. Öz növbəsində bu məqam, bütövlükdə, təhlil və proqnozları yeniləşdirməyi tələb edir. O cümlədən, müstəqil dövləti yeni tarixi mərhələdə uğurlu etməyin şərtlərini yeniləşdirə bilər.

Lakin bütün hallarda çevik strateji zəka dinamik situasiyalarda uğurlu qərarlar qəbul etməyə imkan verir. Əsas odur ki, ölkənin strateji inkişaf paradigması düzgün müəyyən edilsin və baza fəaliyyət prinsipləri səmərəli olsun. Azərbaycan təcrübəsi hər iki məqamın İlham Əliyevin liderlik təcrübəsinin artıq atributu (ayrılmaz tərkib hissəsi) olduğunu sübut edir.

Füzuli QURBANOV,
XQ-nin analitiki,
fəlsəfə elmləri doktoru

(əvvəlki qəzetin 1 avqust sayında)

"Artsaxda azadlıq mübarizəsi" bölümündə deyilir ki, "fars boyunduruğu altında yaşayan xalqlar, o cümlədən ermənilər əlverişli məqam gözləyirdilər ki, onlara qarşı üsyan etsinlər". Mərkəzi Şuşa olan Qarabağ xanlıq hakimiyyətini "Fars hakimiyyəti" adlandırmaqla Azərbaycan türklərinin burada varlığını şübhə altına alırlar. Halbuki həmin əsrdə Qarabağın tam hakimiyyəti Azərbaycan xanları idi. Pənahəli xan burada olan şəhər və köndlərin əsasını qoymuşdu. Elə həmin zamanlar Xankəndinin də əsasını qoymuşdu. Qarabağ xanı İbrahim xan qonşu xanlıqlar arasında ən güclü və nüfuzlu dövlətlərin birinin başında idi. Elə bu bölümüdə erməni uşaqlarına Qarabağ mülklərindən danışırlar və 5 mülkiyyətin hamısını erməni mülkiyyətləri olduğu bildirilir. Halbuki bir az təfəkkür sahibi də bilir ki, mülkiyyətin ermənilərə aidliyi yoxdur, albanların adı belə çəkilir. Qanzasar monastırını da erməni abidəsi kimi təqdim edən kitab müəllifləri Hasan Calaldan danışarkən onu da erməni olaraq təqdim etmələri gülməli alınır. Buradakı qalaların da ermənilərə aid olduğunu zavalı uşaqlara sınımaq, doğrudan da, tarixi nə dərəcədə saxtalaşdırmağın örnəyidir. Bu bölümün heç bir yerində burada yaşayan əhalinin kimliyindən bəhs edilmir və Qarabağ ermənilərinin köçürülməsi faktı da dilə gətirilmir.

Kitabda Türkiyənin Şərqi Anadolu vilayətləri də Ermənistan Respublikasının hədəfləri arasındadır. Eynən Ermənistan Respublikasının 1991-ci il Müstəqillik haqqında bəyannaməsində yer alan fikirlərdir. Özü də bütün bunlar yalnız dərş kitablarında deyil, Ermənistan dövlətinin başçılarının dilindən səsləndirilir. 1918-1920-ci illərdə Ermənistanın əsaslı vəzifələrindən birini tutmuş, daşnak Ruben Ter-Minasyan

Ermənəcə dərs kitablarının adı dəyişə bilər...

Amma məzmunu əvvəlki kimi qalır

xatirələrində ermənilərin etdikləri cinayətləri dilə gətirir, onların nə dərəcədə acımasız davrandığını etiraf edir. Baxın, müasir erməniliyin, özündən razılığın miqyasına baxın: "Əgər ermənilər nə vaxtsa Yer üzündən yoxa çıxsalar – möhv edilsələr və ya assimilyasiya olunsalar – bilin ki, onlar öldürülməyib, özlərini intihar ediblər. Həyat geni erməni şəxsiyyətinin əsasını təşkil edir, erməni üçün yeganə ölümcül təhlükə daxili qarşıdurmadır, özünü daxilədən möhv etmə gücüdür. "1918–1920-ci illərdə Ermənistan Respublikasının daxili işlər naziri olmuş Ruben Ter-Minasyana aiddir, Daşnaksütyun partiyasının rəhbərliyindən olan bu şəxs öz xalqını ona görə yaxşı tanıyırdı ki, onun partiyaya vəzifəsi başqalarından fərqli olmuşdur, 1890-cı illərdən başlayaraq ermənilər yaşayan əraziləri gəzmək-dolaşmaq olmuşdur. Onun 7 cildlik "Bir erməni inqilabçının xatirələri" kitabında ermənilərin türk millətinə, müsəlmanlara qarşı nifrətinin miqyasını açıqlamışdır.

Ermənistan nəşr olunan bütün kitablarda Andranik xalq qəhrəmanı kimi təqdim olunur, bu öz yerində. Amma bu "qəhrəman"ın keçdiyi yoldan bəhs edilərkən onun hansı qəhrəmanlıqları olmuşdur?" sualına doğru-dürüst cavab yoxdur, çünki onun "mübarizəsi" başqalarının, xüsusən türk- müsəlman əhalinin möhv edilməsidir. Kitablarda fəxrli etiraf olunur: Andranik türkləri möhv etmək üçün mübarizə etmişdir. Bu "xidməti" yetər ki, o qəhrəman adlandırılınsın!

Ermənistanda müasir dövrdə nəşr olunan ədəbiyyat və tarix kitablarında dövlətimizə və xalqımıza qarşı hər cür həqarətlər yağdırılır, tarixi həqiqətlər saxtalaşdırılır. Türkiyə və Azərbaycanın əleyhinə söylənən, yazılan hər bir fikir erməni təbliğatında əhəmiyyətli rol oynayır. Ermənistanın məşhur klassik yazıçılarından olan Hovhannes Tumanyan Andranikin tərtib etdiyi cinayətlərə haqq qazandırdı. Onun Andranikə məktubu Ermənistanda dərs kitablarında təbliğ olunur.

"Sevgili Andranik!"

Bu qorxunc anın qarşısında hər insan gələcək təhlükənin qarşısını almaq üçün və arzulanan sülhə gətə bilmək üçün hər nəyə sahibdirsə və nə edə bilirsə hər şeyi ümumi bir damın altında toplanmalı, masaya yatır-

malıdır. Mənim dörd oğlum var, dördü də hökumətin, milli məclisin və sənin iradənin altındadır, hər nə edə bilirlərsə, dörd qızım da sizə dəstək işlərinə getməyə hazırdır. Mən də, şübhəsiz, onlardan daha qiymətli heç bir şeyə sahib deyiləm... Mən sarsılmaz bir şəkildə sənin firturalardan keçmiş təcrübəsinə, parlaq vətənsəvrliyyəsinə, azadlıq sevrərliyinə və yüksək hərbi qabiliyyətinə inanıram. Sənəin qardaş səsin məni nə vaxt və hara çağırırsa gəlməyə hazırım. Qəhrəman alından öpürəm".

Bu onu göstərir ki, "humanist" yazar Hovhannes Tumanyan da Andranik kimi bir cəllada dəstək vermişdir. Andraniki bir "qəhrəman" kimi təqdim etmək üçün bu erməni üslu bütün dərs kitabları üçün xarakterikdir.

10-cu siniflər üçün "Erməni tarixi" kitabında yazılır: "1917-ci ildə erməni təşkilatları vətənin dağılımı yerlərini bərpa etmək üçün çox işlər gördülər. Payızın sonunda artıq burada 300 min erməni yaşamağa başladı". Bes ermənilər yerləşdirilərkən buranın yerli sakinlərinin taleyi necə olmuşdur? Deyilir ki, Andranik onlarla bağlı "tədbirlər" görmüşdü. Daha sonra isə qeyd olunur ki, bu tədbirlər görülməyib, 1918-ci ilin 28 mayında Ermənistan Respublikası elan edilsə bilməzdi.

Ermənəcə dərs kitablarında bütün dünyanın terrorçu olaraq tanıdığı cinayətkarlar "qəhrəman" kimi təqdim edilmişdir. Birinci Qarabağ müharibəsində azərbaycanlılara qarşı xüsusən amansız qətlamlar həyata keçirmiş "Tigran Metz", "Sasunlu David", "Andranik Zoravar", "Muş", "Sasun", "Arabo", "Tsegakron", "Sasna Tsrer", "Şuşu", "Yerkrapah", "Nikol Duman" və başqa erməni terrorçu dəstələr Azərbaycan ərazilərində törətdikləri cinayətlərə görə "sevilir" və təbliğ olunur.

Bəli, terrorçular bu gün Ermənistanda qəhrəman hesab olunurlar. Dünyanın heç bir yerində terrorçular "qəhrəman" deyil, məz, əksinə millət üçün utanc, xocalotverici bir adam kimi lənətlənər. Amma Ermənistanda terrorçulara fərqli münasibət var. Adlarını çəkdiyimiz bir terrorçular türkləri öldürdüklərinə görə qəhrəman sayılır, onlara heykəllər qoyulur, adları əbədiləşdirilir. Onların doğum və ölmə günləri qeyd edilir və xalqa tələqin olunur. Dərs kitablarında yazılır ki, "sənəin düşmənin türkdür, onu möhv etmək hər bir erməninin borcudur".

Ermənistanda kitabların adı dəyişdirilsə, onun irqçi məzmunu dəyişməyəcəkdir. Çünki irqçi ənənənin davam etdirilməsi Ermənistan dövlətinin rəsmi siyasətidir.

Qafar ÇAXMAQLI,
"XQ"nin Türkiyə müxbiri

Özəl bölməyə 6 ayda 100 milyon manatdan çox güzəştli kredit ayrılıb

Cari ilin ilk altı ayı ərzində sahibkarların 2744 layihəsinə Sahibkarlığın İnkişafı Fondu (SİF) tərəfindən 102,7 milyon manat güzəştli kredit verilib.

Fondun məlumatına əsasən, bu dövr ərzində SİF-in güzəştli kreditlərindən 225 qadın sahibkar yararlanıb və onların layihələrinə, ümumilikdə, 6,7 milyon manat güzəştli kredit verilib.

Bununla yanaşı, birinci yarımda 82 gənc sahibkar müvafiq layihələr üzrə, ümumilikdə, 3 milyon manat güzəştli kredit əldə edib.

Ölkədə sahibkarlığa dövlət maliyyə yardımını mexanizminin formalaşdırılması kiçik və orta sahibkarların maliyyə vəsaitlərinə olan tələbatının ödənilməsinə gətirib çıxarıb. Bu, İqtisadiyyat Nazirliyinin Sahibkarlığın İnkişafı Fondunun vəsaiti hesabına güzəştli maliyyəlaşma mexanizmlərinin tətbiqi ilə reallaşmışdır. Adıçəkilən fondun vəsaiti əsasən, qeyri-neft sektoru-

2022-ci ildən etibarən işğaldan azad edilən ərazilərdə sahibkarlıq subyektlərinə 20 milyon manatdan çox güzəştli kredit ayrılıb. Bu il fevral ayının 1-dən isə həmin ərazilərdə fəaliyyət göstərən sahibkarları dəstəkləmək məqsədi daşıyan yeni kredit-zəmanət və subsidiya mexanizmi işə salınıb. Yeni qaydada əsasən, hər bir sahibkarın müvəkkil kredit təşkilatlarından maksimum 5 milyon manatadək 15 faiz dərəcəsi ilə krediti 7 il müddətinə götürməsi qərarə alınıb. Nəzərdə tutulan mexanizm çərçivəsində Şuşa şəhərində bir subyekt kommersiya bankından götürdüğü 800 min manat kreditə qarşı 90 faizə qədər zəmanətlə təmin edilib. Fond tərəfindən artıq həmin kredit üzrə faizlərin 10 faizinin subsidiyalaşdırılmasına başlanılıb.

Fondun vəsaitləri demək olar ki, dövlət büdcəsindən daxilolmalar hesabına formalaşır və kreditləşməyə yönəldilir. Eyni zamanda, SİF tərəfindən hazırda potensial maliyyə vəsaitinin cəlb edilməsi məqsədilə beynəlxalq maliyyə qurumları ilə birgə araşdırmalar aparılaraq birgə proqramlar hazırlanır.

Sahibkarlığın inkişafından bəhs edərkən bu il iyulun 1-dən qüvvəyə minən Rəqabət Məcəlləsinin tətbiqi və onun biznes mühitinə təsirləri barədə də danışmaq yerinə düşər. Yeri gəlmişkən, ekspertlər tərəfindən inhisarçılıq və haqsız rəqabət halları ilə mübarizədə Rəqabət Məcəlləsinin sahibkarlığın inkişafını stimullaşdıracağı qeyd edilir. "Rəqabətin inkişafı və inhisarçılıq fəaliyyətinin qarşısının alınmasına dair Milli Fəaliyyət Proqramı"nın da kiçik və orta biznes subyektlərinin bazar sərbəst girişinə maneə yaranan amillərin aradan qaldırılmasına xidmət edəcəyi bildirilir.

Ümumiyyətlə, istər Rəqabət Məcəlləsində, istərsə də adıçəkilən Milli Fəaliyyət Proqramı ölkəmizdə rəqabətə davamlı milli iqtisadiyyatın yaradılması, rəqabətlik mühitinin təminində korrupsiyaya qarşı mübarizənin gücləndirilməsi, rəqəmsal iqtisadiyyatda rəqabət siyasətinə rəqəmsal baxışın diqqət mərkəzində saxlanılması kimi məsələlərə böyük əhəmiyyət verilib. Bundan başqa, adları çəkilən sənədlərdə istehlak bazarında rəqabət üstünlüyünün gerçəkləşdirilməsinə, eyni zamanda, müəssisələrin rəqabətqabiliyyətliliyinin və dayanıqlılığının rəqəmsal transformasiya texnologiyaları vasitəsilə yüksəldilməsinə həlledici vasitə kimi yanaşılıb.

Sahibkarlığın inkişafını qətləndirən ən mühüm amil isə hazırda global çağırışlar fonunda respublikamızda mövcud makroiqtisadi sabitliyin qorunub saxlanılması, iqtisadiyyatın gücləndirilməsinə diqqət mərkəzində saxlanılması, özəl bölmənin inkişafı üçün daha əlverişli biznes və investisiya mühitinin formalaşdırılmasıdır. Həyata keçirilən genişmiqyaslı tədbirlər nəticəsində sahibkarların ölkə iqtisadiyyatının aparıcı qüvvəsinə çevrilməsi də bunun bariz ifadəsidir.

Son illər sahibkarların güzəştli maliyyə mexanizmləri ilə dəstəklənməsinə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarında daha çox üstünlük verilib. Belə ki,

Sahibkarlığın İnkişafı Fondunun fəaliyyətini ifadə edən yuxarıdakı göstəricilər son illər ərzində respublikamızda özəl sektorun dinamik inkişafına, qadın iş adamlarının fəaliyyət sahələrinin genişlənməsinə yönələn diqqət və qayğıdan xəbər verir. Gündüzdü kimi, bu gün də sözügedən istiqamətdə mühüm layihələr həyata keçirilib, investisiya təşviqi mexanizminin tətbiqinin davam etdirilir. Eyni zamanda, iş adamlarının xərclərinin azalması məqsədilə onlara prioritet sahələr üzrə güzəştli kreditlər ayrılması diqqətdə saxlanılır. Başqa sözlə, güzəştli kreditlər qeyri-neft sektorunda sənaye istehsalı və emalı, o cümlədən aqrar emal, kənd təsərrüfatı və anbar kompleksləri, logistika xidməti, akvakultura, yaşıl və innovasiya yönümlü layihələrin icrasına yönəldilir. Xatırladaq ki, regionlarda təhsil, turizm sahələri, Naxçıvan MR-də və işğaldan azad edilmiş ərazilərdə isə xidmət sektorları da güzəştli kreditlərin verilməsi prioritet sahələr sırasındadır.

Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən məqsədyönlü və uğurlu islahatlar nəticəsində ölkəmizdə özəl sektor iqtisadiyyatın aparıcı qüvvəsinə çevrilib, sahibkarlığın ÜDM-də payı 81 faizi, məşğulluqda payı isə 70 faizi keçib. Özəl bölməyə dövlət dəstəyinin daim diqqətdə saxlanılması qeyri-neft sektorunda müasir texnologiyalara əsaslanan yeni istehsal və emal müəssisələrinin, infrastruktur sahələrinin yaradılmasına, real sektora investisiya qoyuluşlarının sürətlənməsinə əlverişli şərait yaradıb.

Rəqabət Məcəlləsi süni bahalaşmanın qarşısını alacaq

İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Xidməti tərəfindən Rəqabət Məcəlləsinin tətbiqi barədə aparılan maarifləndirmə tədbirləri silsiləsindən olan növbəti təlim Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı ilə birgə keçirilib.

Tədbirdə Rəqabət Məcəlləsində nəzərdə tutulan yeni tənzimləmə prinsipləri barədə məlumat verilib, maliyyə institutları tərəfindən rəqabət orqanından razılıq alınmasını şərtləndirən meyarlar haqqında fikir mübadiləsi aparılıb.

Bundan əlavə, haqsız rəqabət və hökmran mövqedən sui-istifadə hallarının aradan qaldırılması ilə bağlı Rəqabət Məcəlləsində əksini tapan tənzimləmə mexanizmləri, həmçinin razılıq alınması tələb olunan təmürküzləmələr və maliyyə bazarlarında təmürküzləmədə iştirak edən maliyyə institutları tərəfindən rəqabət orqanından razılıq alınmasını şərtləndirən meyarlar barədə məlumat verilib.

Xatırladaq ki, Rəqabət Məcəlləsinin qüvvəyə minməsi ölkəmizin iqtisadi qanunvericilik bazasının təkmilləşdirilməsi istiqamətində əldə olunan uğurlardan biri kimi qiymətləndirilir və iqtisadiyyatın inkişafında özəl sektorun artan rolu nəzərə alınaraq məcəllənin azad və sağlam rəqabət mühitinin reallaşmasına, onun prinsiplərinin qorunmasına və inkişafına öz töhfəsini verəcəyinə əminlik ifadə edilir.

İstər Rəqabət Məcəlləsində, istərsə də "Rəqabətin inkişafı və inhisarçılıq fəaliyyətinin qarşısının alınmasına dair Milli Fəaliyyət Proqramı"nda respublikamızda rəqabətə davamlı milli iqtisadiyyatın yaradılması, rəqabətlik mühitinin təminində korrupsiyaya qarşı mübarizənin gücləndirilməsi, rəqəmsal iqtisadiyyatda rəqabət siyasətinə rəqəmsal baxışın diqqət mərkəzində saxlanılması kimi məsələlərə böyük əhəmiyyət verilib. Bundan başqa, adları çəkilən sənədlərdə istehlak bazarında rəqabət üstünlüyünün gerçəkləşdirilməsinə, eyni zamanda müəssisələrin rəqabətqabiliyyətliliyinin və dayanıqlılığının rəqəmsal transformasiya texnologiyaları vasitəsilə yüksəldilməsinə həlledici vasitə kimi yanaşılıb.

Yeni sosial - iqtisadi çağırışlara cavab vermək, dayanıqlı və rəqabətqabiliyyətli iqtisadi inkişafı gerçəkləşdirmək, müasir tənzimləmə metodlarını tətbiqi zərurətindən irəli gələrək hazırlanan Rəqabət Məcəlləsində sahibkarların sağlam rəqabət şəraitində fəaliyyətinin reallaşdırılması önə çəkilib. Bundan başqa məcəllədə kartel tipli əlaqələrin qarşısının alınması, təbii inhisar subyektlərinin fəaliyyətinə sərbərlə nəzarətin təşkil edilməsi, haqsız rəqabət və hökmran mövqedən sui-istifadə hallarının aradan qaldırılması ilə bağlı məsələlərə dair tənzimləmə alətləri də diqqətdə saxlanılıb.

Rəqabət Məcəlləsində sahibkarlığın inkişafını stimullaşdıracaq digər məqamlar da diqqət çəkir. Bu məqamlar vergi, gömrük, dövlət satınalmaları və iqtisadi subyektlərlə qarşılıqlı əlaqədə olan digər dövlət sektorlarında şəffaflıq və ədalətliyin təminini, ilk növbədə, rəqabət mühitinin gücləndirilməsinə, həm də sahibkarlıq fəaliyyətinin qanun çərçivəsində qurulması, iqtisadiyyatın əsaslarının möhkəmlənməsinə baxımından da zəruri şərtlərdən biridir. Çünki sağlam rəqabətli iqtisadiyyat həm xalqın rifah səviyyəsini yüksəldir, həm də xaricdən ölkəyə investisiya axınının miqyasını genişləndirir.

Beləliklə, ötən ayın 1-dən yeni Rəqabət Məcəlləsinin tətbiqi ölkə iqtisadiyyatına, o cümlədən biznes imkanlarının səmərəliliyinə müsbət təsir göstərəcək, idxal-ixrac potensialını daha da gücləndirəcək. Digər tərəfdən bu, ölkədə monopoliyanın təsirlərinin aradan qaldırılmasını və bazar payının azaldılmasını şərtləndirəcək. Nəticə etibarilə Rəqabət Məcəlləsi respublikada rəqabət mühitinin daha da müsbət istiqamətə dəyişməsinə, onun liberallaşmasına əlverişli şərait yaradacaq. Bu isə qiymətlərin daha sabit qalmasını gerçəkləşdirəcək və süni bahalaşmanın qarşısını alacaq.

Fermerlərə verilən sığorta ödənişlərinin həcmi 3 dəfə artıb

Azərbaycanda dövlət dəstəyi ilə təqdim olunan aqrar sığorta mexanizmindən istifadə edərək faydalanan fermerlərin sayı artmaqdadır.

Aqrar Sığorta Fondundan aldığımız məlumata görə, cari ilin ilk yarım illiyinin nəticələrinə əsasən, sığortalanan əkin sahələri və heyvandarlıq təsərrüfatları üzrə fermerlərə zərər ödənişlərində yüksək artım baş verib.

Cari ilin yanvar-iyun aylarında müxtəlif hadisələr nəticəsində zərərli üzlaşmış sığortalı fermerlərə 2 milyon 864 min manat sığorta ödənişi olunub. Sığorta ödənişlərinin 2 milyon 243 min manatı bitkiçilik, 621 min manatı isə heyvandarlıq sığortası üzrə edilib.

Məlumatda bildirilir ki, 2023-cü ilin eyni dövrünə nisbətən sığorta ödənişlərinin məbləği 2,5 dəfə, o cümlədən əkin sahələri üzrə ödənişlər 3 dəfə, heyvandarlıq təsərrüfatları üzrə ödənişlər isə 43 faiz artıb.

Ötən ilin yanvar-iyun aylarında Aqrar Sığorta Fondu tərəfindən sığortalı fermerlərə, ümumilikdə, 1 milyon 147 min manat sığorta ödənişi edilib.

Bu ilin 2-ci rübündə ən çox sığorta ödənişləri fırtına, dolu və subasma hadisələri üzrə həyata keçirilib.

Qeyd olunub ki, Azərbaycanda aqrar sığorta dövlət dəstəyi ilə təqdim edilir – sığorta haqqının 50 faizini fermerlərə dəstək üçün dövlət özü ödəyir. Nəticədə fermerlər cüzi ödəniş həyata keçirməklə təsərrüfatlarını xoşsaylı risklərdən sığorta edə bilirlər.

Yeri gəlmişkən, ekspertlər aqrar sahənin inkişafında mühüm rolunu oynayan sığorta mexanizminin əhatə dairəsinin genişlənmə sürətinin qənaətbəxş olduğunu bildirirlər. Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin məlumatına görə, 2023-cü ildə Azərbaycanda sığortalanan əkinlərin sahəsi 380 min 476 hektar olub ki, bu da 2022-ci ilə müqayisədə 43 faiz çoxdur. Ötən il bitkiçilik sahəsindən toplanmış sığorta haqlarının məbləği 13 milyon manat təşkil edərək əvvəlki ilin göstəricisini 4,2 milyon manat və yaxud 48 faiz üstələyib.

2023-cü ildə aqrar sığorta mexanizmi vasitəsilə 6500 baş iribuynuzlu, 1300 baş xırdabuynuzlu olmaqla ümumilikdə 7800 baş kənd təsərrüfatı heyvanı sığorta edilib, 3,9 milyon manat sığorta haqqı toplanıb. Heyvanların sığortası üzrə sığorta təminatının məbləği 36 milyon manat təşkil edib. 2023-cü ildə kənd təsərrüfatı heyvanlarının sığortası üzrə 910 min manat sığorta ödənişi edilib.

Aqrar sığorta vasitəsilə əkin sahələri, kənd təsərrüfatı heyvanları və balıqçılıq təsərrüfatları sığorta edilir. Bitkiçilik sığortasına taxıl və tarla bitkiləri, meyvə bağları, texniki bitkilər, tərəvəz və bostan bitkiləri, heyvanların sığortasına isə iri və xırda buynuzlu heyvanlar – inək, camış, qoyun və keçi təsərrüfatları daxildir.

Bu il TAP vasitəsilə 6,5 milyard kubmetrdən çox qaz nəql edilib

Bu ilin əvvəlindən Trans-Adriatik Boru Kəməri (TAP) vasitəsilə Avropaya 6,5 milyard kubmetrdən çox qaz nəql edilib.

Bu barədə ölkə mediasına məlumat verən TAP AG-nin icraçı direktoru Luka Skiepati bildirib ki, cari ilin əvvəlindən 6,5 milyard kubmetrdən çox, o cümlədən Bolqarıstana 0,46 milyard kubmetr, Yunanıstana 0,60 milyard kubmetr və İtaliyaya 5,42 milyard kubmetrdən çox qaz nəql edilib.

L.Skiepatinin sözlərinə görə, boru kəməri fəaliyyətə başlayandan indiyədək 37,53 milyard kubmetrdən çox qaz nəql olunub. Onun 2,29 milyard kubmetri Bolqarıstana, 3,63 milyard kubmetri Yunanıstana, 31,33 milyard kubmetri İtaliyaya tədarük edilib.

İcraçı direktor daha sonra bildirib ki, TAP 2022-ci il fevralın ortalarından başlayaraq tam gücü ilə işləyir. Əhəmiyyətli qismüddətli sifarişlər isə uzunmüddətli öhdəlikləri tamamlayır.

Xatırladaq ki, Azərbaycan 2020-ci il dekabrın 31-dən Avropaya qaz ixracına başlayıb. Azərbaycan və Avropa İttifaqı arasında əldə edilən razılaşmaya əsasən, 2027-ci ilə qədər Azərbaycan qazının tədarükü ildə, təqribən, 20 milyard kubmetrə çatmalıdır.

Qeyd edək ki, 2011-ci ildə Avropa Komissiyası və Azərbaycan tərəfindən Xəzər dənizində Avropaya birbaşa qaz nəql edən marşrutların yaradılmasını dəstəkləyən Birgə Bəyanat imzalanıb. Bu Birgə Bəyanat TANAP və TAP-la bağlı hökumətlərə arası sazılıqla birlikdə uzunmüddətli

qaz satış müqavilələri üçün zəmin yaradıb. 2012-ci il iyunun 27-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə qarşılıqlı razılıqla Türkiyənin dövlət başçısı Rəcəb Tayyib Ərdoğan TANAP-la bağlı müqavilə imzalayıb. 2014-cü il sentyabrın 20-də isə CQD-nin təməli qoyulub.

Bu mərasimdən bir müddət sonra – 2015-ci il martın 17-də Türkiyənin Qars şəhərində TANAP-ın, 2016-cı il mayın 17-də isə Yunanıstanın Saloniki şəhərində TAP-ın təməli qoyulması mərasimi keçirilib və boru kəmərinin inşasına başlanılıb.

2018-ci il mayın 29-da Bakıda CQD-nin, 2018-ci il iyunun 12-də isə Əskişəhərdə bu dahlizin mühüm hissəsi olan TANAP qaz boru kəmərinin açılışı olub. Həmin il iyunun 30-da ilk kommersiya qazının TANAP boru kəməri ilə Türkiyəyə nəqlinə başlanılıb. Nəhayət, Azərbaycan təbii qazının 2020-ci il dekabrın 31-də TAP vasitəsilə Avropa bazarına tədarükünə başlanılıb.

Bütün bu qeyd edilənlər deməyə əsas verir ki, Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasına yalnız təbii qaz ixrac etməklə deyil, həm də tranzit ölkə kimi iştirak edir. Bunun üçün Azərbaycan böyük infrastrukturuna malik dövlətdir. CQD Bakı-Tbilisi-Ceyhan, TANAP, TAP kimi nəhəng enerji infrastrukturaları əhatə edir. Bu gün Azərbaycan məhz bu kəmərlər vasitəsilə İspaniyaya, Yunanıstana, İtaliyaya, Bolqarıstana, Rumıniyaya və digər Şərqi Avropa ölkələrinə təbii qaz ixrac edir.

Səhifəni hazırladılar:
Vaqif BAYRAMOV,
Mirbağır YAQUBZADƏ
XQ

“Yaşıl dünya” naminə həmrəylik

Maliyyə boşluqları global enerji böhranını dərinləşdirir

2034-cü ilədək iqlim dəyişikliklərinin cilovlanması 2,4 trilyon ABŞ dollarına başa gələ bilər

“Azərbaycanda yaşıl tikinti” mövzusunda keçirilən tədbirdə Dayanıqlı İnkişaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurası katibliyinin rəhbəri, İqtisadiyyat Nazirliyinin şöbə müdiri Hüseyn Hüseynov ətraf mühitin yaratdığı maliyyə boşluğunun aradan qaldırılması məsələsinə toxunaraq bu sahədə bütün maraqlı tərəflərin birgə fəaliyyət göstərməsinin zəruriliyini diqqətə çatdırıb.

H.Hüseynovun sözlərinə görə, iyul ayında BMT Baş Katibinin inkişafı bağlı bir hesabatı açıqlandı. Qlobal olaraq bütün ölkələrin qoşulduğu və hər kəs üçün də məlum olan dayanıqlı inkişaf məqsədləri (DİM) təşəbbüsü üzrə yalnız 17 faiz göstəricilərdə müsbət tendensiya müşahidə olundu. 83 faiz göstəricilərə əsasən, həm iqtisadi, həm ekoloji, həm də ətraf mühitlə bağlı statistikada qlobal dünya problemlər yaşayır. Bunun ən böyük səbəblərindən biri kimi maliyyə boşluğunun mövcud olması göstərilir. İstər iqtisadi, istərdə də sosial baxımdan ətraf mühit və xüsusilə iqlim dəyişmələrinin ortaya çıxartdığı fəsadların yaratdığı maliyyə boşluğu hazırda bu hədəflərə və inkişafda olan maliyyə boşluğunun doldurulmasına mənfəət təsir göstərir.

İqtisadiyyat Nazirliyinin şöbə müdiri daha sonra bildirdi ki, bəzi hesablamalarda 2020–2025-ci illər ərzində iqlim dəyişmələrinin yaratdığı maliyyə boşluğu illik 1 trilyon ABŞ dolları həcmində qiymətləndirilir. Bu rəqəmin 2025–2030-cu illərdə, təxminən, 1,4 trilyon ABŞ dolları həcmində olacağı proqnozlaşdırılır. Nəzərə alsaq ki, iqlim dəyişmələri, təxminən, 2,4–2,5 trilyon ABŞ dolları həcmində bir maliyyə boşluğu yaradır, o zaman bu boşluğun yalnız dövlətlər tərəfindən doldurulması mümkün görünür. Ona görə də burada özəl sektorun prosesə, yəni maliyyə boşluğunun aradan qaldırılmasına cəlb olunması vacibdir. Bunun üçün dövlət də səylər göstərməlidir.

Yeri gəlmişkən, Azərbaycanın evsahibliyi edəcəyi COP29-da bu məsələnin diqqət mərkəzində saxlanılacağı, iqlimin maliyyələşdirilməsi problemi üzərində fəal iş aparılacağı gözlənilir. Şübhəsiz ki, indiki günlərdə də bu mövzu ətrafında

müxtəlif fikirlər səsləndirilir. Prezident İlham Əliyevin ayrı-ayrı çıxışlarında da ölkəmizin “yaşıl keçid” siyasəti və bu istiqamətdə görülən tədbirlərə toxunulur, inkişaf etməkdə olan kiçik ada dövlətlərinin Azərbaycanın gündəliyində prioritet istiqamətlərdən biri olduğu bildirilir və kiçik ada dövlətləri ilə əlaqədar xüsusi fondun yaradılmasının zəruriliyi diqqətə çatdırılır.

Qeyd edək ki, İqlim Maliyyəsi Fondunun yaradılması Azərbaycanın iqlim dəyişikliyi ilə bağlı mübarizədə irəliləyici addımıdır. Yeni maliyyə mexanizminin yaradılmasında əsas məqsəd isə vurğulandığı kimi, iqlim dəyişikliyi ilə mübarizəyə töhfə verməkdir. Bunun üçün qrant əsası 1 milyard dollar vəsaitin toplanılmasının zəruriliyi bildirilir.

Ekspertlərin sözlərinə görə, İqlim Maliyyəsi Fondu çoxtərəfli bir maliyyə qurumu kimi fəaliyyət göstərəcək. Fondun işində tərəfdaş ölkələr də iştirak edəcək və rəhbərlər bu sahəyə töhfə verən dövlətlərdən seçiləcək. Çoxtərəfli maliyyə təşkilatları onun fəaliyyətinə nəzarət edəcək. Bakı sadəcə bu fondun katibliyinə evsahibliyi edəcək.

Bildirilir ki, qrant əsası maliyyələşmə əsasən, kiçik ada dövlətlərinin iqlim dəyişmələrindən yaranan problemlərinin həllinə yönəldiləcək. Belə ki, kiçik ada dövlətləri təbii fəlakətlə üzləşəndə onların beynəlxalq təşkilatlara müraciətləri eşidilmir. Ona görə də Azərbaycan alternativ maliyyə qurumunun yaradılması təşəbbüsünü irəlilətməklə bu çətinliyi aradan qaldırmaq istəyir.

Xatırladaq ki, bu mövzuda ötən il BƏƏ-də keçirilən COP28 konfransında da müəyyən təkliflər səsləndirilib, inkişaf

etməkdə olan ölkələrin ehtiyaclarını və prioritetlərini nəzərə alaraq, iqlimin maliyyələşdirilməsi üçün müzakirələr aparılır.

Hazırda isə Azərbaycan dövləti iqlim dəyişikliyinə mənfəət fəsadları ilə mübarizəyə öz töhfəsini ortaya qoyur və dünya ölkələrini bu həyati vacib amala səfərbər etmək səylərini nümayiş etdirir. Eyni zamanda, iqlim maliyyələşməsi kimi iddialı qlobal məqsədlərə çatmaq üçün maliyyə vəsaitinə ehtiyac duyulduğunu diqqətə çatdırır.

Bax, elə buna görə də iqlim dəyişikliyinə mənfəət fəsadlarını aradan qaldırmaq üçün beynəlxalq aləmdə qlobal maliyyələşdirmə haqqında dərinləşdirilmiş müzakirələr COP29-da bu məsələnin həllinə böyük ümid bəslənir.

Göründüyü kimi, Azərbaycan COP29-da 2025-ci ildən sonrakı dövr üçün iqlim maliyyəsi üzrə yeni kollektiv komissiyat hədəfinin razılaşdırılması üzrə danışıqlar aparılması təşəbbüsü ilə çıxış edir. Ölkə rəhbərinin bununla bağlı çıxışlarının birində vurğuladığı fikirlər xüsusilə diqqət çəkir: “İqlim dəyişmələri ilə bağlı inkişaf etməkdə olan ölkələrin artan maliyyə ehtiyaclarını ödəmək hamımızın qarşısında duran ümumi vəzifə, orta qələbəyə gətirəcək sərmayə, müasir və gələcək nəsillər qarşısında kollektiv məsuliyyətimizdir. Azərbaycan bu danışıqların şəffaf və inklüzivlik şəraitində irəliləməsi, bundan əvvəl götürülmüş öhdəliklərin və vədlərin yerinə yetirilməsinin sürətləndirilməsi istiqamətində bütün zəruri tədbirləri görəcək”.

Dövlətimizin başçısının iqlimin maliyyələşdirilməsi probleminin həllinə həssas münasibətini Almaniyanın paytaxtı Berlin-də keçirilən “15-ci Petersberq İqlim Dialogu”nun Yüksək Səviyyəli Segmentində iştirakı zamanı “Euronews” telekanalına müsahibəsində dediyi sözlər də təsdiq edir: “Biz COP-dan əvvəl daha çox maliyyələşməni təmin etmək üçün Azərbaycan və neft hasil edən digər ölkələrin hansı əlavə töhfələri ola bilər kimi həmrəylik paketini yaratmaq üçün bir çox neft edən ölkələrlə işləyirik. Hesab edirəm ki, neft hasil edən ölkələr, xüsusilə neftin qiyməti yüksək olanda problemin öhdəsindən gəlmək üçün daha çox ödəniş etməli və daha çox töhfə verməlidir. Hesab edirəm ki,

həmrəylik maliyyələşmənin və necə uğur qazanacağımızın ayrılmaz hissəsidir”.

COP29-un prezidenti, Azərbaycanın ekologiya və təbii sərvətlər naziri Muxtar Babayev də çıxışlarında iqlimlə bağlı bütün səylərin dəstəklənməsində maliyyənin mühüm rol oynadığını vurğulayıb. O, bu sahədə irəliləyişlərin əldə olduğunu qeyd edərək, eyni zamanda, qlobal maliyyə institutlarına məqsəd və fəaliyyətlərində daha da irəliləməyə barədə çağırışlarını bildirib. “Qlobal maliyyə institutları bizim yaşamaq üçün əlverişli planet və yoxsulluqdan azad bir dünya yaratmaq niyyətimizlə bağlı artıq müsbət mesajlar veriblər və onlar iqlimlə bağlı öhdəliklərin konkret fəaliyyətlərlə gücləndirirlər”, – deyərək M.Babayev xatırladı.

COP29-un prezidentin sözlərinə görə, iqlim maliyyəsinə daha geniş miqyasda əlçatan etmək üçün genişmiqyaslı tədbirlər görülməlidir: “Biz fəaliyyətlərimizi ən mümkün yüksək məqsədlər səviyyəsində aktivləşdirəcəyik. Biz dünən həyata keçirilməsi mümkün olmayanları bu gün gerçəkləşdirəcəyik. Tərəfləri bir araya gətirmək, keçmiş vədlərin yerinə yetirilməsinə əmin olmaq və geridə heç nə qoymamaq üçün əlimizdən gələni etməkdən usanmamalıyıq”.

Yeri gəlmişkən, inkişaf etməkdə olan ölkələrdə iqlim dəyişikliyinə yaratdığı fəsadlara qarşı daha çox həssaslıq nəzərə çarpar. Bu məqsədlə 2009-cu ildə Danimarkada reallaşan COP15-də inkişaf etmiş ölkələr 2020-ci ilə qədər inkişaf etməkdə olan ölkələrdə iqlim dəyişmələri ilə bağlı problemlərin həlli məqsədilə hər il 100 milyard dollar məbləğində vəsait səfərbər etməyi öhdələrinə götürmüşdülər. Hazırda isə qlobal olaraq, təxminən, 73 ictimai və ya qismən ictimai iqlim fondu mövcuddur. Bu gün onların fəaliyyəti effektiv şəkildə əlaqələndirilmir. Çərçivə Konvensiyasının çetiri altında olan vəsaitlər kifayət qədər kapitalaşdırılmayıb. Bu fondların 2020-ci ildə müxtəlif layihə və proqramlara, ümumilikdə, 3–4 milyard dollar ödədiyi bildirilib.

COP29 könüllüləri paytaxtda aksiyaya keçiriblər

COP29 könüllüləri Bakının mərkəzi ərazilərində əhalinin ekoloji fəallığının artırılması və ətraf mühitin mühafizəsi istiqamətində maarifləndirilməsi məqsədilə ekoloji aksiyaya keçiriblər.

COP29 Azərbaycan Əməliyyat Şirkətinin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, “Yaşıl gələcək naminə toxumək” şüarı daşıyan və ekoloji dayanıqlılıq və “yaşıl həyat” tərzinin təşviqinə yönələn

bu tədbirə 50 nəfər könüllü qoşularaq yerli sakinləri də kampaniyaya cəlb ediblər.

Tədbir “Zirə gülçülük” kompleksində start götürüb. Burada könüllülər kompleksin fəaliyyəti ilə tanış olub, müxtəlif bitki

növləri və dayanıqlı bağçılıq təcrübələri haqqında dəyərli məlumatlar əldə ediblər. Məlumat xarakterli turu bitirdikdən sonra könüllülər şəhər sakinlərinə öncədən hazırlanmış toxum torbalarının paylanılması və dayanıqlı bağçılıq vərdişlərinin təşviqi üçün Hüseyn Cavid parkı, Sahil bağı, İçərişəhər, eləcə də danizkənarı bulvar ərazisində yerləşən COP29 Məlumat Mərkəzi kimi müxtəlif məkanlara baş çəkiblər.

Aksiyaya çərçivəsində əhali ilə məlumatlandırıcı söhbətlər və sorğular aparan könüllülər paytaxt sakinlərinə ekoloji öhdəlikləri yerinə yetirmək üçün atdıqları addımlar və digər təşəbbüslər barədə suallar ünvanlayıb, müvafiq sahələrdə praktiki məsləhətləri bölüşüblər.

Qeyd edək ki, aksiyaya COP29 könüllüləri tərəfindən iqlim problemlərində ictimai iştirakçılığı təmin etmək, ətraf mühitin mühafizəsi istiqamətində kollektiv fəaliyyətin vacibliyini vurğulamaq və bu sahədə mövcud problemlərə ictimaiyyətin diqqətini cəlb etmək məqsədilə reallaşdırılan müxtəlif sosial-ekoloji layihələrin tərkib hissəsi və dayanıqlı həyatın təşviqi istiqamətində növbəti addımlardan biridir.

“İqlim fəaliyyəti fotoobyektivdə”

COP29 Azərbaycan Əməliyyat Şirkəti ictimaiyyətin diqqətini aktual iqlim problemlərinə yönəldilməsi və fəal maarifləndirmə məqsədilə reallaşdırılan müxtəlif yönümlü təşəbbüslərin davamı olaraq, “İqlim fəaliyyəti fotoobyektivdə” adlı beynəlxalq fotomüsabiqə elan edir.

Əməliyyat Şirkətinin mətbuat xidmətindən bildirilib ki, qlobal miqyasda fotoqrafları iqlim dəyişmələri mövzusunda vizual dialoga dəvət edən bu layihənin əsas məqsədi fotohekayələr vasitəsilə iqlim problemlərinə yeni baxış bucağı ilə yanaşılması və müasir sənət alətləri vasitəsilə qlobal fəaliyyətin stimullaşdırılmasıdır.

Fotomüsabiqənin konseptual xətti COP29 konfransının mövzuları ilə əhəngdə olaraq dünyanın hər yerində məskunlaşan icmalara, onların mədəni həyatı və ətraf mühitin qorunmasındakı roluna, eyni zamanda, iqlim dəyişmələrinin landsaft və ekosistemlərə təsiri, bu təsirlərə məruz qalan flora və faunaya yönəlib. Belə ki, meşələrin və biomüxtəlifliyin mühafizəsi, su ehtiyatlarının idarə olunması, dayanıqlı kənd təsərrüfatı, iqlim dəyişmələrinə adaptasiya, mədəni irsin qorunması kimi mövzular layihənin tematik əsasını təşkil edir.

Ümumilikdə müsabiqəyə qəbul edilən fotosəkillər “İqlim dəyişmələrinin təsirləri”, “İqlim həlləri və innovasiyalar”, “Gənclər və təhsil”, “Flora və fauna” ol-

maqla dörd müxtəlif kategoriya üzrə təsnifatlandırılacaq. Fotosəkillər yaradıcı yanaşma, texniki bacarıq, təsirli mesaj mahiyyəti kimi müxtəlif meyarlar üzrə ekspertlər qrupu tərəfindən qiymətləndiriləcək. Qalib fotoqrafların çəkdiyi fotoların COP29 konfransı zamanı xüsusi ekspozisiyada yer alması onlara istedadlarını dünyaya tanımaq imkanı yaradacaq. Bununla yanaşı, seçilən fotosəkillər konfransın rəsmi veb-saytı və sosial media kanalları daxil olmaqla müxtəlif platformalarda geniş nümayiş etdiriləcək.

Qeyd edək ki, müsabiqənin texniki tələb və şərtləri barədə daha ətraflı məlumatları <https://cop29.az/az/pages/the-climate-action-in-focus-linkin-kecid-etmekle-ald-ed-bilersiniz> linkinə keçid etməklə əldə edə bilərsiniz. Layihəyə qəbul prosesi onlayn şəkildə sentyabrın 15-dək davam edəcək. Bu iqlim hərəkətinə qoşulmaq niyyətində olan həvəskar və peşəkar fotoqraflar qeyd edilən tarixdə öz müraciətlərini photo.exhibition.cop29@cop29.az elektron poçtu vasitəsilə göndərə bilərlər.

Mərkəzi Bank COP29-la bağlı planlarını açıqlayıb

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) ilə bağlı Azərbaycan Mərkəzi Bankının (AMB) görəcəyi tədbirləri bir neçə istiqamətə bölmək olar.

AMB-də keçirilən mətbuat konfransında bu barədə məlumat verən qurumun baş direktoru Şahin Mahmudzadə bildirdi ki, birinci istiqamət ölkədə dayanıqlı maliyyə infrastrukturunun yaradılması ilə bağlıdır. Bura həm “yaşıl istiqraz”ların, həm də digər dayanıqlı maliyyə alətlərinin müəyyənəşdirilməsi və hüquqi infrastrukturun yaradılması daxildir. İkinci istiqamət dayanıqlı maliyyə ilə bağlı risk idarəetmə sistemlərinin formalaşdırılmasıdır. Bu da xüsusən bank sektoruna aiddir. Üçüncü istiqamət hesabatlılıq formasının müəyyənəşdirilməsidir. Nəhayət, sonuncu istiqamət, ümumilikdə, ekosistemi dayanıqlı maliyyə alətlərinin istifadəsinə hazırlamaqdır.

“Sessiya ilə bağlı digər məsələ bu tədbirə evsahibliyi edən ölkə kimi təşəbbüslərin formalaşdırılmasına dəstək verməkdir. Burada banklar və “Bakı Fond Birjası” QSC ilə birgə tədbirlərin keçirilməsi nəzərdə tutulur”, – deyərək AMB rəsmisi əlavə edib.

**Səhifəni hazırladılar:
Vaqif BAYRAMOV,
Mirbağır YAQUBZADƏ**

Redaksiyamıza yazırlar

Ölkəmizdə əlil vətəndaşlar dövlətin hərtərəfli qayğısı ilə əhatə olunublar. Bu baxımdan əhalinin həssas təbəqəsinə daxil olan gözdən əlil vətəndaşlar da istisna deyil. Onların isə sayı minlərlədir. 1931-ci ildə gözdən əlil vətəndaşların sosial-məişət qayğıları ilə məşğul olan qurum – Azərbaycan Korlar Cəmiyyəti yaradılıb. Ötən müddətdə gözdən əlil vətəndaşlarımızın cəmiyyətə inteqrasiyasını təmin etmək məqsədilə çoxsaylı iş yerləri yaradılıb, ictimai-iaşə müəssisələri, məktəb, klub, kitabxana və digər obyektlər tikilib istifadəyə verilib.

Həmin obyektlərin keyli hissəsi, eləcə də cəmiyyətin inzibati binası paytaxtın Nərimanov rayonunda yerləşdiyi üçün gözdən əlillər də, əsasən, daha çox bu ərazidə məskunlaşmışlar. Bu ərazi, həm də onların görüş yeri, ünsiyyət məkanı olub. Onlar sevinclərini də, kədərini də burada bölüşüb, mehriban, səmimi davranışları ilə bir-birinə nəvəsi göstərərək dünyaya işığına məhrum qalma kimi ağır dərdlərini, bir anlığa da olsa, unutmamağa, unudurmağa çalışmışlar. Necə deyirlər, xeyirləri də bir olub, şərləri də. İndi isə...

İndi cəmiyyətin nə inzibati binası qalıb, nə də klubu və yeməxanası. Çoxsaylı iş yerlərinin: kombinat, sex və ictimai-iaşə obyektlərinin isə əksəriyyəti ya satılıb, ya da qapılardan elə cəmiyyət sədrinin də açmağa aciz qaldığı və ya açmaq fikrində olmadığı paslı qifillər asılıb. Yeri gəlmişkən, "Azərbaycan Gözdən Əlillər Cəmiyyəti" İctimai Birliyinin 499 nəfər üzvü tərəfindən redaksiyamıza ünvanlanmış şikayət məktubunda da bütün bu məsələlər, geniş rezonans doğuran narazılıqla dolu məqamlar yer alıb. Şikayətçilər iddia edirlər ki, 2002-ci ildə "Azərbaycan Gözdən Əlillər Cəmiyyəti" İctimai Birliyinin sədri postuna yiyələnən Səmyar Abdullayev həmin vaxtdan cəmiyyətə məxsus bütün əmlakı talan edib, bununla dərdləri özəlindən də ağır olan gözdən əlilləri rəzil duruma salıb.

Şikayətçilərin ən böyük narazılığı isə mənzil şəraitlərinin ürəkəçən olmaması və cəmiyyətə məxsus obyektlərin qanunsuz olaraq ayrı-ayrı şəxslərə satılması ilə bağlıdır. Redaksiyamıza ünvanlanmış şikayət məktubu ilə bağlı kiçik araşdırma apardıq. Öyrəndik ki, ötən əsrin 90-cı illərində o zaman ki Azərbaycan Korlar Cəmiyyəti öz vəsaiti hesabına gözdən əlillər üçün ya ayrıca bina tikib, ya da o zaman ki evtikmə kombinatları tərəfindən inşa edilən binalarda 2-3 bloku bütövlükdə alaraq cəmiyyət üzvlərinə paylayıb. Hətta qurum nəzdində olan kombinat və sexlərdə işləyən gözdən əlil olmayan insanlar da cəmiyyət hesabına mənzillə təmin edilirdi.

2011-ci ildə isə ölkə Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, paytaxtın Nərimanov rayonu F.Yusifov küçəsi, 40 ünvanında, köhnə yataqxana binasının yerində gözdən əlillər üçün ayrıca yaşayış binasının tikintisinə başlanılıb. 2015-ci ildə inşası başa çatdırılmış bina "Azərbaycan Gözdən Əlillər Cəmiyyəti" İctimai Birliyinin 132 üzvü mənzillə təmin olunub. Həmin il dekabrın 24-də sözügedən binanın istifadəyə verilməsi mərasimində dövlət başçısı İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın şəxsən iştirak etməsi gözdən əlil vətəndaşların hədsiz sevincinə səbəb olub. Bu əlamətdar hadisə mənzil şəraiti yaxşı olmayan gözdən əlillərin də qəlbində bir ümid çirəyi yandırdı. Lakin çox keçməmiş onların mənzil arzuları elə arzu olaraq qalıb. Sonradan F.Yusifov küçəsinin qarşı tərəfində, "Azərbaycan Gözdən Əlillər Cəmiyyəti" İctimai Birliyinin inzibati binasının, cəmiyyətə məxsus 2 sayılı kombinatın və yeməxana binasının yerində inşa olunmuş göydələnlərin onlara heç bir aidiyyəti olmadığını öyrənən gözdən əlillər ayrı-ayrı dövlət instansiyalarına çoxsaylı şikayət məktubları ünvanlayıblar.

Gözdən əlillər bildirirlər ki, paytaxtın Nərimanov rayonu F.Yusifov küçəsi, 40 ünvanında Azərbaycan Gözdən Əlillər Cə-

Gözdən Əlillər Cəmiyyətinin əmlakını kimlər ələ keçiriblər?

miyyətinə məxsus ümumi sahəsi 1,1 hektar təşkil edən ərazidə 4 göydələn inşa edilmişdir. Hazırda sonuncu binada tamamlama işləri həyata keçirilir. "Azərbaycan Gözdən Əlillər Cəmiyyəti" İctimai Birliyi ilə "Sevinc-M" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyət (MMC) arasında bağlanmış müqaviləyə əsasən, bu binalarda 75 nəfər gözdən əlil mənzil verilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Bununla yanaşı, müqavilənin şərtlərinə əsasən, yeni tikilmiş binalarda 600 kvadratmetr qeyri-yaşayış sahəsi cəmiyyətə verilməli imiş. Şikayətçilər isə deyirlər ki, müqavilədə göstərilənlər 1,1 hektarlıq torpağın dəyərini onda biri qədər almışsa da, bu günə kimi nə 75 mənzildən xəbər var, nə də qeyri-yaşayış sahəsindən.

Azərbaycan Gözdən Əlillər Cəmiyyətinin üzvü Aftandil Fərhadov məsələ ilə əlaqədar 2021-ci il avqustun 24-də "Sevinc-M" MMC-yə məktub ünvanlayıb. Qurumun cavabı isə çox gecikməyib. Belə ki, "Sevinc-M" MMC-nin direktoru Ş. Heydərlinin 18.09.2021-ci il tarixli cavab məktubunda bildirilir: "Ünvanınızda daxil olmuş 24.08.2021-ci il tarixli müraciətinizlə bağlı nəzərinizə çatdırırıq ki, "Sevinc-M" MMC ilə "Azərbaycan Gözdən Əlillər Cəmiyyəti" İctimai Birliyi arasında bağlanmış müqavilə əsasında Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, F.Yusifov küçəsi, 40 ünvanında çoxmərtəbəli yaşayış binası "Sevinc-M" MMC tərəfindən inşa edilmişdir. Həmin binadan tərəflər arasında bağlanmış müqavilənin şərtlərinə müvafiq olaraq mənzillər "Azərbaycan Gözdən Əlillər Cəmiyyəti" İctimai Birliyinə təqdim edilmişdir. Təqdim edilmiş mənzillərə dair əlavə məlumat almaq üçün "Azərbaycan Gözdən Əlillər Cəmiyyəti" İctimai Birliyinə müraciət edə bilərsiniz".

Şikayətçilər isə iddia edirlər ki, üstükdən üç il keçməsinə baxmayaraq, "Azərbaycan Gözdən Əlillər Cəmiyyəti" İctimai

Birliyinin sədri Səmyar Abdullayev ya müxtəlif bəhanələrlə problemin həllindən yayınır, ya da "bu binalardan sizə mənzil yoxdur" – deyərək məsələyə birdəfəlik son qoymağa çalışır. Narazı şəxslər deyirlər ki, dövlət başçısının sərəncamına əsasən, 2021-ci ilin avqustun 16-da gözdən əlillər də daxil olmaqla Qarabağ əlillərinə və şəhid ailələrinə Xocəsəndə, Məmmədliyə, Ramandı, stansiya Sumqayıtda, Savalan və Ümid qəsəbələrində mənzillər payla-

məhdudiyətli uşaqlar üçün 5 saylı respublika xüsusi internat məktəbində əsaslı təmir işləri görülüb. Amma məktəbi bitirənlərin gələcək taleyi qeyri-müəyyən olaraq qalır. Çünki onlar paytaxtda iş tapa bilmədikləri üçün rayona qayıtmağa məcbur olurlar.

Bu məqamda gözdən əlillərin narazılığına, onların hiddətində səbəb olan daha bir məqama da toxunmağı vacib hesab edirik. Qeyd etdiyimiz kimi, vaxtilə gözdən əlillərə məxsus iş yerləri əsl əmək cəbhəsinə

vaxtilə cəmiyyətə məxsus musiqi birliyi fəaliyyət göstərmişdir. Daha sonra gözdən əlillərin işlə təminatının yaxşılaşdırılması məqsədilə ərazidə 5 nömrəli kombinat yaradılıb. Kombinatda mebel və digər məmulatlar istehsal olunub. Hazırda buranın da aqibəti bəlli deyil. Hətta taxta darvazadan obyektin satılması ilə bağlı elan da asılıb.

Binəqədi kəndində isə gözdən əlillərə məxsus səxlər və kiçik yataqxana binası mövcud olub. Uzun illər Həsən bəy Zərdabi küçəsindəki iri sexdə çalışan Əzizəğa Hüseynov deyir ki, vaxtilə bura 40-dan çox gözdən əlilin daimi iş yeri olub. Burada müxtəlif çeşiddə mallar: dəri məmulatları, çilçiraqlar, daraqlar, asılıqlar, çantalar və digər xırda məişət avadanlıqları istehsal edilirdi. Üzbüxt ərazidə yerləşən kiçik sexdə isə müxtəlif bəzək əşyaları istehsal olunub. Hazırda böyük sex uzunmüddətli icarədə olsa da, digər sexin ərazisi isə xəbərsiz-ətərsiz satılıb. Həsən bəy Zərdabi küçəsi, 9 ünvanı ilə üzbuxt yerləşən həmin ərazidə yan-yana 3 mülk tikilib. Yaxınlıqdakı Şirvanı küçəsi, 27 ünvanında yerləşən yataqxana binası da sökülərək yerində iki mərtəbəli şəxsi ev inşa olunub. Eyni zamanda, paytaxtın Üzeyir Hacıbəyov 8, Vidadi, 64, Şıxalı Qurbanov 25, Ağə Neymətulla 42 və 117, Əlvəsvət Quliyev 90, Cəfər Cabbarlı 31 və 34 ünvanlarında da əvvəllər "Azərbaycan Gözdən Əlillər Cəmiyyəti" İctimai Birliyinə məxsus obyektlərin sonrakı aqibətini də cəmiyyətin sədri Səmyar Abdullayevdən savayı, heç kim bilmir.

Həşim Nəbiyev onu da bildirdi ki, vaxtilə mənzili olmayan gözdən əlillər üçün yataqxana binaları fəaliyyət göstərirdi. Orda yaşayan sakinlər arasında mehriban ünsiyyət, xoş münasibət var idi. Gözdən əlil gənclər də bir-birini yaxından tanıyıb ailə qururdular. İndi camaat pərə-pərəndə düşüb. Yalnız internetin, sosial şəbəkələrin

xatırladı. Faiq Yusifov, 40 ünvanında cəmiyyətin 2 sayılı kombinatının istehsalat korpusu yerləşib. Burada 1500 nəfər çalışıb ki, onların da min nəfəri gözdən əlil olub. İstehsalat korpusunda müxtəlif adda məhsullar: ədyal, dəsmal, ayaqqabı, kağız torbalar və digər mallar istehsal olunub. Bundan əlavə, Bakı soyuducular zavodu və Bakı şampən şərabları zavodu ilə bağlanmış müqavilələr əsasında müxtəlif məmulatların istehsalı ilə bağlı çoxsaylı sifarişlər icra edilirdi.

Paytaxtın Ceyhun Hacıbəyli küçəsi, 40 ünvanında vaxtilə cəmiyyətə məxsus istehsalat kombinatı fəaliyyət göstərmişdir. 40-dək gözdən əlilin çalışdığı müəssisənin mətbəəsində "Brayl" əlifbası ilə Gözdən Əlillər Cəmiyyətinin orqanı olan "Dan ulduzu" qəzeti nəşr edilirdi. O zaman ki Sosial Təminat Nazirliyinin blankları da burada çap olunub. Bununla yanaşı, kombinatın

ərazisində kağız torbalar və ayaqqabı qutuları istehsal edən səxlər mövcud olub. Artıq həmin ərazidə də hündürmərtəbəli bina inşa edilmişdir. Şikayətçilər iddia edirlər ki, həmin ərazinin satışından əldə olunmuş vəsait də tamamilə mənimləmişdir.

Möhsün Sənanı, 21 ünvanında isə cəmiyyətin səs yazma studiyası olub. 1-ci qrup gözdən əlil Əzizəğa Hüseynovun dediyinə görə, vaxtilə burada Azərbaycan radiosuun tanınmış diktorlarının səsləndirdikləri müxtəlif ədəbiyyat nümunələri lentə alınaraq gözdən əlillərin istifadəsinə verilmirdi. Əlillər həmin səs yazmalara qulaq asıb bədii ədəbiyyat nümunələrini əxz edirdilər. Sonradan isə cəmiyyətin maddi vəziyyətinin pisləşməsi səbəbindən səs yazma studiyası fəaliyyətini dayandırdı. Artıq bura da satılıb.

Bakı şəhəri İslam Səfəri küçəsi, (keçmiş Şamil Əzizbəyov) 50 ünvanında isə

yaradıcıları imkandan yararlanan gənclər əlaqə saxlayırlar. Buna isə heç də hamı nail ola bilmir. İndi rayon yerində nə gözdən əlil oğlana qız verən var, nə də gözdən əlil qızı alan. Bunun da nəticəsində əlil gənclərin ailə həyatı qurub ev-xiş sahibi olması xeyli çətinləşib. Bu isə olduqca narahətədir bir məqam olmaqla yanaşı, həm də böyük sosial problemdir...

M. YAQUBZADƏ
XQ

P.S Yazıda gözdən əlil vətəndaşlarının üzvləşdikləri problemlər, onları narazı salan bəzi mühüm məqamlara işıq salmağa çalışdıq. Deməyi, yazmağı bəzən, tədbir görmək isə əlaqədar təşkilatlardan.

P.P.S. Gözdən əlil vətəndaşların şikayəti olduğu qarşı tərəfin də müvafiq qəzetimizdə dərc etməyə hazırıq.

Narkomaniya faciəyə aparan ictimai və sosial bələdir

Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "Aktor" İctimai və Sosial Tədqiqatlar İctimai Birliyi "İctimai və sosial bəla: narkomaniya!" layihəsi çərçivəsində tədbir keçirib.

Qərbi Azərbaycan İcmasının Sumqayıt şəhəri üzrə nümayəndəliyində təşkil edilən görüşdə ictimai birliyin sədr müavini, layihənin rəhbəri Telman Məmmədov narkomaniya ilə mübarizə çərçivəsində təmsil etdiyi təşkilatın təşəbbüsü və ideyalarını dəstəklədiyini qeyd etdi. QHT-na Dövlət Dəstəyi Agentliyinin və Qərbi Azərbaycan İcmasının rəhbərliyinə təşəkkürünü bildirdi. Əlavə edib ki, agentlik hər il elan etdiyi müsabiqələrdə "ağ ölümlər"lə mübarizə mövzularına xüsusi həssaslıqla yanaşır.

T.Məmmədov tədbirin keçirilməsi üçün Sumqayıt şəhərinin təsadüfi seçilmədiyini diqqətə çatdırıb. Bildirib ki, şəhər üzrə son statistik göstəricilər qənaətbəxş deyil. Məsələn, 2022-ci il üzrə narkotiklərlə bağlı Narkomanlığa və Narkotik vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasından alınan məlumatlara görə, təkəcə Sumqayıt şəhəri üzrə 2832 cinayət faktı qeydə alınıb. Bu bəla ilə mübarizədə cəmiyyətin səfərbər olması vacib sayan layihə rəhbəri nəzərə çatdırıb ki, narkomanıyanın yayılması millətin sağlamlıq həyat tərzini böyük təhlükədədir. Narkotik maddələrin qəbul edilməsi ilə insan fiziki və psixoloji cəhətdən məhv olur.

Narkomaniya yaddaş və təfəkkürü pozur, həyatı proseslərə qarşı laqeydlilik yaradır. Cəmiyyətin böhranlı dövründə narkomanlıq artır, sosial münasibətlərə mənfi təsir göstərir.

Narkomaniya ilə mübarizə çərçivəsində əsasən gənclərə maarifləndirmə işinin aparılmasını vacib sayan Sumqayıt şəhəri polis idarəsinin İctimai Təhlükəsizlik Şöbəsinin Yetkin Yaşa Çatmayanlarla Profilkəməli İşin Təşkil Şöbəsinin rəisi, polis mayoru Azər Bağirov narkotik vasitələ-

rin təsnifatına, hər keçən il çeşidlənən növünə aydınlıq gətirib. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan gəncləri zərərli vərdişlərin qurbanı deyil, Qarabağ boyda problemin həllində iştirak etmiş fədailərdir. Sumqayıt ərazisində törədilən cinayət işlərinin, oğurluq hadisələrinin çoxunda narkomanların iştirak etdiyini söyləyən şöbə rəisi xatırladı ki, bu problemlərdən xilas olmaq üçün vətəndaşlar da say göstərməli, bu faciə yarananda məsələyə qarşı etinasız qalmamalıdır. Ölkəyə narkotik vasitələrin

əsasən, İrandan keçirildiyini vurğulayan polis mayoru nəzərə çatdırıb ki, bütün hallarda Sumqayıtda bu problemin neytrallaşdırılması üçün lazımı qabaqalıcı addımlar atılır.

Sumqayıt şəhər Narkoloji Dispanserinin şöbə müdiri, həkim narkoloq Vüsal Cabbarov da "ağ ölümlər"ün təhlükələrindən söz açıb. Onun sözlərinə görə, texniki imkanların genişlənməsi narkotik vasitələrin növünün artmasına təkan verir. Bu isə, öz növbəsində zərərli vərdişlərlə mübarizədə ciddi çətinliklər yaradır, tibb yetərinə yüklənir, həkimlər bəzən aciz qalırlar. O, sonra tədbir iştirakçılarına insanlar arasında narkomanları davranışından necə tanımanın yolunu izah edib.

Ekspert Cəmilə Fəyyaz, "Aktor" İctimai və Sosial Tədqiqatlar İctimai Birliyinin sədri Sürəyyə Məmmədova və digər qonaqlar mövzu ilə bağlı fikirlərini bölüşüblər. Bildiriblər ki, cəmiyyətdə bir problem digərini yaradır. Çıxış edənə bu problemlə mübarizədə hər kəsi həssas olmağa çağırırlar.

Tədbirin sonunda iştirakçılar öz fikirlərini bildirdi, zərərli vərdişlər, o cümlədən narkomaniya ilə mübarizə üçün təkliflərini səsləndirdi, ekspertlərə suallar veriblər.

Zərifə HÜSEYNOVA
XQ

Azərbaycanı dünyada tanıdılar

Hələ sovet dövründə Amerikaya dəvət olunan soydaşımız

Sovet rejiminin yasaqlarla "zəngin" olduğu 70-ci illərin əvvəlində bir azərbaycanlı gəncin Amerikada çalışmaq izni alması gözlənilməz olsa da, bir həqiqət oldu. Təsəvvür etmək belə ağıla batmırdı ki, elə də yaxşı tanınmayan gənc bir fizik rejimin qadağalarını sındıra bilər. Təsədüf idi, yoxsa xoş bir tale işi? İndi onunla – Türkiyənin Bilkent Universitetinin professoru, fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, Əməkdar elm xadimi, Dövlət mükafatı laureatı Əmirulla Məmmədovla üz-üzə əyləşib bu suala cavab axtarmağın çətin olmadığını.

– Açıq bunlara bir tale işi kimi baxıram. Bu, xeyli dərəcədə təsadüflərlə bağlıdır. Xaricdə keçirilən bir elmi konfransdakı məruzəm ciddi marağa səbəb oldu və amerikalı alimlər mənimlə maraqlandılar. Az bir vaxtda yaxından tanış olduq və Amerikanın Müdafiə Sənayesində çalışan həmin alimlər məni oraya dəvət etdilər. Amma buna 5 il sonra icazə verildi. Bu dəvətə işazanın Azərbaycan KP MK-nin Büro iclasında müsbət cavablandırılmasını o dövrdə Mərkəzi Komitənin I-cı katibi olan Heydər Əliyevin söylərinin bəhrəsi kimi də dəyərləndirmək olar.

Beləliklə, ABŞ-nin Koliforniya ştatındakı Donizaltı Silah Araşdırma mərkəzinin Maykenson laboratoriyası onun iş yeri olur. Bu dövrdə ABŞ-ın Nebraska, Viskonsin, Kaliforniya və Stanford Universiteti kimi təhsil ocaqlarından dəvət alıb mühazirələr oxuyur. Müqavilə vaxtı bitən ərzədə isə Yaponiyanın Müdafiə Sənayesində önəmli yeri olan Nippon Elektrik Co. şirkətindən dəvət alır.

– Dəvəti qəbul etsəm də, səfirliyə mürciətim etirazla qarşılandı və bunun bəlli səbəblərinin başında sovet rejiminin qadağaları dururdu. Amma icazə verildi. Yaponiyadan aldığım dəvət məni yenidən

bir-neçə il Bakıdan ayırdı. 80-ci illərin əvvəllərində, xüsusən də Brejnevlin ölümündən sonra ölkədə ab-hava xeyli dəyişdi. Yaponiyadan sonra İtaliyada fəaliyyətim davam etdirdim, Portuqaliya ilə elmi əlaqələr quruldu.

– *Sonra da qardaş Türkiyə...*

– Bəli, bu da bir xoşbəxt təsadüf idi. Romada kücədə bir türklə tanışlığım sonrakı taleyimi qardaş ölkə ilə bağladı. Türk dünyasına və türkçülüyə böyük xidmətləri ilə imza atan professor Turan Yazqanla – qəbri nurla dolsun – həmin təsadüfi tanışlıq məni Türkiyəyə gətirdi və belə deyim ki, ömürlük Türkiyəyə bağlandı.

Əmirulla müəllim Türkiyədə İstanbul Texniki və Adana Çukurova Universitetlərində çalışıb. Türkiyə Milli Müdafiə Nazirliyinin SATEM mərkəzində və "Aselsan" şirkətində elmi fəaliyyətini davam etdirib. Məşhur alimin elmi araşdırmalarının nəticələri fizika elminin müvafiq sahələrində və müdafiə sənayesində tətbiq olunur. Onun elmi məktəbi və davamçıları var. Tədqiqatlarında böyük nailiyyətlər əldə etmiş alim həm Azərbaycanda, həm də Türkiyədə elmi məktəblərin təməllərini qoymuş ilk elm adamıdır. 30-dan çox elmlər namizədi, elmlər doktoru və professor yetişdirib.

Dünyanın ən məşhur elmi jurnallarında 350-dən çox məqaləsi çap olunub, 50-dən çox beynəlxalq konfransda dəvətli məruzəçi olub.

O, Bakının Fatmayı kəndində doğulub. Orta məktəbi bitirdikdən sonra BDU-nun (o vaxtki ADU) fizika fakültəsinin tələbəsi olub.

– Elmi fəaliyyətim də bu təhsil ocağı ilə bağlıdır və harada olub-olmamağımdan asılı olmayaraq BDU mənim üçün bu gün də ən əziz və doğma bir məkandır, – deyir. – Hər dəfə Bakıda olanda mütləq buraya gəlirəm. Mənə görə, təhsil həm fərdləri, həm də cəmiyyəti formalaşdırmaq üçün ən güclü vasitədir. Dünyanın harasında yaşamağımızdan asılı olmayaraq, təhsil vacibdir, çünki yenilikləri öyrənməyimizə, dünyanı daha yaxşı anlamağımıza və gələcək inkişafımıza gedən yol bilavasitə təhsildən keçir. Təhsilin sənaye, müasir innovasiya və texnologiyalar ilə ayaqlaşma bilməsi məsələsi aktuallığı ilə artıq bir tələbə və həyat normasına çevrilməkdədir.

Ən yaxşı ali təhsil sistemində malik olan ABŞ, Böyük Britaniya, Avstraliya, Kanada və İsveç dünyanın qabaqçılıq və inkişaf etmiş ölkələridir. Universitetlərin elmi fəaliyyəti onların nüfuzunun göstəricilərindəndir. Ali təhsil ocağı nə qədər çox tədqiqat apararsa, onun şöhrəti də bir o qədər yüksək olur. Nüfuzlu universitet təkcə bütövlə elmi nəşrlərin sayı kimi obyektiv amillərə görə deyil, həm də kampus həyatı ilə də liderlik əldə etməlidir. Dünyanın təhsil sistemlərindəki təhsil tipləri və müasir universitet modelləri Almaniyanın, Böyük Britaniyanın təmsilində özünü çoxdan təsdiqləyib. Hesab edirəm ki, yeni bir icada ehtiyac yoxdur. Bu ali təhsil müəssisələrinin təcürübəsi və uğurlarının əsaslı şəkildə öyrənilməsi yetər ki, bir çox sahələrdə yüksəliş yolunda irəliləyən Azərbaycana, təhsil sahəsində də uğurlara imza atsin.

Əmirulla Məmmədov hazırda Türkiyənin Bilkent Universitetində Nanotexnologiya Elmi Mərkəzinin baş elmi işçisi vəzifəsini tutur. Keçən il Azərbaycan Prezidentinin sərəncamı ilə "Dostluq" ordeni ilə təltif olunub. Türkiyə–Azərbaycan Dostluq, Əməkdaşlıq və Həmrəylik Fondunun (TADIV) Qəyümlər Şurasının üzvü, Türkiyədə yaşayan Azərbaycanlı Elm Adamları Dərnəyinin rəhbəridir.

Namiq QƏDİMOĞLU
XQ

“Xəzər”in yeni sayı

Dünya ədəbiyyatı incilərinin tərcüməsindən ibarət “Xəzər” jurnalının yeni sayı çap olunub. Jurnalın təsisçisi olan Dövlət Tərcümə Mərkəzindən aldığımız xəbərdə bildirilir ki, bu sayda oxuculara bir sıra maraqlı yazılar təqdim olunub.

“Nobel kürsüsü” rubrikasında Orxan Pamukun “Nobel mühazirəsi” və “Pən-cərədən baxmaq” hekayəsi, “Klassik irs” bölümündə Nikolay Qoqolun “Portret” hekayəsinin davamı, “Başarı poeziya”da isə Bertold Brexitin “Kuraj ana və uşaqları” pyesindən nəğmələr yer alıb.

Oxucular jurnalın “Azərbaycan ədəbiyyatı” rubrikasında Cəfər Cabbarlının “Papaq” hekayəsi, “Hekayə” rubrikasında Somerset Moemin “Şair”, “Türk xalqları ədəbiyyatı” bölümündə Nurmurad Sarıxanovun “Kitab” və Abdulla Qədirinin “İnadkar Taşpulatın hekayəti” hekayələri, “İsrail nəsrində Dina Rubinanın “Cadu” və “Qızılı rəng” hekayələri, “Roman”da Vilhelm Haufun “İsgəndəriyyə şeysi Əli-

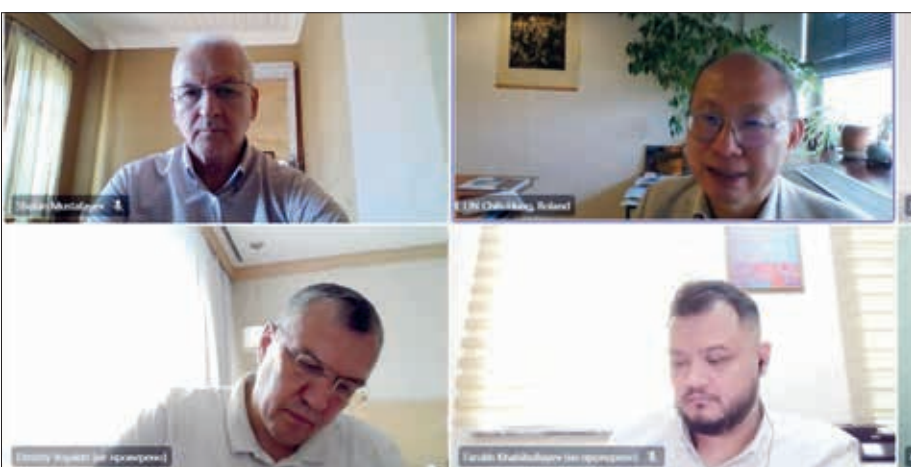

banu və onun kələləri”, “Sırlı qitə: Afrika ədəbiyyatı” rubrikasında Siprian Ekvensinin “Azadlıq gecəsi” hekayəsi, “Teatr”da Mar Bayciyevin “Bəy və gəlin” pyesi, “Esse”də Çeslav Miloşun “Əlifba” esse-

sinin davamı, “Antiutopiya” rubrikasında Andrey Platonovun “Çevənqur” romanı və digər əsərlərlə tanış ola biləcəklər.

XQ

Volqa-Xəzər dəhlizi obyektləri UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil ediləcək

Beynəlxalq Türk Akademiyasının prezidenti akademik Şahin Mustafayev İpək Yolunun Serial Nominasiyası üzrə Volqa-Xəzər dəhlizi obyektlərinin UNESCO-nun Ümumdünya İrs Siyahısına daxil edilməsi üçün nominasiyanın hazırlanmasına dair onlayn iclasda iştirak edib.

XQ

İclasda UNESCO-nun Ümumdünya İrs Mərkəzinin, Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin, Mərkəzi Asiya Araşdırmaları Beynəlxalq İnstitutunun nümayəndələri, həmçinin Qazaxıstan, Özbəkistan, Azərbaycan və Yaponiyadan olan ekspertlər iştirak ediblər.

Tədbirdə UNESCO/Yaponiya İnamlı Fondlar layihəsinin “İpək Yollarının Ümumdünya İrsi Namizədliliyi Prosesinə Dəstək” layihəsinin III fəzasının gedişatı müzakirə edilib.

Müzakirələr zamanı Azərbaycan nümayəndə heyətinin bu ilin sonunda Bakıda “İpək Yolu: Volqa-Xəzər dəhlizi” ikinci subregional konfransının keçirilməsi təklifi bəyənilib.

“Məhəmməd Əmin Rəsulzadə ensiklopediyası”

İranda paytaxtı Tehran şəhərində keçirilən kitab sərəgisində tarix elmləri doktoru, professor Nəsiman Yaqublunun bu şəhərin “Nəbat” nəşriyyatında çap edilmiş “Məhəmməd Əmin Rəsulzadə ensiklopediyası” kitabı böyük maraqla qarşılanıb.

“Məhəmməd Əmin Rəsulzadə ensiklopediyası” İran da daxil olmaqla nəşr edilən 4-cü ölkədir. Bundan əvvəl həmin ensiklopediya Azərbaycan, Türkiyə və Rusiyada çıxıb. Ensiklopediyanın ərəb dilində nəşri də hazırlıq mərhələsindədir. Kitabın alman, fransız dillərində də nəşri planlaşdırılır. Qeyd edək ki, ensiklopediya qısa məzmununda ingilis dilində oxucuların ixtiyarına verilməmişdir.

Toplunu İran Yazıçılar Birliyinin üzvü, qəzəlxan, nəşir Seyyid Mahmud İbadi Maqsooğlu çapa hazırlayıb.

Kəmalə ABDİNOVA
XQ

İstedad soracağında

“Dünyanı sənət xilas edəcək”

Gənc və yeniyetmə rəssamların yaratdığı rənglər dünyası, sənətdən bəyənən xoş enerji və dinamizm... Bu təəssürat Beynəlxalq Aktivist Sənətçilər Birliyinin Azərbaycan və Orta Asiya üzrə təmsilçisi, tanınmış rəssam Nəvai Mətinin ideya müəllifi olduğu “İstedad soracağında” adlı rəsm sərəgisində yaşanıb.

Bir-birindən maraqlı və vaxtqaradıcı sənət əsərlərinin nümayiş edildiyi sərəgide 50-dən çox gənc fırça ustasının 80-dək rəsm əsəri yer alır. Ekspozisiyada rənglərin yaratdığı seyr insanlığı sülhə, əmin-amanlığa səsləyir, hər kəsi dünyanı sənətin xilas edə biləcəyi həqiqətə kökləyir. Burada yer alan sənət əsərləri bəşər övladının xilas-karlığı naminə, incəsənətə – mədəniyyətə diqqət və marağı artırır. Sərəgi çərçivəsində

eyniadlı kitab-kataloqun təqdimatı da insanlığa verilən ən önəmli mesajları özündə ehtiva edir.

Layihə ilə bağlı “XQ”-yə ətraflı məlumat verən tanınmış rəssam Nəvai Mətin bildirdi ki, bu işə ötən ilin ortalarından başlanılıb. O söylədi ki, bundan öncə də bir neçə layihələr olub ki, paytaxt və regionlarda tədbirlə çıxış ediblər. Onun sözlərinə görə, “Dünyanı sənət xilas edəcək” layihəsi bu ilin sonuna kimi nəzərdə tutulur.

– Biz bu layihə çərçivəsində hər ay 2-3 tədbir təşkil edirik. Daha çox rayonların küçə və meydanlarında sərəgilər açırıq, pleyerlər təşkil edirik. İlk dəfə bir kitab-kataloqun təqdimatını etmişdik. Orda 35 dövlətdən olan böyük rəssamların əsərlərindən ibarət rəsmlər yer alırdı. Həmin kataloqda xarici ölkələrdən ölan fırça ustalarının da əsərlərini görmək mümkündür. Hazırkı “İstedad soracağında” kitab-kataloqda gənc və yeniyetmə rəssamların əsərlərindən ibarət əsərlər toplanıb. Kitabda 100-dək ölkədən gənc istedadların əsərləri var. Tədbirin və kitab-kataloqun hazırlanmasında məqsəd gənclərimizin sənətə olan marağını daha da artırmaq, onlara həm də bu yöndə motivasiya verməkdir. Çünki gözəllik dünyanı

necə xilas edəcəksə, sənət də elə dünyanı xilas edəcək. Çünki sənət özü elə gözəllik deməkdir. Dünyada bütün xalqların sülhü üçün olmasa, mehriban münasibətlərin qurulmasında mədəniyyət müstəvisindəki əməkdaşlığın müstəsna rolu var. Ona görə, biz də öz layihələrimizlə bu işə töhfə vermək istəyirik. Yaxın vaxtlarda böyük rəssamların əsərlərindən ibarət kitab-kataloqun 2-ci hissəsini də hazırlayacağıq.

Tədbirdə Xalq rəssamı Arif Hüseynov, Əməkdar incəsənət xadimi Ziyadxan Əliyev, Qazax Xeyriyyə Cəmiyyətinin sədri İlham Pirməmmədov və yazıçı-jurnalit Şəminə Nəzirli çıxış edərək, layihənin önəmindən, gənc istedadların sənətə maraqlarının artırılmasından və dünya xalqlarının mədəni ortamda əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişaf etdirilməsinin vacibliyindən danışıqlar.

Sonra sərəginin açılışı oldu və “İstedad soracağında” kitab-kataloq təqdim edildi.

Qeyd edək ki, tədbir Beynəlxalq Aktivist Sənətçilər Birliyinin təşəbbüsü və Aktivist Rəssamlar Assosiasiyasının təşkilatlığı ilə keçirilib.

Ceyhun ALIŞLI
XQ

Azərbaycanlı alim Türkiyədə beynəlxalq simpoziumda

Türkiyənin Yalova şəhərində “Professor Xəlil İnalıcın mirası: Osmanlı Dövlətinin quruluşundan Cümhuriyyət Türkiyəsinə” Beynəlxalq Tarix Araşdırmaları Simpoziumu keçirilib.

Simpoziumda dünyanın müxtəlif ölkələrindən, o cümlədən Azərbaycandan da elm adamları iştirak ediblər. Beynəlxalq simpoziuma dəvət edilən AMEA Fəlsəfə və Sosiologiya İnstitutunun aparıcı elmi işçisi, fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Faiq Ələkbərlili “Türkiyə Cümhuriyyətinin quruluşunda Azərbaycan Türk aydınlarının fikri

və əməli çalışmaları” mövzusunda məruzə ilə çıxış edib.

XQ

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ RƏQƏMSAL İNKİŞAF VƏ NƏQLİYYAT NAZİRLİYİNİN KOLLEGIYASI QƏRAR

Bakı şəhəri

№ 3-27/3-7-11/2024

15 iyul 2024-cü il

Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin Kollegiyasının 2023-cü il 23 iyun tarixli 3-27/3-7-4/2023 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Dövlət orqanlarının (qurumlarının) və yerli özünüidarəetmə orqanlarının istifadə etməli olduqları texnoloji avadanlığa və proqram təminatına dair texniki tələblər"də və 2023-cü il 6 iyul tarixli 3-27/3-7-6/2023 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Dövlət informasiya sistemlərinin və ehtiyatlarının formalaşdırılması, aparılması, inteqrasiyası və arxivləşdirilməsi ilə bağlı texniki tələblər"də dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 12 yanvar tarixli 1785 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi haqqında Əsasnamə"nin 5.11-ci bəndini rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin Kollegiyası

qərara alır:

1. Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin Kollegiyasının 2023-cü il 23 iyun tarixli 3-27/3-7-4/2023 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Dövlət orqanlarının (qurumlarının) və yerli özünüidarəetmə orqanlarının istifadə etməli olduqları texnoloji avadanlığa və proqram təminatına dair texniki tələblər"də və 2023-cü il 6 iyul tarixli 3-27/3-7-6/2023 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Dövlət informasiya sistemlərinin və ehtiyatlarının formalaşdırılması, aparılması, inteqrasiyası və arxivləşdirilməsi ilə bağlı texniki tələblər"də dəyişikliklər təsdiq edilsin (əlavə olunur).

2. Hüquq şəbəsi bu Qərarın qəbul edildiyi gündən 3 gün müddətində Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reestrinə daxil edilməsi üçün Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyinə təqdim olunmasını təmin etsin.

3. Bu Qərar Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reestrinin elektron variantında dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

Kollegiyanın sədri, Rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat naziri Rəşad Nəbiyev

Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin Kollegiyasının 2024-cü il 15 iyul tarixli 3-27/3-7-11/2024 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin Kollegiyasının 2023-cü il 23 iyun tarixli 3-27/3-7-4/2023 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Dövlət orqanlarının (qurumlarının) və yerli özünüidarəetmə orqanlarının istifadə etməli olduqları texnoloji avadanlığa və proqram təminatına dair texniki tələblər"də və

2023-cü il 6 iyul tarixli 3-27/3-7-6/2023 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Dövlət informasiya sistemlərinin və ehtiyatlarının formalaşdırılması, aparılması, inteqrasiyası və arxivləşdirilməsi ilə bağlı texniki tələblər"də dəyişiklik:

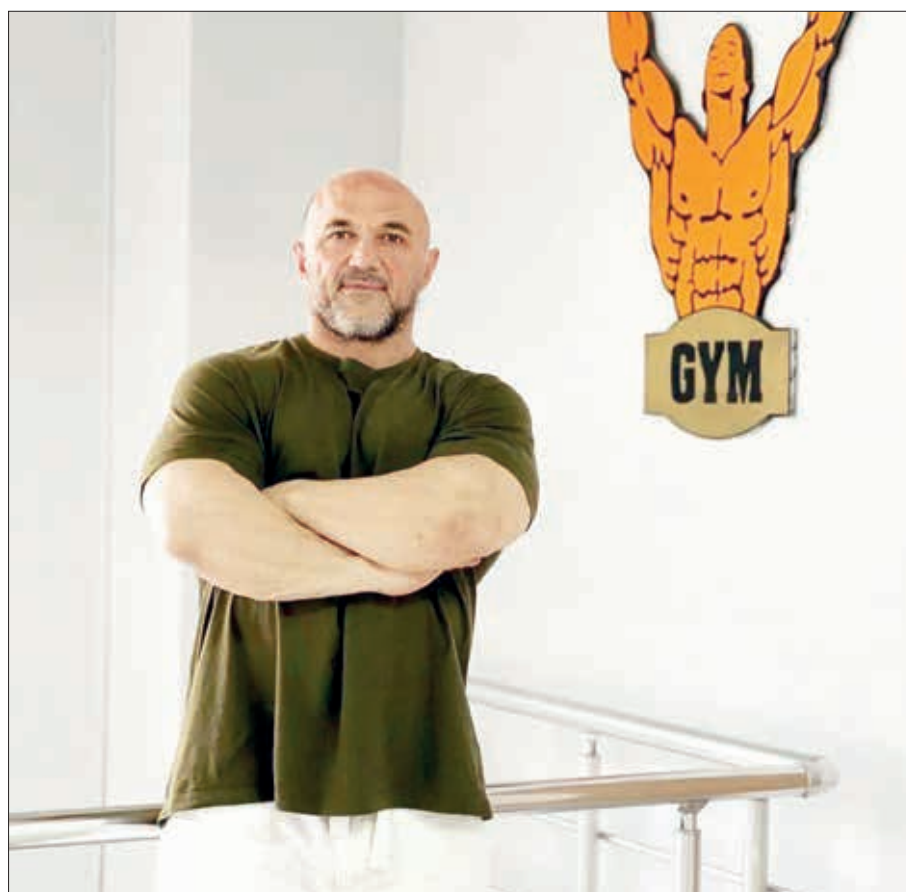
1. Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin Kollegiyasının 2023-cü il 23 iyun tarixli 3-27/3-7-4/2023 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Dövlət orqanlarının (qurumlarının) və yerli özünüidarəetmə orqanlarının istifadə etməli olduqları texnoloji avadanlığa və proqram təminatına dair texniki tələblər"ə aşağıdakı məzmununda 3.7-1-ci bənd əlavə edilsin:

"3.7-1. Proqram təminatının hazırlanması və istismarı zamanı Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Dövlət informasiya ehtiyatları və sistemlərinin formalaşdırılması, aparılması, inteqrasiyası və arxivləşdirilməsi Qaydaları"nın təsdiq edilməsi və elektron hökumətlə bağlı bəzi tədbirlər haqqında" 2018-ci il 12 sentyabr tarixli 263 nömrəli, "Dövlət orqanları (qurumları) arasında sənəd mübadiləsinin elektronlaşdırılması haqqında" 2023-cü il 1 avqust tarixli 2279 nömrəli və "Dövlət orqanlarında (qurumlarında) normayaratma fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi və bundan irəli gələn bir sıra məsələlərin tənzimlənməsi haqqında" 2023-cü il 6 oktyabr tarixli 2328 nömrəli fərmanlarına uyğun olaraq, Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi (bundan sonra – EHİS), EHİS-in Rəqəmsal Sənəd Dövrüyyəsi altsistemi (elektron sənəd dövrüyyəsi sistemlərinə münasibətdə) və "Normativ hüquqi aktlar" informasiya sistemində (normayaratma fəaliyyətinin elektron qaydada həyata keçirilməsinə münasibətdə) inteqrasiya imkanı təmin edilməlidir."

2. Azərbaycan Respublikası Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin Kollegiyasının 2023-cü il 6 iyul tarixli 3-27/3-7-6/2023 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Dövlət informasiya sistemlərinin və ehtiyatlarının formalaşdırılması, aparılması, inteqrasiyası və arxivləşdirilməsi ilə bağlı texniki tələblər"in 2.13-cü bəndi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"2.13. Dövlət informasiya ehtiyatının və sisteminin formalaşdırılması və istismarı zamanı Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Dövlət informasiya ehtiyatları və sistemlərinin formalaşdırılması, aparılması, inteqrasiyası və arxivləşdirilməsi Qaydaları"nın təsdiq edilməsi və elektron hökumətlə bağlı bəzi tədbirlər haqqında" 2018-ci il 12 sentyabr tarixli 263 nömrəli, "Dövlət orqanları (qurumları) arasında sənəd mübadiləsinin elektronlaşdırılması haqqında" 2023-cü il 1 avqust tarixli 2279 nömrəli və "Dövlət orqanlarında (qurumlarında) normayaratma fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi və bundan irəli gələn bir sıra məsələlərin tənzimlənməsi haqqında" 2023-cü il 6 oktyabr tarixli 2328 nömrəli fərmanlarına uyğun olaraq, Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi (bundan sonra – EHİS), EHİS-in Rəqəmsal Sənəd Dövrüyyəsi altsistemi (elektron sənəd dövrüyyəsi sistemlərinə münasibətdə) və "Normativ hüquqi aktlar" informasiya sistemində (normayaratma fəaliyyətinin elektron qaydada həyata keçirilməsinə münasibətdə) inteqrasiya imkanı təmin edilməlidir."

Ömrünün 30 ilini bodibildinqə həsr etmiş idmançı – Vüqar Verdiyev

Azərbaycanın ən güclü bodibildinqçilərindən olan, Avropa, ölkə və Zaqafqaziya çempionu, eləcə də Dünya mükafatçısı Vüqar Verdiyevlə bu idman növünün tarixindən tutmuş, bugünkü inkişafına qədər maraqlı söhbət etdik.

O dedi:

– Bu idman növünün tarixi bizim eramızın əvvəllərinə gedib çıxır. Bodibildinq Amerika idman növü kimi populyarlıq qazanıb. Daha sonra Avropaya yayılıb. Amerikalılar bodibildinq sözündəki "body" u bədən, "building"i isə qurmaq, yəni bədəni yenidən qurmaq mənasında başa düşürlər. Amma Avropada bu idman növünü kulturizm, yəni bədənin mədəniyyəti sözü ilə eyniləşdirirlər. Çünki xüsusi fiziki məşqlər hesabına əzələlər inkişaf edir, şişir. Bu idman növündə istədiyini formanı zaman-zaman əldə edərsən.

Azərbaycana isə bodibildinq 90-cı illərdə, SSRİ-nin dağılmasından sonra gəlib. Çünki sovet dövründə qadağan idi.

Vüqar Verdiyev bu idman növünə gəlməsi, bu sahədə özünü tapa bilməsi barədə də böyük şövqlə danışdı:

– 13 yaşından bodibildinq ilə məşğulam. 17 yaşında Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasına qəbul olandan sonra daha da peşəkara məşğul olmağa başladım. İlk dəfə səhnədə Bakıda 1994-cü ildə çıxmışam. Artıq 30 ildir ki, səhnədəyəm.

Müasirədən niyə məhz bodibildinq seçməsinin səbəbini də soruşdu. O, bu sahəyə marağının böyük olduğunu dilə gətirdi. Söhbətimiz zamanı bəzən yarışlarda hakimlərin ədalətsiz olduğunu da gizlətmədi. Seçdiyi sahədən heç vaxt usanmayan 49 yaşlı müsahibim bodibildinqə böyük sevgi və şövqlə yanaşdığına diqqətimi çəkdi. Onu da bildirdi ki, bu sahəyə dövlət qayğısı da yüksəkdir:

– Azərbaycan Bodibildinq Federasiyası 1993-cü ildə yaranıb.1994-cü ildən Beynəlxalq Bodibildinq və Fitness Federasiyasının (IFBB) tam hüquqlu və haqqı üzvü olub. 2001-ci və 2007-ci illərdə Bakıda bodibildinq üzrə Avropa çempionatı, 2010-cu ildə Dünya çempionatı və Beynəlxalq Konqres keçirilib. Qalibiyyətimə dair bir çox medal və kuboklarım var. Bizim evə daxil olsanız, elə bilərsiniz ki, ora muzeydir, mükafatlarla tam bəzənib. Şüşəli stendlərdə yer alan medal və kuboklar ən böyük qazanım, təsəllim, uğurdur.

Bu sahədə yeganə adamam ki, Əməkdar idman ustasıyam. 21 dəfə ölkə birinciliyini udmuşam, mütləq qalib olmuşam. Dünya-

da peşəkarlar arasında keçirilmiş oyunların qalibiyəm. Qələbdən sonra Azərbaycan bayrağını qaldırılmasın, dalğalanmasını sevdim, qüruru tamamilə fərqlidir, heç bir söz onu ifadə edə bilməz...

Yetirmələrinin çoxluğundan söz açan bodibildinqçi iftixarla bildirdi ki, Bakıda bu idman növü ilə məşğul olanların 80 faizi onun tələbəsidir.

Məni maraqlandıran bir məsələ də bu idman növü ilə məşğul olanların müxtəlif dərman və qida əlavəsi qəbul etməsi, habelə süni bədən forması almaları ilə bağlı idi. Bununla bağlı sualına Vüqar bəy belə cavab verdi:

– Zaldə məşğul məşğul olanlara qida əlavəsi təkli edilir ki, bu da normaldır. Həmin qida əlavələrinin tərkibində proteinlər, amin turşuları, kreatinlər və digər xeyirli maddələr olur. Belə qida əlavələrinin olimpiya idman növlərində də istifadə edirlər. Bu əlavələr qidaya köməkçidir. Sanki adı yeməkdə olmayan qidaları tamamlayır. Lakin bir sıra məşğul bilinəyən dərmanlarla gəldikdə isə, onların qəbulu yolverilməzdir. Çünki zəyanlıdır. O dərmanların tərkibində doping var ki, bunun da bədənyə yaxşı təsiri olur. Hətta dopingin dərəcəsini yoxlamaq üçün Azərbaycanda bir cəmiyyət var. Həmin cəmiyyət idmançının könlü doping testindən keçirir. Bəzi hallarda bu test məcburi olur. Hansısa idmançı doping kontrola düşürsə, cərimələnir və 4 il müddətində idmandan uzaqlaşdırılır. Federasiyamız bu kimi dərmanlarla olduqca məni reaksiya göstərir.

Vüqar Verdiyev həm də bodibildinq növü üzrə Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyasında ilk elmi iş yazan namizəddir. Söhbətimizin sonunda gəncləri bu idman növünə könlü verməyə çağıran Vüqar Verdiyev onlara bir tövsiyə də verdi:

– Hansısa bir zala gətməmişdən öncə zalla, sizinlə məşğul olacaq bodibildinqçinin bacarığı ilə yaxından maraqlanın. Çünki bəzi zallar standartlara uyğun deyil və bir sıra təlimçilər bu işi elə də yaxşı bacarmırlar. Bu idman növü ilə məşğul olanların çoxunun təhsili yoxdur, işin nəzəri tərəfindən xəbərsizdirlər. Sizi öyrədən bodibildinqçinin yaxşı təhsili olmalıdır.

Rizvan FİKRƏTOĞLU
XQ

Rusiya–Ukrayna savaşı: Kəssə hər kim tökülən qan izini!

Təqribən 30 ay əvvəl Rusiya ilə Ukrayna arasında hərbi savaş başlayanda, çoxları ağıla belə gətirmirdi ki, müharibə bu qədər uzun çəkəcək. Bu dəhşətli savaşı indi acı nəticəsi budur ki, qanlı döyüşlərdə hər iki tərəfdən yüz minlərlə əsgər və zabıt həyatını itirib. Milyonlarla ukraynalı acı qaçqın və köçkün taleyi yaşamağa məcbur olub.

Qeyd edək ki, müharibə başlayanda Ukraynada təxminən 41 milyon əhali yaşayırdı. Hazırda ölkə əhalisinin qeyri-dəqiq məlumatlara görə, təxminən 3 milyon Rusiyaya, 9 milyon isə Qərbə, əsasən ABŞ və Kanadaya üz tutub. Ölkənin şəhər və kəndləri vaxtaşırı raket və artilleriya atəşinə məruz qalır. Avropanın ən bərkətlə torpaqları sayılan Ukraynada üzücü və tükətdirici müharibə davam edir və dağdıcı, amansız savaşın nə vaxt bitəcəyi isə heç kimə məlum deyil.

yaşayan insanların psixikasına da ciddi təsir göstərir. Müharibə sindromu hələ uzun illər insanların normal həyatlarına zərər qatacaq. Hər iki ölkədə ağıllı, müdrik insanlar başa düşürlər ki, bu mənasız gərdəş qırğınına nəyin bahasına olursa-olsun dayandırmaq lazımdır. Amma heç kəs bu ağır məsuliyyəti öz boynuna götürmək istəmir. Televiziya və sosial şəbəkələrdən kütləyə ünvanlanan savaş ritorikası artır ki, azalmır.

Çağdış dünyanın böyük, aparıcı dövlətlərinin liderləri, bir çox nüfuzlu beynəlxalq qurumlar Rusiya-Ukrayna müharibəsinin bitməsi, tərəflərin sülh danışıqlarına başlaması üçün dəfələrlə səylər göstərirlər və bu istiqamətdə təşəbbüslər bu gün də davam edir. İlk baxışda hər şey mövcud siyasi hüquq, bəşəri normalar çərçivəsində baş verir. Amma ortada real notica, yəni atəşkəs yoxdur.

Müharibəni dayandırmaq üçün qətiyyətli addımlar lazımdır. Belə ki, real iş görmək gücündə olan və bunu etməyə borclu olan dövlətlər və onların rəhbərləri əslində daha çox

sülh imitasiyası ilə məşğuldurlar. Onlar üzvlərinə düşən məsuliyyətdən min bir bəhanə ilə yaxalarını kənara çəkməyə çalışırlar. Acı realıq budur ki, hazırda ABŞ, Fransa, Almaniya və digər böyük güclərin müharibəni dayandırmaq niyyəti yoxdur.

Onlar üzvlərinə düşən məsuliyyətdən min bir bəhanə ilə yaxalarını kənara çəkməyə çalışırlar. Acı realıq budur ki, hazırda ABŞ, Fransa, Almaniya və digər böyük güclərin müharibəni dayandırmaq niyyəti yoxdur.

Onlar üzvlərinə düşən məsuliyyətdən min bir bəhanə ilə yaxalarını kənara çəkməyə çalışırlar. Acı realıq budur ki, hazırda ABŞ, Fransa, Almaniya və digər böyük güclərin müharibəni dayandırmaq niyyəti yoxdur.

Onlar üzvlərinə düşən məsuliyyətdən min bir bəhanə ilə yaxalarını kənara çəkməyə çalışırlar. Acı realıq budur ki, hazırda ABŞ, Fransa, Almaniya və digər böyük güclərin müharibəni dayandırmaq niyyəti yoxdur.

Onlar üzvlərinə düşən məsuliyyətdən min bir bəhanə ilə yaxalarını kənara çəkməyə çalışırlar. Acı realıq budur ki, hazırda ABŞ, Fransa, Almaniya və digər böyük güclərin müharibəni dayandırmaq niyyəti yoxdur.

fərqiyyətdirlər və bu dəfə çox ehtiyatlı davranırlar.

Almaniya ABŞ-dən sonra Fransaya ən çox maliyyə dəstəyi göstərən dövlətdir. Bu vaxtdakı rəsmi Berlin Kiyevə 28 milyarddan çox müxtəlif təyinatlı yardımlar göstərib. Özünü Ukraynanın "birinci xeyrixahı" kimi təqdim edən Fransa isə Ukraynaya ən çox yardım göstərən dövlətlərin siyahısında yalnız 16-cı yerdədir. Qərbi mediası isə Yelisey sarayını Kiyevin ən yaxın dostlarından biri kimi təqdim edir. Faktlar isə başqa şey deyir!

Rusiya-Ukrayna müharibəsindən ən çox qazanan faktiki olaraq ABŞ dövlətidir. Ağ ev bir tərəfdən Rusiyaya zəiflətmək, o biri tərəfdən Avropanı özündən hərbi və siyasi cəhətdən asılı vəziyyətə salmağa çalışır və sözügedən savaş vasitəsilə buna artıq nail olub. Müharibə yaxın gələcəkdə ABŞ-yə meydan oxumağa cəhd edən Çin də sərf edir. Pekin xeyli müddətdir ki, Rusiyanın enerji məhsullarını "su qiyməti"ni alır və son vaxtlar yavaş-yavaş ölkəyə artıq qazını bu yolla sürətləndirməyə cəhd edir.

Birənəli şəkildə demək olar ki, müharibə Rusiya və Ukrayna xalqlarına, bu iki ölkənin sadə, fədakar insanlarına heç cür sərf etmir. Hər bir xalq kimi, bu iki qonşu ölkənin sadə və fədakar insanlarına sülh və əmin-amanlıq lazımdır. Adi insanların taleyi isə vaxtilə bu savaşçı körükləyən böyük dövlətlərin vəcibə deyil. Acı və ürəkəğrıcı realıq məhz budur.

Böyük Azərbaycan şairi, dramaturq və mütəfəkkiri Hüseyn Cavid haqlı olaraq deyirdi ki, "kəssə hər kim, tökülən qan izini, qurtaran dahi odur yer üzünü!" Görəsən, Rusiya və Ukrayna xalqlarını bu ağır bəladan xilas edən tapılacaq mı?! Kaş tapılırdı!

Məsəim ABDULLAYEV
XQ

"Finex Kredit" BOKT ASC səhmdarlarının nəzərinə!

6 sentyabr 2024-cü il saat 12.00-da Bakı şəhəri, S.Rüstəm küçəsi 11 nömrəli ünvanda "Finex Kredit" BOKT ASC səhmdarlarının növbədənkonar ümumi yığıncağı keçiriləcəkdir.

Gündəlikdəki məsələlər:

1. Müsahidə Şurasının tərkibi barədə müzakirə.

2. Mühüm iştirak payı ilə bağlı müzakirə.

Səhmdarlar yığıncaqda müzakirəyə verilmiş məsələlərə bağlı sənədlərlə hər haftanın çərşənbə axşamı günləri saat 12.00-dək tanış ola bilərsiniz.

Əlaqə telefonu – (+994 12) 440-56-15.

E-mail – info@finexkredit.az

Ünvan – Bakı şəhəri, S.Rüstəm küçəsi 11.

Millimiz 3-cü medalını qazanıb

Boksçumuz azı bürünc mükafatı təmin edib

Paris Olimpiadasında medal ümidlərimizdən biri olan boksçumuz Alfonso Dominqes (92 kq) 1/4 final qarşılaşmasında uğurla çıxış edərək medalı təmin edib.

Boksçumuzun mükafata aparan yolda ilk rəqibi, 1/8 finalda ikiqat Olimpiya çempionu Xulio Sesar Kruz olub. Kubalı rinq ustasını mübarizədən kənarlaşdırən boksçumuz 1/4 finalda Aybek Oralbaya (Qazaxıstan) da qalib gəlib. Beləliklə, komandamız

Olimpiya Oyunlarında artıq 3-cü mükafatını təmin etmiş oldu. Bundan əvvəl cüdoçularımız Hidayət Heydərov (73 kq) və Zelim Kotsoyev (+100 kq) Oyunların qızıl medallarını qazanıblar.

Qeyd edək ki, A.Dominqes Tokio Olimpiadasının bürünc mükafatçısıdır. 2021-ci ildə karyerasında ilk dəfə dünya çempionu titulu qazanıb. Ötən il Daşkənddə keçirilən dünya çempionatında gümüş medala sahib olub.

Boksçularımız müstəqil Azərbaycanın iştirak etdiyi olimpiadalarından "Atlanta-1996" istisna olmaqla bütün Oyunlardan Vətəna medalla dönüblər. Dəri əlcək ustalarımız ötən olimpiadalarda 8-i bürünc, 1-i gümüş olmaqla 9 medal qazanıblar.

Batut gimnastımız bu gün mübarizəyə qoşulacaq

Bu gün batut gimnastikası üzrə təmsilçimiz Selcan Mahsudova Paris Olimpiadasında mübarizəyə qoşulacaq. Onu da vurğulayaq ki, Azərbaycan gimnastika tarixində ilk dəfə batut gimnastikası üzrə olimpiadada təmsilçimiz iştirak edəcək.

Almaniyanın Kotbus şəhərində keçirilən Dünya kubokunun son mərhələsində yarımfinala vəsiqə qazanan S.Mahsudova ötən ildən etibarən Paris-2024-ə lisenziya xalları qazandıran Dünya kuboklarında mübarizə aparıb. Onun lisenziya xarakterli beş Dünya kubokunun ikisində göstərdiyi yekun nəticə Olimpiya Oyunlarına vəsiqəsini təmin edib.

O, Dünya kuboku seriyasının qalibi, eləcə də bir çox beynəlxalq yarışların mükafatçısıdır. Olimpiya Oyunlarında bizi layiqincə təmsil edə biləcək potensiala malikdir.

Selcan Mahsudovanın olimpiadada çıxış sırası 14-cüdür. Ümumilikdə isə təsnifat mərhələsində 16 gimnast mübarizə aparacaq. Yarış Bakı vaxtı ilə saat 14:00-da başlayacaq. 8 ən yaxşı iştirakçı final mərhələsinə adlayacaq. Mükafatlar uğrunda həlledici mərhələ saat 15:50-də start götürəcək.

Onu da qeyd edək ki, Paris-2024-ün batut gimnastikası yarışları bir günü əhatə edəcək.

Azərbaycan basketbolçusu: Ruhdan düşmək olmaz

Azərbaycanın qadınlardan ibarət 3x3 basketbol millisi Fransanın paytaxtı Parisdə Olimpiya Oyunlarında növbəti görüşlərini keçirib.

Komanda II turda ABŞ yığması ilə qarşılaşıb. Matçda 20:17 hesabı ilə qalib gələn qızlarımız tarixi qələbəyə imza atıblar. Seçməimizin III turda Fransa komandası ilə mübarizəsi isə komandamızın 10:15 hesablı məğlubiyyəti ilə başa çatıb.

Qarşılaşmadan sonra müsahibə verən Azərbaycanın qadınlardan ibarət 3x3 basketbol millisinin üzvü Dina Ulyanova onları qarşıda bir neçə oyunun gözlədiyini deyib:

– Öz səhvlərimiz ucbatından məğlub olduq. Ruhdan düşmək olmaz. Qarşıda bizi oyunlar gözləyir.

Komandamız günün son oyununda Almaniya millisi ilə mübarizə aparıb. Qarşılaşma rəqibin 12-8 hesablı qələbəsi ilə başa çatıb.

Qeyd edək ki, seçməimiz ilk turda İspaniyaya 16:18 hesabı ilə uduzub.

Səhifəni hazırladı:
Səbuhi MƏMMƏDOV,
Leyla QURBANOVA
XQ

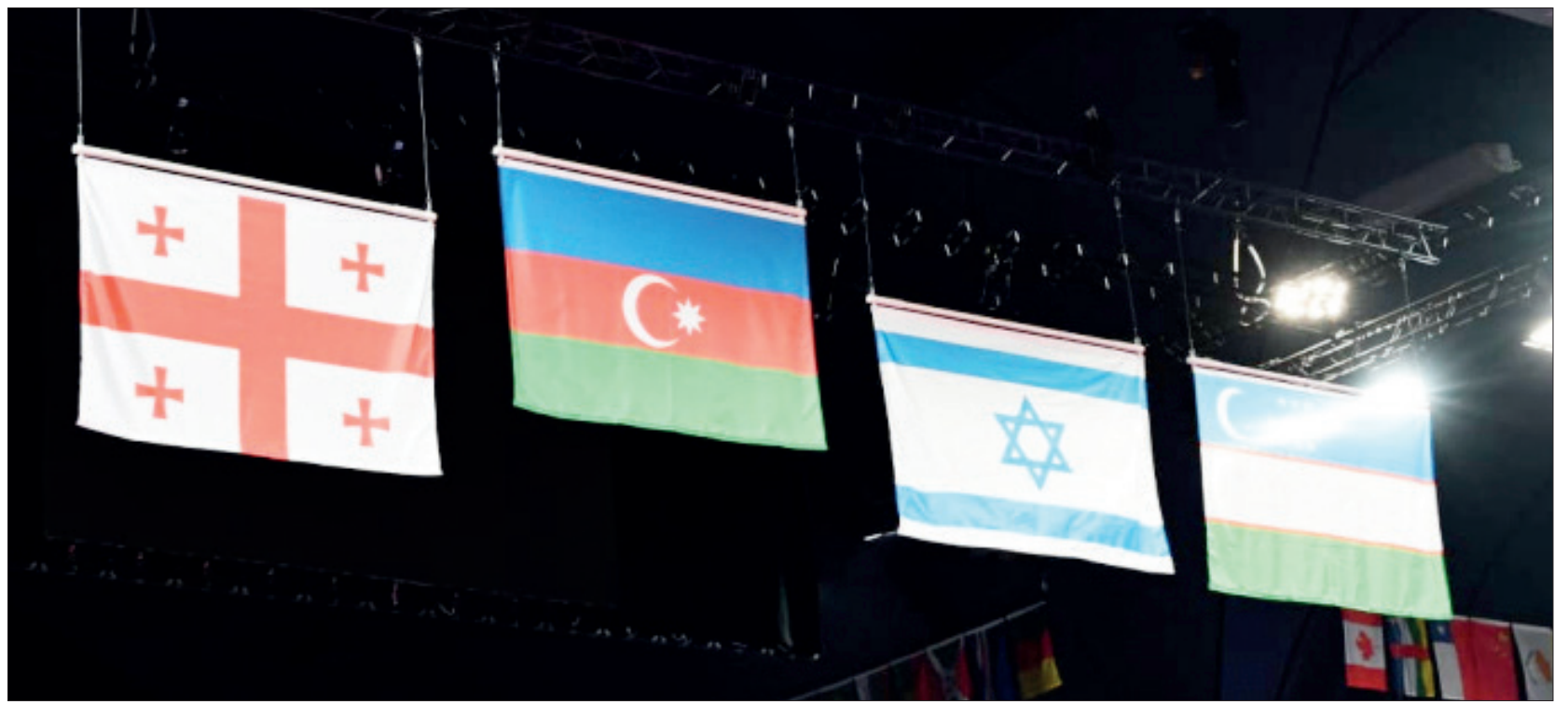
"Paris-2024": Möhtəşəm qələbə, 2-ci qızıl medal!

(əvvəlki 1-ci səhifədə)

Zelim Kotsoyev bununla da Azərbaycan idman tarixinə yeni səhifə yazmış oldu.

Olimpiadalar tarixində yalnız 1 dəfə – "London-2012"də 2 qızıl medal qazanmışdır. Eyni idman növündə isə Azərbaycan tarixində ilk dəfə 2 qızıl medal əldə etməyə nail olduq. Bu, iştirak etdiyimiz olimpiadalarda cüdoçuların ən yüksək nəticəsidir. Müstəqil Azərbaycanda Olimpiya Oyunlarında cüdo üzrə ilk qızıl medalı Nazim Hüseynov "Barselona-1992"də qazanıb. Azərbaycan bayrağı altında cüdoçularımız "Pekin-2008"də 1 qızıl, 1 bürünc, "Rio-2016"də 2 gümüş, "Tokio-2020" də isə 1 bürünc mükafat əldə ediblər.

Xatırladaq ki, cüdoçumuz Hidayət Heydərov daha öncə parlaq çıxışı sayəsində Oyunlarda fəxri kürsünün ən yüksək pilləsinə yüksəlib. İstedadlı tatami ustasının qızıl medalı, həm də olimpiadada millimizin ilk medalı kimi tarixə düşüb.

Kanadalı atlet Senada yarışdan sonra 10 dəfə qusub

İyulun 31-də baş Sena çayında keçirilmiş triatlon yarışlarından sonra kanadalı Tiler Mislavşuk 10 dəfə qusub.

İdmançının ürəyinin bulanmasına səbəb kimi suyun keyfiyyətinin aşağı səviyyədə olması göstərilib. Bununla bağlı məlumatlar sosial şəbəkələrdə yayılıb.

Ümumiyyətlə, Paris Oyunları çərçivəsində Sena çayında nəzərdə tutulmuş triatlon yarışlarının və məşqlərin vaxtı 2 dəfə dəyişdirilib.

Çinli üzgüçü fenomenal nailiyyət əldə edib

Paris Olimpiadasının üzgüçülük turnirinin növbəti günü tamamilə qeyri-adi bir hadisə ilə yadda qalıb. İlk dünya rekordu ən prestijli məsafədə - kişilərin sərbəst yüz metrliyində qoyulub. Bu inanılmaz bir rekord olub.

Xatırladaq ki, bu ilin fevralında Pan Zhang Li 100 metr məsafədə üzmədə dünya rekorduna imza atıb – 46,80. Paris Olimpiadasında isə çinli rekordunu daha da yaxşılaşdırıb – 46,40.

Olimpiadada ilk gənder qalmaqalı

Paris Olimpiadasında qadın boks turnirinin dördüncü finalında İtaliya təmsilçisi Angela Karini və əlcəzairli transgənder idmançı İmanə Həlif arasında döyüş cəmi 46 saniyə davam edib. Buna səbəb İtaliyalı Karininin "Dəhşətli ağrıların var, davam etmək istəmirəm" deyərək döyüşü davam etdirməkdən boyun qaçırması olub. O, rəqibinin əlini sıxmaqdan da imtina edib.

Keçən il Həlif 2023-cü il Dünya Kubokunun finalından əvvəl testosteron səviyyəsinin yüksəlməsinə görə diskvalifikasiya edilmişdi, lakin Olimpiadada iştirak etmək hüququ qazanmışdı.

Matbuat konfransında Karini Beynəlxalq Olimpiya Komitəsi (BOK) qadın idmanına transgənder idmançıların müdaxiləsini dəyərdən qaçırdığını deyib.

Qeyd edək ki, Həlif Tokioda keçirilən sonuncu Olimpiadada çıxış edib. O, 2023-cü il Dünya Çempionatında 66 kq-a qədər çəki dərəcəsinə yarışdan kənarlaşdırılıb.

Türkiyəli atıcı gündəmdə

10 metrə pnevmatik tapançadan atışma yarışında Paris Olimpiadasının gümüş medalını qazanan türkiyəli atıcı Yusuf Dikecin unudulmaz performansı dünyada gündəm olub.

Qoruyucu dəbilqə və ya xüsusi eynək olmadan, bir əli cibində yarışan 51 yaşlı atıcının inanılmaz dərəcədə rahat dayanması azarkeşlərin diqqətini cəlb edib. Onun bir əli cibində atış açdığı foto bütün dünyada internetdə sürətlə yayılıb və hətta "X" platformasında "yaxşı" yazan milyarder İlon Maskın diqqətini çəkib.

Qeyd edək ki, Yusuf Dikec bundan əvvəl ölkəsini 2012-ci və 2016-cı illər olimpiadalarında təmsil edib.

Abşeronda yağmursuz, bölgələrdə, yağıntı, duman və külək

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi Milli Hidrometeorologiya Xidmətinin verdiyi məlumata əsasən avqustun 2-də Bakıda və Abşeron yarımadasında hava yağmursuz keçəcək. Şimal-qərb küləyi əsəcək, səhər şimal-şərq küləyi ilə əvəz olunacaq. Gecə 21-26°, gündüz 30-35° isti olacaq.

Atmosfer təzyiqi 758 mm civə sütunundan 755 mm civə sütununa enəcək, nisbi rütubət gecə 65-75, gündüz 45-55 faiz olacaq. Abşeron çimərliklərində gözlənilən dəniz suyunun temperaturu: Şimal çimərliklərində: (Sumqayıt, Novxanı, Pırşağı, Nardaran, Bilgəh, Zaqulba) 25-26° isti, Cənub çimərliklərində: (Türkan, Hövsan, Sahil, Şıx) 26-27° isti olacaq. Azərbaycanın rayonlarında bəzi yerlərdə ararib yağış yağacağı, şimşək çaxacağı gözlənilir. Əsasən

dağlıq və dağətəyi rayonlarda leysan xarakterli intensiv və güclü olacağı, dolu düşəcəyi ehtimalı var. Gecə və səhər ararib duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək, ayrı-ayrı yerlərdə ararib güclənəcək. Havanın temperaturu gecə 20-24°, gündüz 30-35°, dağlarda gecə 10-15°, gündüz 15-20° isti olacaq.

QQ ASIMOV
XQ

BAŞ REDAKTOR

ƏFLATUN
AMAŞOV

TELEFONLAR:

Reklam və elanlar: 493-82-21

Qəbul şöbəsi: 493-24-75 Mühəsibathq: 498-85-29
Məsul katib: 493-61-02 E-mail: xalqqazeti@gmail.com
Texniki şöbə: 493-59-64 info@xalqqazeti.az

+994(51) 280-16-44

"Xalq qəzeti"nin kompüter mərkəzində yığılıb və səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunub.

ÜNVANIMIZ:
AZ-1000, Bakı şəhəri, Bülbül prospekti, 30.
Şahadətnamə 022273

İNDEKS 0282
TİRAJ 3353
SİFARİŞ 1686
QIYMƏTİ 60 qəpik

Növbətçi redaktor
Əli NƏCƏFXANLI
Çapa imzalanmışdır 00:00